

د چونکښو آچار

(د طنزونو مجموعه)

ليکوال: عبدالنافع همت

کال: ۱۳۹۸ هـ ش

Ketabton.com

کتاب پڙندنه:

د کتاب نوم: د چونگینو آچار

لیکوال: عبدالنافع همت

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هـ ش

تصحیح: خلیل احمد خاږن

د پښتۍ ډیزاین:

خپرونډویه ټولنه: صداقت خپرونډویه ټولنه — کندهار

موبایل شمېره: ???

برېښنالیک: ???

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهداء:

هغو انسانانو ته چې د نورو د خوښيو لپاره خپل غمونه په خدا
پټوي.

عبدالنافع همت

فهرست

مخ	سرلیک
۱	۱- د نورو لالا واده -----
۴	۲- مړی د کار په لټه کې -----
۱۰	۳- مدني فعالیت او که معدني فعالیت -----
۱۶	۴- انسانان څنگه مورکان شول ؟ -----
۲۶	۵- مورک چوک -----
۳۱	۶- د سرو او شنو غویو جگره -----
۴۰	۷- بارانونه او سینگارونه -----
۴۵	۸- ناسننه وزیر -----
۵۷	۹- د غلو مشر ولي حج ته تللی دی؟ -----
۶۲	۱۰- غیرت څنگه د جراحي عملیاتو په وسیله ایستل کیږي؟ -----
۶۶	۱۱- ناوې څنگه لېونی شوه ؟ -----
۷۳	۱۲- الوتونکی اوبن -----
۷۸	۱۳- زیروړي او برېتوري مجسمې -----
۸۲	۱۴- سیاسي روغتون -----
۸۸	۱۵- دولسمشر مېال که د آله دین څراغ ؟ -----
۹۳	۱۶- تر دې وروسته پر عورت هم مسح کیږي -----

- ۱۰۲ - دجال د افغانستان ولسمشرۍ ته ځان کانديدوي -----
- ۱۰۷ - د لوی لالا خر څنگه ورک شو؟ -----
- ۱۱۳ - سياسي اولياء -----
- ۱۱۶ - کليوال بوډا او ژبپوه خبريال -----
- ۱۲۴ - د چونگينو آچار -----
- ۱۳۵ - د تخرگ ورېښتان څنگه په تاريخي اثارو کي شامل شول؟ ----
- ۱۴۰ - حاجي غټ ماما -----
- ۱۴۵ - ډيموکراټ خر -----
- ۱۵۲ - تياره خوبونه او رانه تعبیرونه -----
- ۱۵۷ - ولسمشر خپلې مېرمنې ته څه وويل؟ -----
- ۱۶۷ - چوپ شه بهې ادبه مړی خبرې نه کوي -----

د نورو لالا واده

نصرو لالا چې به پر لاره روان و، نو لکه کبار بايسکل ټولو پرزو يې کړي او غرنجی کاوه. د زنگنو تکليف يې هم درلود، لکه غورازه موټر يې له ټپله کولو نه چالانېده. عمر يې تر اويا کالو اوښتی و، خو دا چې د تارياکو په پيسو مست و، نو په ودونو نه مړېده او دا يې څلورم واده و. که څه هم درې نورې ښځې يې ژوندی او په صورت جوړې وې، خو نصرو لالا لکه پوډري په ډېرو ودونو معتاد شوی و.

کله چې د آئينه مصحف وخت راغی، نو ښځو نارې کړې چې هلک راولی. نصرو لالا لکه کورکمن له شرمه تک ژير واوښت، پر يوه او بل انډي شو، لکه موټر چې گېر ته نه لوېږي، خر خر او غور غور يې پورته شو، خو بيا هم نه شواي ولاړېدای.

په دې وخت کې يې ځوان زوی راغی او په غېر کې يې د ناوي خونې ته بوت. په لاره کې يې پښې لکه د الوتکې ټايرونه چې نه ايله کېږي هماغسې ټولې پاته وې.

نصرو لالا د شپاړس کلنې ناوي څنگ ته پر تخت ناست و. پر ژيربخونه بريه يې شنه نسوار داسې ځلېدل لکه د رسامی چټل نویسه کتابچه. نصرو لالا لکه د پرتوگابښ لرگی داسې ډنگر و، د اس غوندې اوږد او ربوز يې د ناوي خوا ته ورکوږ کړی و. اوږده غوږونه يې داسې ښکارېدل لکه د رکشې دوې دروازې

چې خلاصی پاته وي. د ناوي څنگ ته داسې ایسېده لکه توره پيشي چې په سپینه نیکلي پیاله کې شیدې ختی.

نصرو لالا د چرسو سگرېتی هم واهه، کله چې به یې خبرې کولې، نو د مستریانو خبره رینگ یې اواز کاوه او سرو یې هم ښه په درز کې شپیلې وهله. آئینه مصحف لانه و پیل شوی چې زوم توخي شین کړ او توخي یې وار په وار پسې ډېرېده.

له توخي سره به یې سر، اورې او زنگونه داسې په منظم ډول ښورېدل لکه ټرکټر چې چالان پاته وي او میتکاتونه، گېرونه او سټرینګ یې ښوري. د آئینه مصحف نندارچیانو، په تېره بیا خسرگنی ته دا اندېښنه ورولوبده چې داسې نه وي خدای مه کړه زوم له توخي سره یو ځای له بلې خوا هم وټوخي او پزه مو راپرې کړي.

سهار ملا اذان مهال د نصرو لالا مشرې مرور د ناوي د خونې ور وټکاوه. د خونې له دننه څخه یوازې د نصرو لالا غرومبی اورېدل کېده. د خونې ور له ټکېدو سره سم خلاص شو.

د ناوي تر خوله د ځگونو نری برېښنده لیکه د زرین بالنبت خوا ته تللې او په گربوان کې یې په نسوارو لړلو پلاستيکي غابنونو یوه زامه نښتې وه.

نصرو لالا لکه مست اوبښ تر خوله ځگونه بادول، په دې ځگونو کې یو و نیم زرین خالونه هم برېښېده.

نصرو لالا تور او پنډه شونډيان وښورول او د مړکانو ضد دوا تشې قطی ته يې
اشاره وکړه: دا دی ورته وگوره! بدمرغې ځان په خپله وواژه، خپل شل منه تاريک
مې ارمان دي چې په ولور کې مې ورکړل.

میری د کار پہ لټه کی

په کور کې ناست وم او د راډيو له لارې مې يوه سندره اورېده، سندره په نيمايي کې بنده شوه او د راډيو وياند وويل:

((اوس ستاسې پام يوه تازه خبر ته رااوو. د غور ولايت د پوهنې په رياست کې د يوې بومي چاودنې له امله د پوهنې رئيس ووژل شو. د پېښې په اړه د وسله والو مخالفينو وياند وويل چې دغه چاودنه دوی کړې ده. دغه ډول د پوهنې وزارت وياند هم پېښه ومنله او دا کار يې يو ناخوانمردانه عمل وباله)).

که رښتيا ووايم، نو له ډاره مې د وجود وپښتان جگ جگ ودرېدل، ما ويل عجيبه ده زه په جگ سر ژوندی يم، خو رسنی مې مړ بولي. په رېږدېدلو لاسو مې د نوموړي راډيو خبريال ته زنگ وواهه: اې وروره! درواغ هم يو حد لري، زه په جگ سر ژوندی يم او تاسې مې مړ بولئ؟

- په دې کې زما څه گناه ده؟ ما له چاودنې سره سم تاسې ته زنگ وواهه، خو ستاسې ټيليفون بند و، ما داسې فکر وکړ چې تاسې وژل شوي ياست.

- څه شی! چاودنه؟ چاودنه چېرې وه؟

- نيم ساعت مخکې ستاسې په دفتر کې چاودنه وشوه؟

- زه خو دا څو ورځې کېرې چې رخصت يم، دفتر ته گرسره تللی نه يم.

خبريال لږ خړ شو او په ارامه يې راغبرگه کړه: ډېره بڅښنه غواړم، زه نه وم خبر چې تاسې په کور کې ياست، ما چې د چاودنې اواز واورېد، سمدلاسه مې د وسله والو مخالفينو وياند ته زنگ وواهه، هغه راته وويل چې هو دا کار موږ کړی دی. ته خو په ژورناليزم نه پوهېږې، په ژورناليزم کې د خبر سرعت يو مهم اصل

دی، نو د دې لپاره چې بل خبري اژانس دغه خبر خپور نه کړي ما وار د مخه کړ او خپلې راډیو ته مې خبر ورکړ.

تر دې وروسته مې نوموړي راډیو ته زنگ وواکه چې د خدای پر پار زه ژوندی یم. د راډیو ایډېټر راته وویل چې مور دا خبر له ټولو ژورنالیستیکو اصولو سره سم خپور کړی دی، د دولت مخالفینو هم ویلي چې دا چاودنه دوی کړې ده، د پوهنې وزارت هم د خپل رئیس وژنه منلې ده.

کله چې ما پر خپله خبره ټینگار وکړ چې زه ژوندی یم، نو هغه راته وویل: مور هیڅ وخت غلط خبر نه دی خپور کړی، یوازې مور نه یو، ټولې رسنۍ وایي چې رئیس وژل شوی دی. ایا تا په دې دېرشو کالو کې اورېدلي چې د مرگ خبر دي درواغ شوی وي؟

له مجبوريه مې زموږ د وزارت ویاند ته زنگ وواکه چې وا وروره زه ژوندی یم، هغه هم نه راسره منله، ویل ته څوک یې چې زما څخه دا پوښتنه کوي؟ زه د پوهنې وزارت د ویاند په توگه وایم چې زموږ رئیس مړ دی، مړ دی، مړ دی.

ما ورته وویل چې زه خپله د پوهنې رئیس یم، ویاند زما خبره سمه وانه ورېده او داسې فکر یې وکړ چې گواکي زه د وزیر د دفتر رئیس یم، په وارخطایي او گنگوره ژبه یې وویل: متاسفانه چې دا خبر رښتیا دی، ځکه چې وسله والو مخالفینو ما ته تیلیفوني پیغام راواستاوه او لیکلي یې وه چې ستاسې رئیس مو وواژه.

په دې وخت کې راديوگانو هم پرله پسې زنگونه راته وهل چې تاسې په دې اړه څه وياست؟ وزير صاحب له بهرنيو مېلمنو سره ناست و، ما ته يې هدايت وکړ چې زه وخت نه لرم، ته اوس رسنيو ته يو څه ووايه بيا به يې وروسته گورو. هغه و چې ما هم د رئيس صاحب وژنه تائيد کړه او په دې اړه مې اعلاميه خپره کړه. تر دې وروسته مې د وسله والو مخالفينو وياند ته زنگ ووايه چې اې وروره زه ژوندى يم. هغه په درد جواړاکړ: مور هيڅکله درواغ نه وايو، که زموږ خبره نه مني، نو د خپل وزارت خبره خو به مني؟ بله خبره دا ده چې ته خو هسې هم زموږ له خوا په مرگ محکوم شوى يې، که نن وي که سبا اخير دي وژنو.

تر دې وروسته له ليري ليري ځايونو څخه د خپلوانو او انډيوالانو تيليفونونه راغلل او د دې خبر په اړه يې پوښتنه کوله. که څه هم ډېرو خلکو د سر په سترگو وليدم او ډېرو خلکو مې تيلفوني خبرې واورېدې، خو دا چې رسنيو مې بللى وم، نو راته گرانه وه چې ځان ژوندى ثابت کړم.

يوه اوونۍ وروسته خپل دفتر ته ولاړم، مخکې تر دې چې خپلې شعبي ته ننوږم په لاره کې مې اشپز وليد چې په دېگ کې يې غوښه اخیستي او د پخلنځي خوا ته روان و. ما ويل کاکا ولې غوښه په بخاردېگ کې نه پخوي؟ اشپز په خندا راته وويل چې ولې ته لکه چې نه يې خبر، بخاردېگ خو يوه هفته مخکې وچاودېد. د دې خبرې په اورېدو مې په زړه کې تراه را ولوبېده، ما ويل بس ټوله خبره له همدې بخار دېگ څخه را پيدا شوې ده. بخاردېگ چاودلى او د دولت وسله

والو مخالفينو ادعا کړې چې مور د پوهنې په رياست کې چاودنه وکړه او د پوهنې رئیس مو وواژه.

تر دې وروسته خپلې شعبي ته ننوتم، گورم چې زما پر چوکۍ يو نا آشنا سړی ناست دی، سړي په څير څير را ته وکتل، ويل بخښنه غواړم تاسې کوم کار درلود؟

- نه صاحب کار مې نه درلود، تاسې زما پر چوکۍ ناست یاست؟

- څه شی چوکۍ؟ دا خو زما چوکۍ ده، تاسې څوک یاست؟

- زه د دې دفتر رئیس یم

- څه شی رئیس؟ د دې دفتر پخوانی رئیس خو شهید شو او نوی رئیس یې زه

یم

- صاحب هغه خبره درواغ وه، دا دی ته مې وینې چې زه ژوندی یم

- ستا اعصاب خراب شوي دي؟ مور یې په وزارت کې فاتحه هم واخيسته او ته

وايې چې پخوانی رئیس ژوندی دی؟

ما په خندا ورغبرگه کړه: رئیس زه یم او رسنیو زما په اړه غلط خبر خپور کړی

دی، خو نوي رئیس سترگې راباندې را غټي کړې، د دفتر د امنيتي کسانو په لاس

یې په کښولو کښوله له دفتره وايستم.

اوس نو بله داسې سرچينه نه ده راپاته چې دا دي تائيد کړي چې زه ژوندی یم.

په اصطلاح له مرگه مې درې میاشتي تېري شوي دي، د کار لپاره چې هرې دولتي

ادارې ته خپل اسناد وروړم، نو هغوی راته وايي چې دا د مړه شخص اسناد دي.

اوس حيران يم چې زه په جگ سر ژوندی يم، خو د مړه په شان چلند راسره کبړي.

له هغې ورځې راهيسې بيا تر اوسه پورې هره ورځ رسنيو ته زنگ وهم چې د خدای پر پار زه ژوندی يم، خو هغوی يې نه مني. تر اوسه مې داسي انگېرل چې يوازي حکومت، بهرني ځواکونه او وسله وال مخالفين خلک وژني، خو اوس پوه شوم چې رسنۍ هم خلک وژلای شي.

اوس مې دا خبره ښه زړه ته ولېده چې رښتيا هم رسنۍ په يوه هېواد کې څلورمه قوه ده، بس توپير يې يوازي دا دی چې نورې قواوي په رښتيا سپری وژني، خو رسنۍ بيا سپری داسې وژني چې په جگ سر به ژوندی يې، خو په مړو کې به گڼل شوی يې.

ډېر مې زړه غواړي چې بيرته ژوندی شم، خو يو څوک چې دولت، د دولت وسله والو مخالفينو او خپلواکو رسنيو وژلی وي، هغه به څنگه بيرته راژوندی شي؟

مدني فعالیت که معدني فعالیت؟

د کابل په هوايي ډگر کې له څو فرهنگيانو او محقق خپلو سره مخ شوم، مور ټولو د الوتکې پرواز ته انتظار کاوه او کندهار ته تلو. دوی ویل په کندهار کې یو علمي سیمینار لرو. په دوی کې یو سرمحقق هم و، ویل د یوه شاعر د زېږېدنې سلمه کلوزه ده.

- استاده دا شاعر څوک دی؟ ما خو یې تر اوسه پورې نوم نه دی اورېدلی

- په یوه تذکره کې یې یو بیت راغلی دی، خو لا چاپ شوی نه دی

- نو ولې یې په کابل کې سیمینار نه جوړوئ چې لس نفره کندهار ته پسې روان یاست؟

- ځکه چې دا شاعر د کندهار د سیمې دی، باید چې په کندهار کې ولمانځل شي

- نو تاسې خو په کابل کې یوه میاشت مخکې هم د دې شاعر په اړه سیمینار جوړ کړی و، کندهار ته څه ضرورت دی؟

- خیر هغه خو د کابل کار دی، خو باید په کندهار کې هم ولمانځل شي

- ایا تاسې لس نفره ټول مقالې لولئ؟

-نه یو یې هم مقالې نه لولو

-نو بیا د څه لپاره ځئ؟

-زه د ولسمشر پیغام لولم، دا بل د اطلاعاتو او فرهنگ د وزیر پیغام لولي، دا بل د کابل پوهنتون پیغام لولي او هغه بل ځوانکی بیا د علومو اکاډمۍ پیغام لولي.

ما ویل ښه دا نور ملگري مو څه کوي؟ سرمحقق لکه د اوبنو گودر پر خپل پلن سنت لاس تېر کړ او بیا یې په خندا راته وویل: ورورکيه زه به تا ته يوه كيسه وکړم، ما ویل ښه مهرباني وکړئ! وایي چې یو سړی له کوره ډېر لیري په سفر روان شو،

کله چې له کور څخه روانېده، نو یو زوی یې درلود، خو کله چې لس کاله وروسته بیرته کور ته راغی، نو گوري چې د کور پر غولي سر او نیم سر خو ماشومان گرځي، په کور کې ښادي ده او ښځې دایرې وايي او نڅاوي کوي، کله چې یې پوښتنه وکړه چې څه خبره ده؟ نو مېرمنې یې ورته وویل چې مبارک دي شه زوی دي پیدا شوی دی.

سړي ته درد ورغی، ویل زه خو لس کاله کېږي چې په کور کې نه وم، دا دومره ډېر ماشومان له کومه شول؟ ښځې ویل راشه چې حساب سره وکړو: یو زوی خو دې مخکې درلود، بل زوی مې ستا د تلو پر وخت په گېډه کې و، دا بل مې داسې پیدا کړ چې ته مې په خوب کې ولیدې او هغه بل چې په خاورو کې لوبې کوي یو عجیبه کیسه لري. یوه ورځ مې ته ډېر ویادېدلې، ستا د لاس هیڅ ښه مې پیدا نه کړه، بیا مې ستا یو مردار پرتوگ پیدا کړ، هغه مې واغوست بس خدای دغه زوی راکړ.

سړي ویل ښه هغه بل کوچنی چې مستې او ډوډۍ خوري هغه څنگه پیدا شو؟ مېرمني یې په خدا ورغبرگه کړه: وا سړیه هغه هسې یو ډوډۍ خوره دی، ولاکه زما او ستا په جنگ او جنجال ارزي، لس کاله وروسته کور ته راغلی یې، بې خوندي مه جوړوه او ښادي مو په غم مه رالړه.

نو اوس هم درته و مې ویل چې مور د بېلابېلو ادارو پیغامونه لولو، دا نور هسې راسره ملگري شوي دي، دوی ولاکه زما او ستا په حساب او جنجالي بحث ارزي. خو زه سرمحقق ته ټینگ شوم، ما ویل خیر دی د ډوډۍ خوره حساب زه هم نه درسره کوم، خو د خوب او مردار پرتاگه حساب به خامخا راکوې.

سرمحقق ویل ښه سمه ده، پوره حساب درکوم، بیا یې څو گامه ها خوا ته یوه پنډه سپري ته اشاره وکړه، ویل دی په جرمني کې اوسپري او د کندهاریانو زوم دی، مېرمنې یې ورته ویلي دي چې کندهاری سپېده ډېره مشهوره ده بل ځای نه پیدا کېږي، ما ته به یې خامخا راوړې، دی نه په پښتو پوهېږي او نه لاره ورمعلومه ده، ما ویل راځه زه به دې د لیکوال په نوم سیمینار ته بوزم، ته به خپله سپېده رانیسې او مور به خپل پیغامونه ولولو، متل دی وایي ((زه به صابون خرڅ کړم او خر به مې کونړ وویني)).

بیا یې یوه بل سپري ته اشاره وکړه چې په خپل موبایل کې یې د چینجي گېم کاوه، ویل دا سپري وینې، څو کاله کېږي چې راته وایي د کندهار انار به کله خورو؟ خو ما داسې موقع نه وه پیدا کړې چې دی کندهار ته بوزم. څو میاشتې مخکې مې خپل کتاب کوت چې ناڅاپه مې د دې بختور شاعر بیت ته پام شو او هغه هم ښه مناسبت، هغه دا چې نن د دې شاعر د زېږېدو سلمه کلیزه ده. ما هم انډیوال د لیکوالو په لست کې شامل کړ، نو اصلي خبره دا ده چې دی د انارو د مېلې لپاره کندهار ته ځي.

هغه بل یو تاجیک، هغه بل هزاره او بل یې ازبک دی، دوی زما ډېر پخواني انډیوالان او ډېر ښه خلک دي، دوی مې د دې لپاره راسره ملگري کړي دي چې په دې تاریخي سیمینار کې نور قومونه هم ونډه ولري او ملي وحدت ټینګ شي. ما ویل هغه نجلی څوک ده چې برگر خوري؟ سرمحقق ویل بس دی ناڅوانه ته خو دومره ډېرې پوښتنې کوي لکه مستنطق یا څارنوال چې یې، هغه هسې یوه برگرخوره نجلی ده، نور مه پسې گرځه، ولکه زما او ستا په جنجال ارزي، که باسواده او لیکواله نه ده، نو ښکلی خو ده، دا یو هنري سیمینار دی، له هنره چې

بنايست ليري کړې هيڅ هم نه پکې پاته کېږي، که نور هيڅ نه وي د جنېر بيلانس خو مې ورباندې برابر کړی دی، نن خو د جنېر بيلانس هم يو مدني ارزښت دی، په يوه علمي سيمينار کې چې ښځينه نه وي دا خو سيمينار نه شو، بس زما دا انتخاب هم يو مدني فعاليت وگڼه!

نجلۍ لنډ کميس او تنگ پتلون اغوستی و، ټوله شتمني يې له ورايه ښکارېده، زه پوه شوم چې سرمحقق صاحب مدني فعاليت نه، بلکې معدني فعاليت شروع کړی دی، که سپينه خبره وکړم، نو اصلا يې معدن ته نغم (تونل) کيندلی و.

د الوتکې پرواز څو ساعته وځنډېد، وخت نه تېرېده، سرمقق وويل چې راشئ تمرين وکړو، دريو نورو ملگرو يې هم له بکسونو څخه ليکلي پيغامونه را وايستل، سرمقق ورته وويل: زه به يو پيغام لولم تاسې ټول خپلو پيغامونو ته گورئ، اندېښنه مه کوئ پيغامونه ټول يو ډول دي، ځکه چې ټول ما ليکلي دي.

په دې وخت کې د هوايي شرکت مامور غږ کړ، ويل د کندهار الوتکه پرواز ته چمتو ده، راځئ له خيره! مسافر په منډه الوتکې ته وختل او الوتکه والوته.

په سبا سيمينار جوړ شو، پيغامونه ولوستل شول، ښه تودې چکچکې ورته وشوې، خولې وپړې او کولمې غوړې شوې، علامه گانو په کندهار کې يوه اوونۍ چکر وواهه، خو چا هيڅ هم زده نه کړل.

يوه اوونۍ وروسته رسنيو د ملي اردو د يوه عسکر د ځوانې کونډې په اړه راپور خپور کړ، کونډه د سرک پر غاړه ناسته او په ژړا خيرات ټولوي، وايي مسلمانانو وروڼو يوازې وچه ډوډۍ راکړئ، که ډوډۍ را نه کړئ، نو ماشومان مې شامه او وري پاته کېږي. کونډې ته چا خيرات نه ورکاوه، لکه ږانده او کاڼه چې وی، يو يو کونډې ته په خوند خوند وگوري او بيا ځنې تېر شي، يوازې دوه ځوانان ورته

ودرېدل، پر شونډو يې په خوند ژبه تېره کړه، خو د کونډې سترگې له اوبنکو ډکې شوې او کښته يې وکتل. کونډې ته چا خيرات ورنه کړ او دولت هم وس نه درلود چې مرسته ورسره وکړي، ځکه چې ټولې پيسې په علمي سيمينارونو باندې لگېدلي وې.

انسانان ڇنگه مورڪان شول؟

رئيس طاوس خان نن د غونډې تالار ته لږ ناوخته راغی. کله چې پر چوکي کښېناست، نو خورا خوشاله ښکارېده، پر غوړو شونډو يې ژر ژر ژبه تېروله، لکه پيشي چې تازه مورک خوړلی وي، ويل وبخښئ نن راباندې ناوخته شو، ډېر په منډه راغلم.

مژگان زموږ يوه ټوکي همکاره وه، د امريکا د بهرنيو چارو پخوانی وزير (جان کېري) به يې (جان بې ادبي معاف) باله. په دې وخت کې يې زموږ يوې بلې ښځينه همکارې ته په مانادار ډول وکتل او کرار يې ورته وويل: ((پايين ره سی کو)).

زه هم څنگ ته ناست يوه همکار په څنگل ووهلم، ويل لاندې وگوره! گورم چې وار په وار همکاران په يوه او بله پلمه تر مېز لاندې سر کښته کوي او د طاوس خان خوا ته گوري. ما هم قصداً قلم تر مېز لاندې واچاوه او بيا مې لاندې وکتل، گورم چې د طاوس خان د پتلانه ځنځير خلاص پاته دی او ښکري يې هم نه دی اغوستی، د پتلون پاڅې يې هم راپورته کړي او په لنډو سپينو جرابو کې داسې ښکاري لکه خر چې په چونه کې ختلی وي.

طاوس خان ډېر چالباز سپی و، په همدې چالبازی له عادي ماموريت څخه رياست ته رسېدلی و، ډېر درواغ يې هم ويل، داسې فکر يې کاوه چې څوک نه راپوهېږي، خو ټول همکاران ورباندې پوهېدل، ځکه ده به معمولاً درواغ په دې کلماتو شروع کول: ما تل رشتيا ويلي دي، زه رشتيا وایم، باور وکړئ چې کېسه دغسي ده، واقعا دغسي خبره ده.

نن يې هم لکه توتي همدا کلمات گردان کړل او بيا يې د مصنوعي موسکا په ډول خوله وپړه کړه او د غونډې برخه وال يې مخاطب کړل: وبخښئ چې نن يو

بد خبر لرو. تاسې به خبر یاست چې زموږ ټولې مرستندويه ادارې بهرنيان دي او هغوی په دې وروستيو کې خپلې مرستې کمې کړي دي، نو په دې اساس زموږ بودیجه هم لږ شوې ده، موږ مجبور يو چې خپل لگښتونه هم راکم کړو. زه د اداري او مالي مسئول سره په گډه يو پلان جوړوم او بيا يې مشورتي بورډ ته وړاندې کوم، کله چې هغوی منظور کړ بيا يې عملي کوو، خو دا به د کاغذ پر مخ تش پلان نه وي، بلکې يوه داسې طرحه به وي چې تاسې به يې هره ورځ په خپل کار کې عملا اغېز ووينئ.

موږ ډېر لوی دفتر درلود، يوه لويه زېرخانه يا تاکاوي يې هم درلوده چې تل به قلف وه. دا چې کيلي يې يوازې د دفتر له اداري مسئول سورگل سره وه، نو تر پايه له ده پرته دې زېرخانې ته څوک نه شو ورکښته او لکه د (برمودا مثلث) غوندې يوه معما پاته شوه، هيڅوک نه پوهېدل چې په دې زېرخانه کې څه شی دي؟ همکارانو به ويل چې ځينې وختونه د زېرخانې له کړکۍ څخه ستمی او خور زگېروی اورېدل کېږي. سورگل همکارانو ته په ټينگه اخطار ورکړی و چې دې زېرخانې ته مه ورځئ، گرسره غوږ هم مه ورته نيسئ، ځکه د دې تعمير خاوند وايي چې په دې زېرخانه کې پېريان اوسېږي.

په سبا په دفتر کې د طاوس خان د طرحې عملي تاثيرات وليدل شول. لومړی يې د دفتر له لسو موټرو څخه پنځه موټرونه خرڅ او موټرچلونکي يې هم له کاره گوښه کړل. سورگل ماڅيگر د رخصتۍ پر مهال خپله لکه کلېنر موټرو ته ولاړ او همکاران يې په موټر کې لکه د پروړو (بوسو) بوجی سره اوډل. سره له دې چې نر او ښځې يې يو د بل په غېږو کې سره کښېنول او په زور يې سره تخته کړل، خو بيا هم نيم همکاران په موټرو کې ځای نه شول. سورگل ډېر بې سړه او بې

خونده اواز درلود، دومره په لوړ اواز يې خندل چې سپري ته به يې د خره هينگاري وريادولې. کله چې موټر حرکت کاوه، نو سورگل د موټر د مخ له سیت څخه خپل اوږد وربوز را وايست او په قاه قاه يې وخندل: خیر تاسې نن په لاینې موټرو کې کورونو ته ولاړ شئ سبا ته به یوه چاره وکړو.

سبا ماڅیگر گورو چې سورگل موټرو ته جنگلې ورجوړې کړي دي، په دې وخت کې يې لکه خيله مست اوبس يو وار اسمان ته وکتل او بيا يې په فاتحانه انداز وويل: دا دی ستاسې چاره مې وکړه، يو تقسیم اوقات مې جوړ کړ، يو همکار به یوه میاشت په موټر کې دننه او بله میاشت به د موټر په جنگله کې کښېني.

هغه مهال موسم تود و، په موټر کې دننه د ایرکنډېشن د نشتوالي له امله سپري اور اخیست، د موټر جنگله یو څه بڼه وه، لږ تر لږه ازاده هوا يې درلوده، همکارانو څه و نه ويل او د سورگل فرمان يې ومانه.

زموږ يو سپين ږيري همکار و چې (اکبرخان) نومېده. داسې ډنگر و لکه د پرتوگابښ لرگی، ډېر ټوکې او خوش طبعه سپری هم و، همکارانو به له نازه مست بوډا باله. یو زه، یو مست بوډا او څو نفره نور همکاران د موټر جنگلې ته وختو او موټر حرکت وکړ، کله چې د کابل باغ بالا ته راوړسېدو، نو مست بوډا په لوړ اواز دا سندره شروع کړه:

بڼه شوه لایلا، لایلا ناجوره وه بېگه

ما گهيځ وليده، د گل په شاني ځلېده.

ده دا سندره ويله او موږ چکچکې ورسره کولې. په همدې ډول به دفتر ته تلو او راتلو. څو میاشتي وروسته هوا سره شوه، نور نو د موټر په جنگله کې څوک نه

شوای کنبیناستلای. تر دې وروسته سورگل د فرمانونو په اسهال اخته شو، داسې ورځ به نه وه چې یو نوی فرمان به یې نه و صادر کړی. دا فرمانونه به تل غرمه مهال صادرېدل.

کله چې به غرمه همکاران د ډوډۍ خوړلو لپاره له خپلو شعبو څخه راووتل، نو یو وار به یې په دالیز کې د یادابستونو تختې (Notice board) ته کتل، ویل ته ودرېره چې نن بیا کوم نوی فرمان صادر شوی دی.

یوه ورځ سورگل زموږ پنځه نور همکاران له دې امله له کاره لیري کړل چې چاغ ول، ویل په موټر کې نه ځایېږي، هر یو یې د دوو نفرو ځای نیسي، خو له دې سره بیا هم همکاران په موټرو کې ځای نه شول. تر دې وروسته سورگل امر وکړ چې همکاران دي پنډ کالي نه اغوندي، په تېره بیا بالاپوښ، جاکټ، پوستین او چپنه اغوستل خو بیخي منع دي، ویل په موټر کې ډېر ځای نیسي.

په موږ کې مست بوډا ډېر سرېچن و، د مني په سر کې به یې لا بالاپوښ واغوست، کله چې یې د نوي فرمان له مخې بالاپوښ وکېښ، نو په لومړۍ ورځ سکاروی (سینه و بغل) شو او یوه میاشت په روغتون کې بستري و. ده به ویل زه د (بغل) په ناروغۍ اخته شوی یم، ځکه زه خو نارینه یم سینه نه لرم چې ووايم، سینه و بغل شوی یم.

د سورگل دې نوبت بیا هم د تیرانسپورټ ستونزه حل نه کړه، اخیر یې وویل چې باید هر همکار د ورزش له لارې خپل شل کبلو وزن کم کړي، خو دا امر یې هیچا هم و نه مانه، چا ویل وخت نه لرو او چا به بیا ویل چې د ورزش لپاره ځای نشته، اخیر دفتر پرېکړه وکړه چې باید د غذایی رژیم له لارې د همکارانو وزن کم کړل شي.

سبا گورو چې ډوډی د خوراک وړ نه ده. دېگ ته یې دومره مالگه وراچولې چې ځکه نه په کېږي. په هغه ورځ هیچا هم ډوډی و نه خوړه. په همدې ډول به هره ورځ ډوډی د خوراک وړ نه وه، کله ترخه، کله بلمنگه (بې مالگې) او کله بیا سوځېدلې. اخیر همکاران مجبور شول چې د ځانونو لپاره له کورونو څخه ډوډی راوړي او یا یې له بازار څخه راوغواړي.

بله ورځ گورو چې د دفتر له څلورو تشابونو څخه دوه یې تړل شوي او همکاران د نوبت لپاره په لیکه کې ولاړ دي.

زموږ دوه همکاران صوفیان بلل کېدل، دوی به اودس په یوه ساعت کې تازه کاوه، خو لمونځونه به یې بیا یوازې په پنځو دقیقو کې کول. د رسمیاتو په دوران کې به یې یوازې د ماپنښن لمونځ کاوه، خو تر ماپنښن پورې به یې پنځه شپږ واړه اودسونه تازه کول، کله چې به تشاب ته ننوتل، هلته به پسې غیب و غړوب شول، تا چې ویل هلته ویده شوي دي، کله چې به پر استنجا کښناستل، نو دومره وخت به یې تېر کړ تا چې ویل یوه ژوره کنده کيني. په لږ وخت کې د صوفیانو په اړه د همکارانو شکایتونه ډېر شول، په دې وخت کې نوی فرمان راغی چې صوفیان د ډېرو استنجاوو په تور له دفتره وشړل شول.

همکارانو چې د تشابونو ستونزه ولیده، نو خوراک او څښاک یې کم کړ. د دفتر مشرتابه فکر وکړ چې هسې هم څوک ډوډی نه خوري، هغه و چې دوه اشپزان یې هم له کاره وشړل، اوس نو یوازې چای پخول پاته شوه، سورگل ویل هر څوک به ځان ته خپله چای پخوي، خو همکارانو چای نه څښلې، ځکه چې چایو جواب غوښت او د چای جواب لپاره ځای نه و.

د يوه تشناب کيلی. طاوس خان له ځانه سره گرځوله، يوازې يو تشناب پاته و. يو همکار چې به تشناب ته ننوت، نو دوه درې نور همکاران به د نوبت لپاره ورته ولاړول، کوم همکار چې به په تشناب کې ډېر وځنډېد، نو بل به دروازه ورتکوله چې ژر راووزه!

مست بوډا هم په دوهمه درجه صوفيانو کې راته او په تشناب کې يې ډېر وخت تېراوه. يوه ورځ په تشناب کې مصروف و چې بل همکار دروازه وروټکوله، ويل هله بوډا ژر راووزه! نيم ساعت دي تېر کې، ته اودس تازه کوي که برمه کارې؟ بوډا په خدا ورغبرگه کړه: لږ صبر وکړه انټرنېټ کمزوری دی، نن فايل دروند دی، ژر نه ډاونلوډ کېږي.

تر دې وروسته سورگل امر وکړ چې هيڅوک په تشناب کې تر يوې دقيقې زيات وخت نه شي تېرولای.

په تش نس نهه ساعته کار کولو او مايعاتو نه اخیستلو له امله په لږ وخت کې همکاران هر يو داسې ډنگر شو لکه د بايسکل پمپ. بنځينه همکارانو سينگارونه پرېښودل، ځکه په يوه دقيقه کې اودس نه کېده، نو سينگار خو لا هلته پرېږده، اوس په دفتر کې هغه پخواني سينگارونه او رنگين مخونه نه وو پاته، هرې بنځينه همکارې ته چې دي کتلي وای تا چې ويل په تور او سپين ټلويزيون کې يې وينم.

پخوا چې به يې ماپښين اودسونه تازه کړل، نو په تشناب کې به يې ځانونه هم ښه خټه سينگار کړل. مست بوډا به ويل چې دا ټول د لمانځه برکت دی، څوک چې لمونځ کوي په تندي کې نور له ورايه ښکاري، تاسې دوی ته وگورئ هره يوه

یې لکه حوره داسې ښکلې ښکاري، خو اوس د دفتر هره حوره یې نوره ښکارېده.

څه وخت وروسته سورگل وویل چې بودیجه نوره هم لږ شوه. باید پنځوس فیصده معاشونه کم کړل شي، که داسې و نه کړو باید دفتر یو مخ و تړو. تر دې وروسته څو همکارانو یو په بل پسې کارونه پرېښودل، اخیر له سلو همکارانو څخه یوازې لس نفره پاته شول.

یوه ورځ چې دفتر ته راغلم، نو گورم چې سورگل لکه فیل مرغ تریو ولاړ دی او شونډک یې راڅړېدلی دی، ویل برایی (تېره شپه) ماښام دفتر ته غله را اوښتي او له مالي شعبې څخه یې شل زره ډالر غلا کړي دي، د همدې بې کفایتۍ له امله مو دوه چوکېداران او دوه صفا کاران له کاره وشړل.

سورگل وویل چې له انسان څخه اشتباه کېږي، خیر دی چې له مالي مسئول څخه د تجرې (سیف) کیلی هېره شوې او پر مېز پاته وه، خو باید چوکېدار او صفا کار پام ورباندې کړی وای. تر دې وروسته سورگل تقسیم اوقات جوړ کړ او هر همکار به په خپل نوبت د دفتر شعبي، دالېزونه او د دفتر غولې جارو کاوه.

څه موده وروسته سورگل په هره شعبه کې یوازې یو کمپیوټر پرېښود، انټرنیټ یې هم قطع کړ، څرنگه چې کار نه و او په دفتر کې د کار وسایل هم پاته نه شول، مور ته د دفتر د صفایي او چوکېدارۍ پرته بل کار نه و راپاته.

یوه ورځ سورگل د دفتر ټول همکاران خپلې شعبي ته وروغوښتل، ویل تاسې اوس هسې هم له چوکېدارۍ او صفاکارۍ پرته بل کار نه کوئ، نو ښه به دا وي چې په قرارداد کې مو هم دغه وظیفه ولیکم. همکارانو چې بله چاره نه درلوده، دا ډول قراردادونه یې لاسلیک کړل.

خو ورځې وروسته چې دفتر ته راغلم، گورم چې څو مزدورانو د دفتر کمپيوټرونه، فرشونه، چوکۍ، مېزونه، الماری او نور سامانونه ټول کړي او په موټرو کې یې اچوي. سورگل پر تخته یو نوی فرمان ځوړند کړی او داسې یې لیکلي وه: ((خرنگه چې زموږ مالي وضعیت خراب او د دې تعمیر کرایه لوړه ده، نو له دې امله مو یو بل تعمیر نیولی او هلته کډه کېږو، د کډې کولو له امله د دفتر همکاران د یوې اوونۍ لپاره رخصت دي. کله چې مو کډه په نوي دفتر کې ځای پر ځای کړه بیا به د ټیلیفون له لارې ټولو همکارانو ته خبر ورکړو)).

مست بوډا له یوه مزدور څخه پوښتنه وکړه چې زموږ رئیس او نور مشران چېرې دي؟ هغوی زېرخانې ته اشاره وکړه، په دې وخت کې مو د پخوا برعکس له زېرخانې څخه بل ډول اوازونه واورېدل. زه او مست بوډا په ډار او نیولو گامونو زېرخانې ته ورکښته شولو، گورو چې په زېرخانه کې پنځه لوی لوی مورکان (سیو) (سیو) کوي او له خوشالیه پورته پورته ټوپونه وهي.

د مورکانو اوازونه ډېر اشنا ول، کټ مټ لکه د طاوس خان، سورگل او د دفتر د نورو دريو لوړپوړو چارواکو په شان، لکه هغوی چې مسخه شوي او په مورکانو اوبښتي وي. مورکان لکه غوايي دومره لوی ول او د نس پوست یې د بښینې غوندې صاف و، د هغوی په گڼو کې زموږ د پخوانیو او اوسنیو همکارانو سرونه، د ډالرو بندلونه او افغانستان د تعلیمي ادارو تعمیرونو انځورونه داسې ښکارېدل لکه د وینو په ډنډ کې چې لامبو وهي. هغه مورک چې اواز یې سورگل ته ورته و، سوکه سوکه زموږ خوا ته راروان شو، خو زموږ تراه ځنې وشوه او په منډه له زېرخانې څخه راووتو.

خو ورځي وروسته په رسنيو کې راپور خپور شو چې د يوې نادولتي ټولني دريو مشرانو د خپلي ادارې دوه مليونه ډالره بوديجه غلا کړې او له خپلو کورنيو سره يوه نامعلوم بهرني هيواد ته تښتېدلي دي.

مورک چوک

د فرهنگي کميسيون دا غونډه د ښاروال په مشرۍ د دې لپاره راغونډتله شوې وه چې د ښار پر يوه څلور لارې باندې د افغانستان د يوه نوميالي او ښاغلي نوم کښېږدي. د کميسيون يو غړی چې نن يې تازه د سر وېښته رنگ کړي او ښی غوړ يې هم ورسره رنگ کړی و، د خبرو نوبت ونيو: ((زما خو د غازي امان الله خان نوم خوښ دی)).

مخامخ ناست سپری چې پزه يې لکه د توتي مښوکه کړه او پکول يې پر سر و، پزه په خپل برگ دسمال پاکه کړه، لکه مست اوښ غرومب يې وهل: ((نه دا بد نوم دی، امان الله خان يو بې دينه سپری و، بايد د يوه ښه مسلمان سپري نوم ورباندې کښېږدو، زما په نظر خادم دين رسول الله حبيب الله کلکاني ښه نوم دی)).

څنگ ته ناست لوېشتمکی سپری چې برېتونه يې د چارلي چاپلين په ډول جوړ کړي وه له درده سور او شين واوښت، داسې نارامه شو لکه غوا ته چې ډوول ووهي، پر يوه او بل انډي شو او بيا يې په لوړ اواز وويل: ((دا خو يو بې سواده، د انگرېزانو جاسوس او سور غل و، بايد د يوه روشنفکره، عالم او با شخصيته سپري نوم ورباندې کښېږدو، زما په نظر د نورمحمد تره کي نوم ښه دی)).

له دې خبرې سره سم د غونډې له تالار څخه د ښځو حمام جوړ شو، خبره سمه نه اورېدل کېده، په پای کې دې نوم پر خټ د کفر ټاپه وخورله او رد شو.

تر دې وروسته د هيواد د بېلابېلو سياسي، علمي او فرهنگي شخصيتونو نومونه ياد شول، خو يو هم و نه منل شو. د کميسيون غړي لکه سترې جنګي چرګان تر غرمې پورې يو بل په مښوکو او لغتو سره ووهل، خو نه جنګ خلاص شو او نه يې يو بل مات کړل، اخير پر دې خبره پرېکړه وشوه چې د څلور لارې لپاره به د يوه حيوان نوم غوره کوي.

پکول والا ورمخکې کړ او ويې ويل: ((زما په نظر (وزه) ښه نوم دی)). لوېشتمکي سپري يې خبره پرې کړه: ((نه بابا دا خو د يوې ځانگړي سياسي او قومي ډلې

سمبول دی، باید غیر سیاسي او غیر قومي نوم وټاکو)).

د وړاندیزونو او ردولو په دې په بهیر کې (اوبن) بېچاره هم له دې امله رد شو چې د کوچیانو سمبول دی. (خر) هم له دې امله چا و نه مانه چې له روسانو سره د جهاد پر مهال به مجاهدینو وسلې او مهمات ورباندې وړل او جهادي سمبول دی. دغه ډول پسه هم کوچیانو ته منسوب وبلل شو. آس هم په دې تور رد شو چې د بزکشی سمبول دی او بزکشی د یوه ځانگړي قوم لوبه ده.

تر اوردې بحث وروسته خبره مرغانو ته راغله. په سر کې د چرگ نوم یاد شو، خو چرگ له دې خاطر و نه منل شو چې سهار وختي اذانونه کوي او خلک له خوبه باسي. ورپسې د فیلمرغ نوم د لست سر ته راغی، خو هغه هم له دې امله و نه منل شو چې پرتوگ نه اغوندي او د فحاشۍ سمبول دی.

یو چا د باز نوم یاد کړ، خو پکول والا لکه مست اوبن تر خوله یې ځگونه باد شول او په درد یې وویل: ((دا خو په سلو کې سل د پښتونولۍ سمبول دی، خوشال خان د باز په اړه یو بشپړ کتاب لیکلی دی)).

څرنگه چې د کورنیو حیواناتو په اړه موافقه و نه شو، نو د وحشي ځناورو خبره راپورته شوه. په دې لړ کې لومړی د زمري نوم یاد شو، خو د کمیسیون یوه غړي یې واړه وویل: ((دا خو هم د پښتنو سمبول دی. امیر کروړ دوولس سوه کاله پخوا ویلي وه چې:

زه يم زمري پر دې نړۍ له ما اتل نسته
پر هند و سند و پر تخار و پر کابل نسته
بل پر زابل نسته
له ما اتل نسته)).

پر دې خبره د کمیسیون د غړو تر منځ شور او غالمغال جوړ شو. ښاروال تر دې مهاله په غونډه کې په درانه خوب ویده و او داسې خرهاری یې کاوه لکه غویۍ

چې حلال کړې، په دې وخت کې په وارخطايي له خوبه راکښناست او په لږزېدلي اواز يې وويل: ((خه خبره ده، ولي غالمغال کوئ؟)).

د ښاروال مرستيال د دې لپاره چې (تړت) په (پرت) پټ کړي خبره بلې خوا ته يووړه او په غورمالۍ يې وويل: ښاروال صاحب وبخښئ چې د تلويزيون اواز جگ و، ها دا دی کښته به يې کړم. له دې خبرې سره سم يې وويل: ((زما په فکر (مورک) ډېر مناسب نوم دی)).

ښاروال د دې نوم په اورېدو دومره خوشاله شو لکه سپي ته چې هډوکي ورواچوې، خوله يې وپړه شوه او غير ارادي يې تر خوله ووتل: ((واه واه! ډېر ښايسته نوم دی)).

له دې خبرې سره سم د کميسيون گډونوالو چکچکې وکړې. په دې وخت کې د کميسيون يو غړی چې تر دې مهاله يې خبرې نه وې کړي په ارام او معصومانه انداز وويل: ((صاحب دا نوم به د شر او فساد سمبول نه وي؟)). ښاروال يې ژر خبره ورپرې کړه: ((شر او فساد دومره عيب نه دی، متل دی وايي: د ښايستې نجلۍ يو عيب نه عيب دی)).

تر دې وروسته ښاروال بحث راټول کړ او ويې ويل: ((د ښاروالۍ د فرهنگي کمېټې وروستۍ پرېکړه دا ده چې د مورک نوم سم دی)).

درې مياشتې وروسته په څلور لارې کې د مورک يوه لويه مجسمه جوړه شوه، مورک په خوله کې د افغانستان نقشه نېولې او څو ټوټې يې ځنې پرې کړي وې، دغه ډول يې پر خېټه د شهيدانو د جسدونو، سرتورو کونډو، يتيمانو او سوالگرو شلېدلو گروانو او کنډواله کورونو انځورونه کښل شوي ول.

لارويانو به د مورک مجسمې ته په خوند خوند کتل، خو نه چا څه ويل او نه يې د درد احساس کاوه، لارويان لکه گرسره چې افغانان نه وي او له بهر څخه افغانستان ته د تفریح لپاره راغلي وي.

د سرو او شنو غويو جگړه

پخوا ډېر ښه وختونه ول، چا د عقل پوښتنه نه کوله، بس یوازې یې سر ته کتل، د چا چې به سر هر خومره غټ و، نو هغه به یې ډېر هوښیار باله. هغه مهال چې به د چا سر غټ نه و، نو په وپښتانو، لنگوتې، قره قلی خولی، شپو او بلې خولی به یې خپل سر غټ ښوده، د چا چې به سر لوی و، نه یوازې دا چې هوښیار بلل کېده، بلکې مشر، شمتن او لوړ پوړی دولتي چارواکی هم بلل کېده، له همدې امله هغه وخت خلکو لوی حکومتی خلک سرداران بلل، لنډه دا چې هغه مهال د (سر)، (سردار) او (سرداری) خبرې خورا تودې وې.

په سندرغاړو کې د استاد محمد حسین سر هم غټ و، ځکه نو د وخت پاچا د هغه د یوه آهنگ په سر کې قیضه ور واچوله او (سرآهنگ) یې ځنې جوړ کړ، په دې ډول استاد سرآهنگ هم په سردارانو کې حساب او ارگ ته یې لاره وموندله، خو استاد اولمیر بېچاره چې سر یې کوچنی و، حکومت په هنرمندانو کې حساب نه کړ او په پای کې له لوړې مړ شو.

هغه مهال خلک د چا د پاچهۍ، شتمنی، چوکۍ او سرداری په نښو نښانو دومره نه پوهېدل، بس هر غټ سری به یې سردار باله. تور جبار زموږ باغوان و، ده یوه سپینه غوا درلوده چې خورا غټ سر یې درلود، له نازه به یې (سرداره) ورته ویله. زما یو ټولگیوال (انار) نومېده. لکه غونډه سری مېری ملا یې نری، خو سر یې ډېر غټ و. انار په ونه ټیټ و، کله چې به له لیرې راروان و، نو یوازې به یې سر ښکارېده، د کلي سپین زېرو به په ټوکو سردار صاحب باله چې وروسته په همدې نوم مشهور شو.

انار تر دریم ټولگی وروسته ښوونځی پرېښود، ښار ته کډه شو او هلته یې په ښاروالۍ کې ماموریت پیدا کړ. په ښار کې یې قره قلی خولی پر سر کوله، اوس

نو سم دم سردار ښکارېده، وروسته يې د سردارۍ دعوه هم وکړه، خلکو ته به يې ويل چې مور محمدزي يو، زما يو نیکه د امير دوست محمد خان په وخت کې د هرات والي و.

د غوايي تر اړودو وروسته انار بيرته کلي ته راکډه شو، اوس يې قره قلي خولۍ نه پر سر کوله، نور يې د سردار نوم بد ايسېده، ويل دا د پخواني استبداد پاته شوني دي. انار که څه هم په ونه تپت و، خو بيا يې هم سر ته لاس نه رسېده، ځکه چې ده هم د غوايي لکۍ نيولې او د نوي حکومت سردار بلل کېده. اوس يې (يرغل) تخلص کاوه او خورا غټ برېتونه يې پرې ايسې ول.

انار ځان د نوي زمانې په خم کې رنگ کړ، د دې زمانې رنگ سور و، هر څه په سره رنگ ولړل شول، داسې تک سره لکه وينې. بيرغ سور، سترگې سرې، خولې سرې، د دفترونو او دوکانونو لوحې سرې، د کورونو دېوالونه او دروازې سرې، بس هر څه په سره رنگ ولړل شول، آن دا چې تور جبار د خپلې سردارې غوا لکۍ او پښې هم په نکريزو ورسرې کړې.

لږ وخت وروسته لېونی باد راوالوت، په وطن کې د سره او شنه غوايي د ملگرو تر منځ جگړه ونښته. په دې وخت کې له پاکستان او ايران څخه د شنه غوايي ملگري راغلل، سره غوايي خو څه کوې، هر هغه څوک يې واژه چې له سره غوايي سره به يې انډيوالي درلوده.

يوه ورځ مور څو کليوال په موټر کې ښار ته تلو چې انار هم راسره و. انار پر خپلو غټو برېتونو لاس تېر کړ او په خورا فاتحانه انداز يې وويل: مه وارخطا کېږئ دا انقلاب نه ماتېږي، ځکه چې شوروي اتحاد يې تر شا ولاړ دی، د دې بلاک زور هيڅوک هم نه لري. په دې وخت کې د يوې چاودنې اواز واورېدل شو او موټر

ودرېد، سپرليو په يوه خوله وويل: خدايه خير پېښ كړې! انار په وارخطايي وويل: دا دی وگوره دغه مو حال دی! خداى خبر چې بيا يې كوم انقلابي ځوان شهيد كړ؟ كلېنر وويل چې استاده د موټر ټاير پنچر شو. د انار برېتونو ته مې وكتل، ما ويل ياره نور به د وطن خوند نه وي، ځكه چې عقل له سر څخه برېتونو ته راكپه شو.

څو مياشتې وروسته نورمحمد تره كى ووژل شو او حفيظ الله امين يې ځاى ونيو. خلكو به ويل چې امين په خټه خروټى دى. انار هم د دې نوي موټر په شا پسې ځان څوړند كړ، په هر مجلس كې به يې ويل چې زما مور خروټې ده، مورني نيكه گان مي سل كاله پخوا د كابل له پغمان څخه كندهار ته راغلي ول، ماماگان مې د امين سكه تربرورونه دي.

څو مياشتې وروسته د سره غوايي خاوند د خپلو غويو د ساتلو لپاره افغانستان ته څو لکه عسکر راواستول، امين يې ووژاه، هرې خوا ته جنگونه پيل شول، مور هم پاکستان ته مهاجر شولو او هلته مو په يوه كېمپ كې واړول.

يوه ورځ زمور كېمپ ته په موټرو كې څو وسله وال راغلل، دوى مسجد په مسجد گرځېدل او ځوانان يې هڅول چې د شنو غويو په ننگه جنگ ته ولاړ شي او كه دا كار نه شي كولاى، نو لږ تر لږه شنو غويو ته دي شوتله برابره كړي. كله چې زمور د مسجد وار راغى، نو گورم چې انار هم ورسره دى، اوږده ږيره يې پرې ايښې، برگ دسمال يې په غاړه كې اچولى او خر پكول يې پر سر كړى دى، ما ويل اناره جوړ په خير! انار برگ برگ راته وكتل، ويل وبخښه زه انار نه يم، نوم مې مزمل او تخلص مې جهادوال دى. كله چې ما د خپل كلي نښې ورته وويلې، نو د سترگو په اشاره يې پوه كړم چې پر خوله لاس ونيسه!

زه او انار په مسجد کې يو ځای گوښه سره کښېناستو. انار ويل ما خو درته ويلې وه چې زما مور خروټې ده، ماما گان مې د استاد سياف سکه تېرونه دي، زه هم له همدې امله په اتحاد تنظيم کې جهاد کوم، بيا يې وويل: انشاالله مجاهدين بريالي کېږي، ځکه چې ناټو يې ملاتړ کوي او ناټو تر اوسه پورې نه ده ناکامه شوې.

د انار اوږدې ږيرې ته چې مې وکتل، نو نور هم وارخطا شوم، ما ويل عقل بېچاره هم زموږ غوندې کډه په شا گرځي او دا دی اوس يې زموږ سره د برېتو پر ځای د ږيرو په کېمپ کې اړولي دي.

څو کاله وروسته له افغانستان څخه د سره غوايي ملاتړي عسکر ووتل، د اخيري سره غوايي ښکرونه هم مات شول او يوه گله شنه غوايي کابل ته ننوتل. له دې سره سم ځينو کډوالو افغانانو خپل وطن ته مخه کړل، زه هم د پېښور له لارې کابل ته روان شوم، ما ويل يو به خپل تحصيلي اسناد واخلم او بل به کابل ووينم. سروي ته چې ورسېدو پاتېک والاوو راوگرځولو. پر پاتېک يو لوېشټکی ږيرو سړی ولاړ و، ما چې ښه په څير ورته وکتل انار و. ورکښته شوم او روغېر مې ورسره وکړ. انار په خندا راته وويل: ما نه وه درته ويلې چې زموږ جهاد خامخا بريالی کېږي؟ انار رښتيا ويل، د ثور اوومه او اتمه ورځ څنگ پر څنگ سره راغلې وه، د روبلو پروړو (بوسو) د ډالري بوسو په کچه قوت نه درلود، په پای کې اووه سره غوايي خوارځواکه او له لوري مات شول.

انار ته مې په خندا وويل: ياره اناره ته هم عجيبه بلا يې، دلته څه کوي؟

- ما نه وه درته ويلې چې زما مور خروټې ده

- نو دا پاتېک له خروټي سره څه اړه لري؟

- هي ساده، ته نه يې خبر چې حکمتيار صاحب هم خروټی دی
 - ښه اوس دا ووايه چې نوی نوم دي څه دی؟
 - نوی نوم مې قطب الدين اسلامي دی.

په دې وخت کې له وطن څخه نور هم لاس پر سر شوم، ما ويل ياره لکه چې عقل د سياسي ريرو له کېمپ څخه راکښه شوی او اوس يې پر پاتک اړولي دي. شنو غويو په افغانستان کې ټول شنه فصلونه وخورل، نور يې شوتله نه خوړله، د ډاکټرانو خبره (ويجتېرين) نه ول، بلکې يوازې يې غوښې خوړلې، څه موده وروسته غوښې هم خلاصې شوې، اخير يې د وسپنې خوړل شروع کړل، په لږ وخت کې يې د افغانستان ټولې وسپنې وخورلې، اخير يې د ملي اردو پر وسله تون بريد وکړ، په لږ وخت کې يې ټولې وسلې او مهمات وخورل، ان دا چې روغ رمټ ټانکونه او توپونه يې تېر کړل، تر دې وروسته يوه سيوري ته پرېوتل او په شخوند وهلو يې پيل وکړ.

څرنگه چې ډگر خالي و، نو طالبان پولادي کېلونه په لاس راپيدا او شنه غوايي يې په وهلو وهلو له کابل څخه وشرل.

يوه ورځ د کوټې له ښار څخه کندهار ته تلم، کندهار ښار ته نژدې په لاره کې طالبانو پاتک اچولی او خلک يې په زوره لمانځه ته کښته کول، زه هم کښته شوم، گورم چې انار کېل په لاس ولاړ دی او خلک په زوره لمانځه ته کښوي. له انار سره مې روغېر وکړ، يو ځای گوښه سره کښېناستو. ويل زما نوم اوس ملا غور هوتکي دی، زما خسرخېل د روزگان هوتک دي، مېرمن مې د لوی ملاصاحب سکه ترله ده، زه هم د خسرخېلو پر لاس طالبانو ته راغلم. د انار په

لاس کې پولادي کېبل ته مې په څير څير وکتل، نور هم ناهیلی شوم، دا وار مې ولیدل چې عقل له پاتېک څخه کېبل ته راکډه شوی دی.

د کېبل پاچهې هم تېره شوه او ډيموکراسي راغله، د ډيموکراسي هغه سېلاب چې څو تنه اوږدې ږيرې، غټ برېتونه، پکولونه، د سره او شنه غوايي څرمنې او لنگوتې يې له ځانه سره يووړې. د سرو او شنو غويو ښکرونه د (ډي، ډي، آر) د پروژې له مخې راغونډ او د سره او شنه غوايي په نوم جگړه همدلته پای ته ورسېده. دا يو عجيبه نظام و، سره او شنه غوايي بيرته پر يوه اخور سره راټول شول، داسې يې غاړې سره ورکړې لکه د دوی تر منځ چې هيڅ جگړه نه وي شوې.

يوه ورځ له څو سپين ږيرو سره د حامد کرزي مبارکۍ ته ورغلم. په ارگ کې يو خېټور سړی په مخه راغی چې خورا قيمتي دريشي يې اغوستې وه، برېتونه يې پاک خريلي او فرانسوی ږيره يې جوړه کړې وه، ويل زه (مزملم پوپل) يم، د کرزي صاحب مشاور. ما ويل کوم مزملم؟ په غوږ کې يې کرار راته وويل: په سترگو پوند شې انار يم انار. ما ويل ښه اناره دا ته يې؟ ولاکه مې بيخي پېژندلی يې، ما ويل مزملم خو شوې، اوس دا راته ووايه چې څنگه پوپل شوې؟

په خدا يې راغرگه کړه: بل واده مې وکړ، نوي خسرخېل مې د (کرز) د کلي پوپلزي دي، د دوی پر لاس ارگ ته راغلم، په شيرپور کې دوه کورونه لرم، نور يې څه کوې کار مې جوړ دی. د انار لويي خېټې ته چې مې وکتل، نو يو مخ ناهیلی شوم، دا ځل مې ولیدل چې عقل د لوږې له لاسه له کېبل څخه خېټې ته پناه وړې ده.

د ولسمشرۍ انتخابات تېر شول او د (عين او غين) ډلو واک په لاس کې واخيست. يوه ورځ د ولسي جرگې له څو وکيلانو سره ارگ ته ولاړم، انار بيا په

مخه راغی. ما ویل پوپل صاحب جوړ په خیر. انار په خندا راغبرگه کړه: یاره لکه چې سپین ږیری شوی یې، اوس د خپل کلي خلک هم نه پېژنې، زه پوپل نه، بلکي احمدزی یم، شرافت احمدزی. ما ویل شرافت خو دې را معلوم دی، اوس دا راته ووايه چې احمدزی څنگه شوې؟ ده ویل زما میره د لوگر احمدزی ده، د هغې لارې په ارگ کې پاته شوم.

انار خفه معلومه، ویل ډېر ناهیلی یم، څلوېښت کاله مو مبارزه وکړه او وطن ته مو خدمت وکړ، خو هیچا مو قدر و نه کړ، اصلا افغانان خپل اصلي خدمتگاران نه پېژني، بس دی نور ستړی یم، غواړم چې خپل پاته ژوند په خارج کې تېر کړم. انار ته چې مې وکتل، نو خپته یې په رښتیا هم چې ویلي شوې وه، خو برعکس سرداري سر یې نور هم غټ شوی و، تر ټولو په زړه پورې خبره دا وه چې پښې یې خورا پنډې او بل ډول راته ښکاره شوې، لکه عقل چې یې پښو ته تللی وي. د انار په پښو کې یوه نړۍ را ته ښکاره شوه، په دې نړۍ کې مې گڼ شمېر ډالري بانکي حسابونه، ښکلي کورونه، غصب شوي جايدادونه، جگړې، د مړو هډوکي، د کونډو او یتیمانو څيري گربوانونه ولیدل، پر دې سربېره مې څو غټ غټ سره او شنه غوايي ولیدل چې غېره په غېره پراته او مړه شوي ول، د غویو غاښو ته مې وکتل، یو شیرپور شوتله یې په غاښونو کې بنده وه، داسې ښکارېدل لکه ډېره شوتله چې یې خوړلې او مړه شوي وي.

بارانونه او سينگارونه

په کابل کې بارانونو څو زره هلکانو او نجونو ته درانه مالي او جلدي زیانونه واړول. د سینگار خبري اژانس د راپور له مخې پرونیو بارانونو پنځه زره میټریک ټنه سرخي، سپېده، د سترگو زرین او سینگار نور مواد په اوبو لاهو کړل.

د سینگار پوهنې کمیسیون ویاند زلمی ارایشگر وايي چې د سېلاب ډېری قربانیان دولتي او خصوصي پوهنتونونو محصلین او یا محصلو نجونو ته په لار کې ولاړ هلکان دي، په دې اړه څو محصلې نجونې داسې وايي:

((زما نوم سویتا ده. زه پرونیو ارایشگاه ته ولاړمه، په پنځه زره افغانیو مې ځان جوړ کړ، کله چې پوهنتون ته راتلم په لاره کې باران راباندې شروع شو، له سره تر نوکه یې لنډه خېشته کړمه، بې له دې چې کوم هلک مې وویني ټول سینگار مې خراب شو، نورې پیسې نه لرمه چې بیا ځان سینگار کړم، همدا مې د پلار ټول معاش و. سینگار مور ته ډېر ضروري دی، همدا سینگار دی چې مور پوهنتون ته هڅوي، که سینگارونه نه وي، نو درسونه به هم نه وي)).

((زما نوم تولسي ده، زه د یوه هلک ډېره خوښېدلېمه، غوښتل یې چې واده راسره وکړي، خو کله چې پرونیو باران زما سینگار پاک کړ او هلک زما د مخ اصلي بڼه ولیده، نو سمدستي پښېمانه شو، ویل زه ستا سره واده نه کوم، په دې ویر کې مې دا شعر ولیکه:
زمور دي یوړل د لکونو سینگارونه

بارانه وړانه دي شه خونه

په ویر اخته دي کړل هلکان او ټوله نجونه

بارانه وړانه دي شه خونه

که سینگار نه وي زه به څه کړمه درسونه

بارانه وړانه دي شه خونه)).

((زما نوم کامولیکا ده، باران مې ټول سینگار پاک کړ، سخته خفه شوم، باران یوازې زما سینگار پاک نه کړ، بلکې د خلکو یې راپام کړل، زه تل تنگې او نازکې جامې اغوندم، تر اوسه پورې دا کار چا بد نه گاڼه، خو کله چې مې باران کالي لاندې کړل، نو ټولو راته کتل، ځوانان خیر دی، سپین بړیو هم ډېر بد راته کتل، ویل نه شرمېږې چې داسې نازک کالي دې اغوستي دي؟ لنډه دا چې زه نور نرۍ جامې نه اغوندمه، یوه لنډۍ ده چې وایي:

بیا به نرۍ جامې و نه کړم

پرون باران و جانان ټوله ولیدمه)).

پرونیو بارانونو د نجونو تر څنگ گڼ شمېر هلکان هم ځپلي او له خواریه یې ایستلي دي، په دې اړه دوه هلکان وایي:

((زما نوم ارمان فیشن یار او د ښکلو هنرونو د پوهنځي محصل یم، زما په مخ کې ډبونه دي، ما به هغه هره ورځ په گلگل وهل، یوه نجلۍ هم نه پوهېده چې زه څنگه یم، ټولو نجونو راته ویل چې ډېر ښه ایسې، خو کله چې مې پر مخ باران وشو، نو ټول گلگل یې پاک او د مخ ډبونه مې ښکاره شول، اوس فکر نه کوم چې نجوني به ما ته د پخوا په سترگه وگوري، زه څو واړه په پوهنتون کې ناکامه شوی یم، خو دومره نه یم خفه شوی لکه اوس چې خفه یم)).

((زما نوم سورج دی، ما به هره ورځ سینگار کاوه او د پوهنتون په دروازه کې به درېدم چې نجوني رخصت شي او زه یې ووینم، خو پرون د رخصتۍ پر وخت ډېر تېز باران شروع شو، نجوني لکه باران وهلي کوترې په منډه ولاړې. تر ټوله بده دا چې زما د مخ سینگار پاک شو او یوې نجلۍ ولیدم، زه باور لرم چې دا نجلۍ به ډېرو نجونو ته ووايي چې زه په حقیقت کې بدرنگه یم، خو په سینگار ځان ښایسته کوم.

یوه نجلۍ چې دغه صحنه یې په خپلو سترگو لیدلې داسې وایي:

((زما نوم کترينا ده، پرون ډېره سخته ورځ وه، په نيم ساعت کې د سينگار څو زره ټنه مواد د نجونو له مخونو څخه کابل سيند ته ورتوی شول، يوه عجيبه صحنه وه، د کابل سيند يو مخ سور او سپين اوښتی و، څو ځله مې زړه را غونډه کړ چې سيند ته ځان ور واچومه چې له سره تر نوکه پورې سينگار شمه، خو ډارېدم چې سيند مې ډوبه نه کړي)).

خو د ښځينه چارو کارپوه ډاکټره برېښنا نرېښی بيا دا پړه د ماليې پر وزارت وراچوي:

((په گمرک کې د سينگار د موادو کيفيت سم نه کتل کېږي، له دې بارانه سره موږ ته معلومه شوه چې د سينگار د موادو کيفيت سم نه و، که يې کيفيت ښه وای، نو له يوه بارانه سره به له مخ څخه نه پاکېدای)).

د بشري حقونو يوه فعاله مېرمنه ساگر نرگلی وايي:

((د ښځو، په تېره بيا د محصلينو سينگار د هغوی لوړ شخصيت ښيي، کله چې د يو چا شخصيت ته تاوان رسېږي، نو دا يو بشري ناوړين دی، دولت بايد ددې کار لپاره تدابير ونيسي او هغه پيسې چې له طبيعي پېښو سره د مبارزې په لاره کې لگېږي، بايد يوه برخه يې د دغسې طبيعي پېښو لپاره هم جلا کړل شي)).

د ښځو چارو وزارت هم د يوې اعلاميې په خپرولو سره په دې ناوړين خواشيني ښکاره کړې او وايي: د دې لپاره چې دغسې بشري ناوړين بيا تکرار نه شي، نو په هر پوهنتون کې به يو يو سينگار تون يا ارايشگاه جوړوي.

عيني شاهدان وايي چې په همدې ورځ په کونړ ولايت کې هم سېلابونه راغلي دي، دغو سېلابونو پنځوس تنه ښځې او ماشومان وژلي او څلور سوه کورونه يې ويجاړ کړي دي، خو تر اوسه پورې په دې اړه نه دولت، نه نړيوالو بشري ټولنو او نه هم رسنيو څه ويلي دي.

ناسُنته وزیر

د ټلويزيون پر پرده وليکل شوه: عاجل خبر. ورسره سم يو خبريال رابنکاره شو، ويل اوس ستاسې پام يوه تازه خبر ته را اړوو: د افغانستان ولسمشر د دولت ټول مهم غړي ارگ ته وربللي او غواړي چې هغوی ته خپله يوه مهمه او تاريخي فيصله واوروي. دا غونډه همدا اوس له ټلويزيون څخه په ژوندۍ بڼه خپرېږي. په ټيلويزيون کې د غونډې تالار بنکاره شو، يو وزير ککو چاکليټ خوړل او پر سپينو غټو برېټو يې د ککو توره ټوټه پرته وه، داسې بنکارېده لکه پر برېټو چې يې يو غټ تور مچ ناست وي. د پارلمان يو وکیل له يوې پنډې بنڅې سره خبرې کولې او خپل سر يې د هغې له ټټر سره لگولی و، فضا ډېره عاشقانه معلومېده، لکه نن چې د عاشقانو ورځ وي.

يوه شېبه وروسته ولسمشر سټيج ته راغی، تندي يې خورا تريو او ډېر جدي بنکارېده.

د ولسمشر په ليدو د غونډې ټول برخه وال له خندا شنه شول او هر يوه خپلې خېټې ته اشاره وکړه، ځکه نن د ولسمشر خېټه دومره لويه بنکارېده چې له سټيج سره لگېده.

ولسمشر لومړی د تالار دروازې ته په ځير وکتل او بيا يې وويل: درنو حاضرينو! تر هر څه دمخه غواړم ستاسې څخه يوه پوښتنه وکړم: آيا غواړئ چې نن ملت ته رښتيا ووايست؟ په غونډه کې چوپه چوپتيا خپره شوه. يوازې د موبایل ټينگ و پينگ اورېدل کېده. دا د پارلمان هغه وکیل و چې د مخ په ليکه کې ناست او په خپل موبایل کې يې د چينجي گېم کاوه.

ولسمشر زياته کړه: دا دی لومړی يې زه له ځانه پيلوم. زه په ډاگه ملت ته وایم چې مور په تېرو دوولسو کالو کې يو اساسي کار هم و نه کړ او هر ډول فساد ته

مو لاره اواره کړه، خو اوس زه غواړم چې دا فساد ورک کړم او دا کار همدا نن کوم.

د ولسمشر لومړی مرستیال له درده سور او شین واوښت، پر خپله چاغه پزه یې لاس تېر کړ او په ډډ اواز یې وویل: مور! خو کاله جهاد او مقاومت وکړ چې دغسې یو نظام راولو او تاسې یې فاسد بولئ؟

ولسمشر په درد ورغبرگه کړه: تاسې ملامت نه یاست، ځکه د وینې فشار مو لوړ دی او غوړونه مو څه نه اوري، ستاسې دا خو فشار نه، بلکې فېشهار دی فېشهار. د ولسمشر دوهم مرستیال نسوار خولې ته واچوله، خپله ښکته بنگه لنگوټه یې پر سر سمه کړه او په ډکه خوله یې وویل: دا د راتلونکي ولسمشر کار دی، مور یې څه کوو؟ ولسمشر په ترخه خدا وویل: هو! انتخابات راروان دي، په تاسې کې به یو ځوان انتخابات وگټي، خو دا ځوان به نظام چېرې جوړوي؟ په افغانستان کې خو ټولې دولتي ځمکې زورواکانو غصب کړي دي، بس یوازې بارگ پاته دی.

یو وزیر چې په موبایل کې یې خپلې معشوقې ته پیغامونه استول، نیکتایي پر خپله لویه خېټه اواره کړه، غاړه یې لوړه کړه او ویې ویل: مگر مور! په تېرو دوولسو کالو کې ډېرې لاسته راوړنې هم لرو. ولسمشر یې خبره پرېکړه او په خدا یې وویل: بس پوه شوم، ستا لاس ته راوړنه خو دا ده چې ټوله ورځ نجونو ته پیغامونه استوي.

د سترې محکمې رئیس وویل: نو چاره څه ده؟ ولسمشر: یاره انډیواله دا نظام نور نه جوړېږي، لکه زړه غږکه چې یو ځای یې ورگنډې گوري چې بل ځای یې څیرې دی، زما خو داسې خوښه ده چې یوه

نوي غرکه رانيسو، خو له امريکايانو څخه يې نه رانيسو، ځکه چې د (بن) غرکه مور او تاسې ټولو وليده چې څنگه وه؟

د انتخاباتو د کمېسيون رئيس: آيا خوښه مو نه ده چې دا کار نوي حکومت ته پرېږدئ؟ ولسمشر: وايي چې څنگه ځنگل هغسې يې کربوړی، نوی حکومت به هم د همدې ناولو کمیشنرانو د فساد محصول وي، يو به په موبایل کې د چينجي گېم کوي او بل به له نجونو سره په چټ لگيا وي.

د ولسي جرگې مشر: که تاسې امنيتي سند لاسليک کړئ، نو ډېرې ستونزې به حل شي. ولسمشر: د امنيتي سند په لاسليک کولو سره سوله نه راځي، بايد يوه نوي لاره ولټوو.

د بهرنيو چارو وزير د خپل کميس تنې خلاصې کړې: نور به خداى خير کړي، تاسې ژر دا امنيتي تړون لاسليک کړئ چې زه خپلو خارجي سفرونو ته ورخلاص شم، پوره درې ورځې کېږي چې دغه نژدې تاجکستان ته هم نه يم تللى، ډېر مې زړه تنگ دى.

ولسمشر: زه دا تړون گر سره نه لاسليک کوم. امريکايان له لومړۍ ورځې راهيسې زما سره صادق نه ول، زه اصلاً د دوى له لاسه دې ځاى ته راوړسېدم چې اوس نه په ملت کې ځاى لرم او نه دوى باور راباندې کوي، تېره شپه مې دومره چورت خراب و چې د (پولاد علمدار) ډرامه مې هم و نه ليدله.

يو سلا کار وزير چې پلن سنت او خريته پزه يې درلوده ولاړ شو، د رکوع په ډول پر ملا کړوپ شو او په ټيټه اواز يې وويل: جناب رئيس صاحب! ستاسې فيصله څه ده؟ ولسمشر په صاف اواز وويل: دا چې امريکايان مې په مرموز ډول وژني،

نو ښه به دا وي چې ملت ته خو هم لږ خدمت وکړم او د عزت مرگ ولرم، د عزت مرگ دا دی چې همدا اوس ستاسې په مخ کې ځان وژنم.

په مجلس کې شور جوړ شو او هرې خواته چيغې پورته شوې، د بهرنیو چارو وزیر ولاړ شو او په ژړا یې وویل: ای زموږ گرانه رهبره! ای زموږ ملي مشره! د خدای لپاره دا کار مه کوه!

ولسمشر: کښنه منافقه! تاسې ټول ناځوانه یاست، زه مو د امنیتي تړون په برخه کې یوازې پرېښودم. په تالار کې ناست خلک ټول ودرېدل او چيغې یې کړې: د خدای پر پار دا کار مه کوه! خیر دی دا کار مه کوه...

ستیج ته نژدې یو نری او کمزوری اواز واورېدل شو، ولسمشر وویل: چوپ شئ! یو بوډا په ژرغوني اواز وویل: دا کار مه کوه، ما خوب لیدلی دی چې امریکان ستا شرطونه مني او ستا د خوښې کاندید واک ته رسوي.

ولسمشر: په یوه شرط ځان نه وژنم چې تاسې ټول به هر یو پر خپل جرم اعتراف کوئ. په مجلس کې چوپه چوپتیا خپره شوه، هیچا هم څه و نه ویل.

ولسمشر: ښه نو تاسې یو هم پر خپله گناه اعتراف نه کوئ ها؟ زه همدا اوس ستاسې په مخ کې ځان وژنم. ولسمشر تر خپلې چپنې لاندې لاس ننه ایست. له دې سره سم په مجلس کې شور او زوږ جوړ شو: ای د خدای پر پار مه کوه! دا څه کوئ؟ لمن درته غوړوو دا کار مه کوه!

د ولسمشر یو غوره مال سلاکار وزیر چې د غونډې په لومړۍ لیکه کې ناست او د پتلانه کمربند یې ټینگاوه، له ډاره ولاړ شو او پتلون یې تر نیمايي پورې لاندې وښوید، تور مخ یې لکه بانجن په تور رنگ کې شین واوښت: ای زموږ گرانه بابا! ته چې ځان وژنې مور چا ته پرېږدې؟ که ته مړ شې، مور ټول به یتیمان شو.

ولسمشر: بېغمه اوسه تاسې ټول راسره بيا يم، زه ځانمرگی برید کوم او تاسې ټول مفسدین به یو ځای راسره ووژل شئ. له دې خبرې سره سم یې سټیج وډباوه او په جگ اواز یې وویل: ما ته وگورئ! په دې چپنه کې مې شل کیلو گرامه باروت ځای پر ځای کړي او همدا اوس یې چووم. مور او تاسې یو ځای د بن د فیصلې له مخې افغانستان ته راغلي وو او دا دی زما د فیصلې له مخې بېرته له افغانستان څخه څو، خو اروپا او امریکا ته نه، بلکې د خدای پاک حضور ته ورځو.

په دې وخت کې د ولسمشر د مرستیال سا بنده شوه، پزه یې لکه د فیل مرغ شونډک نوره هم وپرسېده، شا و خوا یې وکتل او ورو د دروازې خواته روان شو، خو ولسمشر نارو کړه: ودرېره چېرې څې؟ د ولسمشر د مرستیال په بنده بنده ژبه وویل: صاحب تشاب، تشاب؛ ولسمشر: دروازه مې ترلې ده، هېڅوک هم د باندې نه شي تلای.

د یوه قاضي رنگ لکه کورکمن ژیر واوښت، لویه خپته یې څو واړه ژر، ژر پورته کښته شوه، سوکه یې خپل بوتونه او کورتي وايستل او د کړکۍ خوا ته روان شو، په دې وخت کې یې د اوبو بوتل له لاسه ولوېد، د ولسمشر ورته پام شو: قاضي صاحب څه کوي؟ غواړې د کړکۍ له لارې وتښتې؟ بېغمه اوسه! ټولې کړکۍ مې بندې کړې دي.

قاضي پزه کش کړه او کرار یې وویل: ما ویل دا کړکۍ به خلاصه کړم، په تالار کې یو قسم بد بوی دی.

ولسمشر: ددې فساد بدبويي پخوا لا ټوله دنیا پر سر اخیستې وه، خو ستا پزې ته یې اوس بوی درغی ها؟ نه وینې چې جنرال صاحب د خپل پتلانه پایڅې داسې کلکې ترلې دي لکه بزکشي چې کوي، بدبخته تا به هم دغسې یو (ساوندپروف)

پتلون پیدا کړې وای. ولسمشر چېنې ته لاس کړ، له گرهوان څخه یې د ځانمرگي واسکت بټن راوایست چې سره اشاره یې بله او مړه کېده.

په دې وخت کې د موبایل ټینګ وپینګ واورېدل شو، ولسمشر په قهر وویل: وکیل صاحب څه کوي؟ کوم سفارت ته زنگ وهي؟ بېڅایه زحمت مه باسه، موبایلوونه مو کار نه کوي، تاسې به ټول زما سره وژل کېږئ، خو په یوه شرط مو دباندې پرېږدم چې پر خپله گناه اعتراف وکړئ، بڼه څوک تیار دی؟

د ولسمشر مرستیال په بنده بنده ژبه وویل: صاحب زه یو ملیارډ ډالره لرم، څو وسله والې ډلې او شخصي زندانونه لرم، یو ډېر خوروی او جنگي سپی لرم، یو چا له کشمیره په تحفه کې رالېږلی دی، ډېر غښتلی سپی دی، یو لک ډالره بیه لري.

ولسمشر په ترڅه خندا وویل: ستا په کیسو خبر یم، خو بیا هم بڼه شو چې تا په خپله خوله اقرار وکړ.

د ولسمشرۍ یو کانديد چې پلاستيکي غاښونه یې په خوله کې سمول، په کنډوله خوله او گنگوره ژبه وویل: صاحب زه اوس هم بهرنی تابعیت لرم، خو په رشوت مې ځان خلاص کړ.

ولسمشر: بې ادبه ولې ناست یې، په ولاړې خبرې وکړه! وایي تر اوسه استاد شوی نه یې بیا نېچې غلا کوي؟

کانديد: صاحب ستا قربان شم، نه شم ولاړېدای، پرتوگانس مې تښتېدلی دی.

ولسمشر: بڼه پرتوگانس دې تښتېدلی دی؟ څه خیر په ناستې خبرې وکړه!

کانديد: یوه کانديد د رایو ورکولو یو لک کارډونه په موټر کې اچولي ول چې د انتخاباتو کمېسیون ته یې یوسي، کله چې زه خبر شوم، نو لاره مې ورته ونیوله او

هغه کارډونه مې ځنې غلا کړل، که رښتیا ووايم، نو ما پخوا په مسجد کې خپلې غلا کولې، بيا يو چا په یوناما کې مقرر کړم، هلته مې انگلیسي زده کړه، بيا مې يو خصوصي شرکت جوړ کړ، يوه ورځ يوه خارجي راته وويل چې ځان ولسمشرۍ ته کانديد کړه، پيسې يې موږ درکوو، يو ميلیون ډالر يې مخکې راکړل. ولسمشر: رښتیا هم که د لمانځه پر مهال خپلیو ته گورو، نو لمونځ مو فاسدېږي، نو ښه به دا وي چې غل د امام پر ځای ودروو، تر سترگو به مو لاندې وي او خپلې به نه شي غلا کولای.

يو سړی چې د تالار په پای کې ناست و، په تلوار وويل: نو تا خو موږ په جماعت مصروفه کړي وو، خو وروڼو دې د شاهه خوا زموږ خپلې غلا کړې. ولسمشر په قهر وويل: دا څوک و؟ سړي ځان د خلکو تر شا پټ کړ. په دې وخت کې د تالار په پای کې ژړا واورېدل شوه، ولسمشر په ځير ورته وکتل: وزير صاحب څه خبره ده؟

وزير په داسې حال کې چې له غاړې څخه يې نيکتايي خلاصوله داسې وويل: صاحب زما عمر پنځه ويشت کاله دی، خو جعلی تذکره مې جوړه کړې ده، د يوه مړه شوي ډاکتر تحصيلي اسناد مې خپل په نوم کړي دي، زه اصلاً يو پنجرمېن وم، خو وروسته په يوه سفارت کې مقرر شوم، هلته مې انگلیسي زده کړه، بيا مې يوه امنيتي کمپنی جوړه کړه، په هغه کې مې شل ميلیونه ډالره غلا کړل، کله چې تاسې د اعتماد رایې اخیستلو لپاره پارلمان ته استولم، نو يو ميلیون ډالر مې د پارلمان وکیلانو ته رشوت ورکړ، بل دا چې سنت شوی هم نه يم.

ولسمشر خټ وگراوه او کرار يې وويل: دا نو زما د دفتر د رئیس گناه ده چې خلک سم نه گوري او ماته يې اسناد رالېږي، د عامي روغتيا وزير هم ملامت دی

چې دومره لوی تخنیکي مشکل ته یې پام نه دی کړی، ما به هغه جراح ډاکټر ته د سرو زرو میډال ورکړی وای چې زما وزیر یې سنت کړی وای، زه خو تل د اصلاحاتو طرفدار یم، البته د هر ځای اصلاح چې وي، که تر نامه کښته او که پورته اصلاح وي.

د تالار په دوهمه لیکه کې د والي صاحب تر خولې یوه لویه چیغه ووته: زه اعتراف کوم چې د ولایت ټولې چارې مې د (پي، آر، ټي)، امریکایانو او گاونډیو هېوادونو په خوښه سنبال کړي دي، له طالبانو سره هم پټې اړیکې لرم، د هغوی په نوم مې لس مکتبونه او پنځه شفاخانې سوځولي دي، پنځوس بمونه مې چوولي چې دوه سوه بې گناه خلک پکې وژل شوي دي، پردې سربېره مې شل پلونه هم په بمونو الوزولي دي. دا کارونه مې د دې لپاره کړي چې تاسې اوپراتيفي بودجه راکړئ او بل نو تاسې خو خبر یاست چې زه همجنس بازه هم یم.

ولسمشر: خوله دې بنده کړه رذيله! همجنس باز یې که هره بلا یې، دې خواته ودرېره!

قاضي صاحب ولاړ شو، پښې یې ورپرېدلې او پر ځمکه ولوېد، په پروتي یې په ژړا وویل: زه له قاچاق کوونکو سره ښه پخه انډیوالي لرم، په شیرپور کې دوه کورونه او لس ملیونه ډالره لرم او بل نو ته خو خبر یې چې چرس هم ځکوم، یو ځل خو ما او تا دواړو... ولسمشر یې خبره پرې کوي: چوپ شه احمقه!

د پارلمان یو وکیل چې کمیس یې ایستلی و، خولې پر راماتې وې، د معدني اوبو بوتل یې په لاس کې او پر خپله پرسېدلې خپټه یې اوبه تویولې، خپله لنډه او پنډه غاړه اوږده کړه او په تکلیف یې وویل: قسم په خدای که ماته خپلې مېرمنې هم

رايه راكړې وي، په درغليو پارلمان ته راغلی يم، پيسې سفارتونو راكړې دي، اوس لس مليونه ډالره لرم، په دوبي كې هم پنځه كورونه لرم، بل دا چې تر اوسه پورې يوازې ته خبر يې چې زه نرېنځي يم، خو اوس بايد ملت هم خبر شي. ولسمشر: نرېنځي خو گناه نه ده، ما ډېره هڅه وكړه چې يو نرېنځي پيدا كړم او ستره محكمه په لاس وركړم، بنځو به تل انتقاد كاوه چې هم د دولت رئيس او هم يې د درو گونو قواوو رئيسان نارينه دي. ما فكر وكړ چې د دولت قوه نارينه، دوهمه بنځې او دريمه قوه نرېنځي ته وسپارم، خو چا نه راسره منله، بل دا چې ما غوښتل د ولسمشرۍ لپاره د يوه نرېنځي كانديد ملاتړ وكړم، خو امريكايانو اجازه را نه كړه.

د تالار له كونج څخه يو رېږدېدلی اواز واورېدل شو: رئيس صاحب د خدای لپاره پر ما رحم وكړه! د تالار په كونج كې يو سړی څرگند شو چې د چاودنې له ډاره يې باطلدانی په سر اغوستې وه، څرنگه چې د سړي سر رېږدېده، نو له حليي باطلدانی څخه كړپهاری پورته كېده.

ولسمشر: هلکه کوم یو یې؟ بس بس و مې پېژندلې، ته خو هغه د (...) گوند رهبر یې، ښه وایه!

د سياسي گوند رهبر: صاحب ما په امريكا كې سپي پرېولل، له امريكايانو سره يو ځای افغانستان ته راغلم او د ماين پاکی سپيانو ته به مې خواږه تيارول، بيا يوه امريكايي جنرال په كابل كې د امريكا سفارت ته بوتلم، سفير راته وويل چې يو سياسي گوند جوړ كړه، مور به مرسته درسره وكړو. هغه و چې ما هم گوند جوړ كړ، سفارت چې به څه راته ويل ما به هغسې كول. بل نو ته خو خبر يې چې زما عمر كم دی، تر اوسه پورې بلوغ ته نه يم رسېدلی.

ولسمشر: یوازې ته نه یې، د افغانستان اکثره سیاستوال نابالغه دي، که دوی بلوغ ته رسېدلي وای، نو اوس به افغانستان په داسې بد حال کې نه وای.

په دې وخت کې د تالار په یوه کونج کې چکچکې اوورېدل شوې، ټول حیران شول چې په دې وخت کې څوک چکچکې کوي؟ گوري چې یو سړی تر چوکۍ لاندې پروت دی، خو سړی را ایستلی دی. ولسمشر چیغه کړه: ښه ته د فساد رئیس یې؟ ښه رئیس صاحب راته ووايه تا څه ناروا کړې ده؟

له اداري فساد سره د مبارزې د کمیسیون رئیس: صاحب ما د مفسدینو اتحادیه جوړه کړې ده، د دولت په درې گونو قواوو کې چې هر څومره مفسدین دي هغوی مې سره جوړ کړي دي. زه اوس اته سوه ملیونه ډالره لرم، ستاسې ونډه مې هم په کابل بانک کې هغه حساب ته در استولې ده چې تاسې راته ویلي و.

ولسمشر: بس، بس! کابل بانک پسې پرېږده.

په دې وخت کې د ولسمشر یو چا ته پام شو او ناره یې کړه: دا کوم یو دی چې تر چوکۍ لاندې پټ دی او پښې یې راوتلې دي، هلکه کوم یو یې راووځه! چوکۍ پورته شوه او یو لوی مخی سړی راپورته شو: صاحب زه د انتخاباتو د کمیسیون رئیس یم، ما د ولسمشرۍ لپاره ټول هغه کانديدان له لېسته وایستل چې تا راته ویلي ول، مثلاً: ...

ولسمشر یې خبره پرې کړه: اوف بس ده نوره حوصله نه لرم، زه خپله فیصله کوم: آی زما کړېدلیه او بېچاره ملته! هغه مکروبوونه چې امریکایانو او د هغوی انډیوالانو د بڼ د پرېکړې له مخې افغانستان ته را استولي او ستاسې هر اندام یې په درد اخته کړی و، ما هغه مکروبوونه بېرته راغونډ کړل او تاسې یې په دې تالار

کې وينئې. دا دی زه نن خپل فرض ادا کوم او دا مکروبونه له منځه وړم. دا دی زه همدا اوس ځانمرگی برید کوم: الله اکبر.

*****

د ټيلويزيون پر پرده سره لمبه ښکاره شوه او وروسته تياره راغله. څو شپې وروسته وياند د ټيلويزيون پر پرده راښکاره شو او ويې ويل: گرانو ليدونکو! د افغانستان ولسمشر په ارگ کې ځانمرگی برید وکړ او ورسره د غونډې ټول گډونوال ووژل شول، د خبر نور جزيات به وروسته درته وړاندې کړو.

د غلو مشر وټې حج ته تللی دی؟

جبار موبایل بندکړ او بيا يې د خپل ملگري سردار پر اوږه لاس کښېښود، بېرې وروځې يې لکه د تېرې خره راوځرېدې: ياره سرداره خدای خبر چې دا دي هغه هلک وي چې حاجي صاحب مور ته راښوولی و، ځکه چې زه د صراف اواز پېژنم او د صراف زوی مې هم ليدلی دی، د صراف د زوی پر ځای موبل څوک راوستلی دی.

سردار ژبه تر غاښو لاندې کړه، يوه شيبه چورت يووړ او بيا يې سر راپورته کړ: رښتيا هم چې بل څوک مو راوستلی دی، خو څه وکړو؟ حاجي صاحب ته هم نه شو ويلاى چې د يوه سړي پر ځای دې بل سړی راوستلی دی، هغه به وايي چې ولي مو پام نه کاوه او که هلک بيرته خوشي کوو مصرف مو شوی دی.

جبار څټ وگراوه او بيا يې د کوټې خیرن چت ته وکتل: رښتيا هم چې مصرف مو شوی دی، پوليسو ته مو څومره پيسې ورکړې، د کندهار له ښاره بيا تر چمن پورې مو د موټر کرایه ورکړه، که هلک خوشي کړو حاجي صاحب ته څه ووایو چې دا پيسې مو په څه شي مصرف کړې؟ حاجي صاحب خو درمعلوم دی چې که يو وار درد ورغی، نو مرگ خو څه کوي چې حلال به مو کړي او مړي به مو کارگانو ته ورواچوي.

د سردار په تندي کې گونځې وغځېدې او د موبایل پر ښيښه يې گوتې تېرې کړې: د هلک پلار ته خو مو مخکې لا خبر ورکړی دی چې پيسې برابرې کړي، اوس به پوښتنه ځنې وکړو چې پيسې يې برابرې کړي که نه، څنگه دې خوښه ده؟ د جبار پنډې شونډې وښورېدې او په مات زړه يې وويل: ته خو زنگ ورووه چې څه وايي؟ سردار موبایل راپورته کړ او د احمد د پلار نمره يې ووهله: - بلې!

- څنگه شو پیسې مو برابري کړې؟
- د مېرمنې سره زر مې خرڅ کړل، له ورونيو څخه مې هم پیسې پور کړې، خو ټولې لس لکه کالدارې شوې، قسم په خدای که بله یوه روپۍ هم لرم
- نو په دې خو کار نه کېږي
- د خدای پار دی څه وکړم له ځانه خو پیسې نه شم جوړولای؟
- نو بیا یوه میاشت صبر وکړه چې زمور مشر راشي
- ستاسې مشر چېرې دی؟
- زمور مشر حج ته تللی دی، بیا به هم زه خبرې ورسره وکړم او بیا به تاته زنگ درووه.

سردار لا تیلیفون نه و بند کړی چې د احمد د پلار دا خبره یې په ټیټ اواز کې واوږېده: عجیبه ده! د غلو مشر هم حج ته تللی دی؟

سردار تندی تریو کړ او جبار ته یې مخ ورواړاوه: دې خلکو خو پر مور بیخي د سرو کفارو گومان کړی دی، وایي د غلو مشر هم حج ته تللی دی؟ خبر نه دي چې حاجي صاحب هر کال حج ته ځي. مور چې دلته په کال کې څومره پیسې گټو حاجي صاحب یې په یوه میاشت کې هلته گټي. دا ټول د خدای د کعبې برکت دی، که نه نو مور دلته هره ورځ غلاوي کوو، ولې دومره ډېرې پیسې نه شو گټلای؟

جبار یې په خوله کې ورولوېد: یاره سرداره چې زه او ته هم حج ته ولاړ نه شو په دې یوه لک او دوه لکه مو گوزاره نه کېږي. جبار تندی تریو کړ او په بې صبری یې ورغبرگه کړه: خیر ته اوس د حج خبرې پرېږده، حاجي صاحب ته زنگ ور

وواهه چې له هلك سره څه وكړو؟ سردار هم د تايد په ډول سر وښوراوه او د خپل مشر نمره يې ووهله:

- بلې!
- سلام عليكم
- وعلیکم السلام
- حاجي صاحب زه سردار خبرې كوم
- سرداره څنگه يې جوړ يې؟
- هو شكر جوړ يم، تاسې څنگه ياست حج په خير تېرېري؟
- هو بيخي په خير تېرېري، همدا اوس په عرفات كې ولاړ يم، د ټولو اسلامي ملكو حاجيان په عرفات كې راټول شويدي او خدای ته زاری كوي.
- بس خدای مو عبادتونه قبول كړه
- تاسې خپل كارونه څنگه كړل؟ هغه د صراف د زوی كار څنگه شو؟
- حاجي صاحب هغه د صراف زوی نه دی، د يوه غريب خياط زوی دی
- غريب مريب يې پرېرده، دا ووايه چې څومره پيسې وركولای شي؟
- پلار يې وايي چې لس لكه كالداری دركولای شم
- خير دی دغه لس لكه كالداری ځنې واخلي، دلته څو ميلیونه حاجيان پر عرفات ولاړ دي، د خدای عبادت كوي او بل نو خوشاله هم دي، ځكه چې سبا اختر دی
- رښتيا هم چې سبا اختر دی، مور هم دلته خوشاله يو چې سبا اختر دی
- بده خبره ده چې پر مور اختر وي او د خياط كورنۍ په وير لړلې وي، بس همدا
- لس لكه كالداری ځنې واخلي او هلك خوشي كړئ، مور ته به يې خدای په اخرت كې عوض راكړي.

غیرت ځنگه د جراحي

عملياتو په وسيله ايستل کېږي؟

د امريکا متحده ايالتونه، پاکستان او ايران دولتونه غواړي د افغانستان د ټولو هغو ناروغانو وړيا درملنه وکړي چې د يني ترېخی (صفرا کڅوړه) کې ډبرې ولري. دا خبره نن په کابل کې د امريکا، ايران او پاکستان د عامې روغتيا وزيرانو په يوه گډه خبري غونډه کې وکړه.

د امريکا د متحده ايالتونو د عامې روغتيا وزير تور ماما وويل: که څه هم دا په افغانستان کې يوه جدي او ډېره خطرناکه ناروغي نه ده، خو د دوی ملي گټې وروپورې تړلي دي. تور ماما زياته کړه: دوی تر دې مخکې هم د افغانستان يو شمېر لوړپوړي چارواکي، سياسي گوندونو مشران او پارلماني وکيلانو له يني (جیگر) څخه ترېخی ايستلي دي.

ښاغلی تور ماما وايي کله چې موږ په افغانستان کې د دولت له خوا د ملکي تلفاتو په اړه له جدي غبرگون سره مخامخ نه شولو، نو راته ثابته شوه چې زموږ دې کار ښه نتيجه ورکړې او غواړو دغه پروگرام نور هم پراخ کړو.

د ايران د عامې روغتيا وزير جمرود جنجالي نژاد وويل چې دا کار د خپلو ملي گټو پر بنسټ کوي. ده زياته کړه چې موږ تر دې مخکې هم له يو شمېر لوړپوړو دولتي چارواکو، په تېره بيا فرهنگي، تعليمي او سياسي شخصيتونو له يني څخه ترېخی ايستلي چې خورا ښه نتيجه يې ورکړې ده.

جنجالي نژاد وويل چې دوی ته هغه مهال خپل پروگرام بريالی او گټور ثابت شو چې کله يې په خپله خاوره کې د افغان دولت د تېلو ټانکرونه ودرول. په دې کار سره که څه هم عام افغانان ډېر په قهر شول، خو افغان دولت بيا هم داسې غبرگون و نه ښود چې زموږ دريځ او گټو ته دې جدي گواښ وبلل شي.

د پاکستان د عامې روغتيا وزير غلام گل خان وويل: دا کار زموږ لپاره حياتي ارزښت لري، موږ په دې کار کې تر هر چا ډېره تجربه لرو، هغه مهال چې روسانو پر افغانستان پوځي يرغل وکړ، موږ د افغانستان له يو شمېر سياسي رهبرانو، جهادي قوماندانانو او قومي مشرانو له ينې څخه تر څخه و ايستل، موږ هغه مهال پوه شولو چې کار مو ښه نتيجه ورکړې ده.

تر دې خبرې غونډې يو ساعت وروسته د افغانستان د عامې روغتيا وزارت وياند وويل چې افغان دولت د امريکا، ايران او پاکستان دغه ډول مرستې ستايي او د يو شمېر لوږپوړو دولتي چارواکو، پارلماني وکيلانو، قومي سپين ريرو، سياسي گوندونو او مدني فعالانو د مشرانو يو لست يې مخکې لا چمتو کړی چې ډېر ژر به دغه خلک يادو شويو هيوادونو ته د درملنې لپاره واستول شي.

يو شمېر سياسي کارپوهان وايي چې امريکا غواړي په افغانستان کې د تل لپاره خپلې نظامي اډې جوړې کړي، ايران بيا غواړي چې د افغانستان په لويديځو ولايتونو کې د اوبو د دريو بندونو د جوړېدو مخه ونيسي.

دغه ډول د پاکستان حکومت غواړي افغان دولت د ډيورنډ کرښه په رسميت وپېژني چې ددې کار لپاره يې له څو کالو راهيسې د افغانستان پر پوله راکټي بریدونه پيل کړي دي.

که امريکا، ايران او پاکستان دغه پلان عملي کړي، نو په نتيجه کې به يې افغان دولت پر يوه تريخې و نه لري، بيا چې ياد شوي دولتونه په افغانستان کې هر څه غواړي څوک به يې مخه نه نيسي.

روغتيايي کارپوه ډاکټر شين فولډي په دې باور دی چې له کومې ورځې راهيسې چې افغانستان ته د نړيوالې ټولنې د مرستو بهير را مات شوی، نو په يوه

کې د ډبرو ناروغي هم ورسره ډېره شوې ده. څه موده مخکې يوې تحقيقاتي ادارې اعلان وکړ چې د انسان په وجود کې يې د (غيرت) په نوم جين (Gene) کشف کړی او وايي چې دا جين د انسان د نينې په تريخي کې وي.

جينيتيکي اثرات هغه جسمي او ذهني جوړښتونه دي چې له مور او پلار څخه اولادونو ته انتقالېږي او ارثي خوږونه بلل کېږي. طبي ډاکټران وايي که له سياسي مشرانو څخه د نينې تريخي وايستل شي، نو غيرت به يې هم ورسره ختم شي، بيا چې وطن هر چا اشغال کړ، دوی به يې بده نه گڼي او له پرديو سره به د وطن او ملت په اړه هر ډول سياسي معاملې ته غاړه ږدي.

د يادونې وړ ده چې د افغانانو په فولکلوريکه عقیده کې هم پر ينه تريخي نه درلودل د بې غيرتۍ مانا لري. دا فولکلوريکه عقیده له پخوا څخه پاته ده او ټول افغانان يې بد شگون بولي، خو سياستوال اوس ورسره عادي شوي او چندان حساسيت نه ورسره لري.

څه موده وړاندې د سترگو د يوې ناروغۍ په اړه هم يو طبي راپور خپور شو چې په افغانستان کې مخ پر ډېرېدو ده. دا ناروغي په څو سياستوالو کې پېژندل شوې وه، په دې ناروغۍ يوازې د دولت لوړ پوړي چارواکي اخته کېږي او نښې نښانې يې دا دي چې پر سترگو يې ډالري پردې غوړېږي او بيا د ملت هيڅ ډول ستونزې او ناخوالي نه وينې.

ناوې څنگه لېونی شوه؟

کله چې ورا د زوم په کور راننوته، نو له دايرو سره يې دا بدله ويله:

خور چيلم مو د چيني دى
د خداى سپين رشتيا به وايو
زوم تر ناوي فېشنې دى.

د شپې ناوخته چې د آئينه مصف وخت راورسېد او زوم د ناوي تر څنگ پر تخت کښناست، نو د عادت خلاف د ناوي پر ځاى د ښځو سترگې په زوم کې ښځې پاته شوې، نجونې خو څه کوې چې د مېړونو ښځو هم اوږه ورته تمام شول، يو کرکچو او زور جوړ شو.

د زوم په اړه د نجونو، مېړونو او سپين سرو ښځو تبصرو خونه پر سر واخيسته. يوې پخې ښځې پر شونډو ژبه تېره کړه او څنگ ته ناستې سپين سرې ته يې کرار وويل: يووو خورې دا څنگه سور او سپين نازک ځوان دى، سړى گرسره نه وايي چې دا دي هلک وي، دا خو داسې ښکاري لکه نجلۍ چې وي.

په دې وخت کې د زوم مور دا خبره واورېده او په لوړ اواز يې وويل: بي بي جانې ماشالله ورسره وايه، زما زوى را نظر نه کړې. په دې وخت کې يوه نجلۍ په داسې حال کې چې سترگې يې په زوم کې هيښې پاته وې د خپلې خورلنې پر غوږ خوله ور کښېښووله او کرار يې ورته وويل: ته ورته وگوره څنگه گڼ او طلايي وپښتان لري، دا زوم خو تر ناوي ډېر ښايسته دى.

خورلنې يې د سر په ښورولو سره خبره تائيد کړه او ويې ويل: هو رشتيا هم چې ډېر ښايسته دى، ته يې سترگو ته وگوره، څنگه ښايستې شنې سترگې لري، لکه خارجي هلک چې وي.

يوه بوډۍ چې ښځو (ببو خاله) بلله او تل به يې سپينې خبرې کولې شونډه بوڅه

کړه او څنگ ته ناستې سپين سرې (مورا خاله) ته يې کرار وويل: ته ورته وگوره د خلکو داسې بڼه بختونه دي، مور څه بلا وهلي يو چې نه مو خپله بڼه بخت پيدا کړ او نه مو د لونیو دغسې يو بڼایسته هلک په نصیب شو، متل دی وايي: ((نه مو وکړې بربوکی، نه مو شکې کړې لکی)).

له دې خبرې سره سم مورا خاله يو وار د ناوي خوا ته وکتله او بيا يې په بخيلۍ وويل: رشتيا هم چې بڼه انگور چغال خوري. په دې وخت کې د زوم مور د سپيلنيو له نيکلي غوري سره خونې ته رانوته. لومړی يې د سپيلنيو غوري د خپل زوی او بيا د ناوي مخ ته وگرځاوه.

په دې وخت کې د ناوي شونډک لکه د فيل مرغ راوڅرېد او وار په وار له قهره سره او شنه او بڼته، اخير يې خپلې خورته وويل: دا څنگه ناسياله خلک دي، نور خلک ناوي ته گوري، خو دوی د نادیده اولادونه د زوم په صفتونو نه مېرېري، خپل د کور سرې يې دی او دوی داسې په څير څير ورته گوري لکه اوس تازه چې يې وليد، خور يې د توبې په ډول لاس يو وار پر پزه او بيا پر غوړو تېر کړ: بس خورې سرې به څه ووايي، شرم کله کړې ده.

په دې وخت کې ناوې ناڅاپه ولاړه شوه، خو مور او مشرې خور يې ژر د شال تر پلو ونيوله، ويل څه کوي؟ ناوي څه و نه ويل او بيرته کښناسته، له دې سره سم د ټولو بڼڅو ناوي ته پام شو، ناوي ته دومره درد ورغلی چې نژدې ده شال وغورځوي او کوڅې ته منډه کړي.

ملا اذان مهال نابېره د ناوي له خونې څخه چيغې راووتې: ((بې شرمه ته څوک يې چې زما خونې ته راغلې ها؟ مورې! لالا! هلې راشی زما خونې ته پردی هلک راغلی دی، هلې ژر راشی! دا هلک څوک دی؟)).

په دې وخت کې د ناوي مور، خواشې، اينگې گاني او د زوم خویندې په وارخطايۍ او منډه د ناوي خونې ته ورغلي، ويل څه خبره ده؟ ناوي په بنده بنده ژبه وويل: ((يو ساعت دمخه (دی) تشناب ته ننوت، نه پوهېږم چې څه شو او چېرې ولاړ، خو څه وخت وروسته دغه هلک د تشناب له لارې خونې ته راغی. له دې خبرې سره سم ناوي په زوره زوره ژړا پيل کړه، خو خواشې يې سر په غېږ کې ونيو او په مهربانه لهجه يې ورته وويل: لورې قربان دي شم، سترگې دې له خوبه دي، د شپې کار دی، سم به دې نه وي ورته پام شوي، بل هلک نشته، دغه ستا مېړه دی، ته بڼه ورته وگوره، دغه هلک فرید دی، زما زوی او ستا مېړه.

په دې وخت کې د ناوي مور له خولې لاس واخيست او په زوره يې چيغې کړې: تاسې هم ځانو ته پښتانه وایاست؟ تاسې غیرت لرئ؟ تاسې هيڅ نه شرمېږئ؟ د واده په شپه مویو هلک زما له لور سره یو ځای کړ، اوس مویا بل هلک راوست؟ بې شرمي هم خپل حد لري، وايي پکې مې لیدلی و، نو نه داسې پکې چې د سر ماغزه يې معلومېږي. تاسې پر مور د دومره ناپوهانو گومان کړی و چې په دې هم نه پوهېږو؟ تاسې ورته وگورئ د دې هلک کوم ځای د فرید دی ها؟ فرید داسې تورمخې و؟ د فرید څنگه بڼه گنې تلایي وېښتان ول، تاسې ده ته وگورئ! دا خو تر څټه پورې په سر پکې دی، د فرید څنگه بنایستې شنې سترگې وې، خو د ده سترگې لکه د پيشي تکې ژيږې دي.

فرید مړې سترگې ولاړ و او هيڅ يې نه ويل، لکه پوليسو چې لس منه تارياک ورسره نيولي او اوس يې خبريالانو ته وربنکاره کوي يا هغه د چا خبره لکه پر لندو چې يې نيولی وي.

ناوي مخ په شال پټ کړی او د خونې په کونج کې ولاړه او سلگۍ يې وهلې. د

زوم مور غوښتل چې د خپل زوی سپیناوی وکړي، خو د ناوي مور اجازه ور نه کړه، د زوم پر خوا یې ورمندپه کړه او هغه یې تر گړهوان کلک ونيو، ویل تورمخې راته ووايه، ته څوک یې ها؟ فرید څه شو؟ شیطانه ژر راته ووايه تاسې څه نقشه درلوده؟ فرید لومړی خپلې مور ته وکتل او بیا یې په بنده بنده ژبه وویل: زه رشتیا وایم، قسم په خدای که بله هیڅ خبره وي، زه فرید یم، هغه فرید چې تاسې یې عکس لیدلی و او پر آئینه مصحف مو هم ولیدم.

په دې وخت کې د ناوي خور له بکس څخه د فرید عکس راوايست، ویل دا دی د فرید عکس، ستاسې دې په خدای قسم وي چې رشتیا دا فرید دی؟ تاسې اول عکس او بیا دې تورمخې ته وگورئ! د ناوي مور چې عکس ته وکتل، نو لکه د سپي پر لکۍ چې پښه ورکښېږدې نور هم درد ورغی، په زوره یې چیغې کړې، ویل تورمخې ژر راته ووايه، دا عکس د چا دی؟

- زما دی

- ته خو خپله ناپوه او شین خر یې، لکه چې پر مور دې هم د ناپوهانو گومان کړی دی، ستا او د دې عکس تر منځ دومره فرق دی لکه ځمکه او اسمان، رشتیا راته ووايه څه خبره ده؟

- قسم په خدای که درواغ درته وایم، دغه عکس زما دی، خو ...

- خو څه شی؟

- دا عکس مې په فوتو شاپ کې جوړ کړی و

- څه شی! فوتوشاپ؟ فوتوشاپ یې بیا څه بلا ده؟ شاپ خو مور د قبضیت پر وخت کوچنیانو ته ورکوو.

په دې وخت کې د ناوي ځوانکی ورور هم راورسېد او د مور په خوله کې ور ولوېد، ویل فوتوشاپ د کمپیوټر یو پروگرام دی چې عکسونه ډېر ښایسته پکې

جوړپېري، بيخي له هلک څخه نجلی جوړوي.

په دې وخت کې د ناوي مور غاښونه سره وچيچل او زوم ته يې وويل: ښه دا خو به درسره ومنم چې د عکس پر وخت يې تا ته (شاپ) درکړی و، قبضيت دي مات شوی او ښايسته معلومېدې، اوس دا راته ووايه چې د آئينه مصحف پر وخت دې په ځان څه جادو کړی و چې داسې ښايسته ايسېدې ها؟

زوم په بنده بنده ژبه وويل: هغه مې سينگار کړی و؟ د ناوي مور په خوله کې ورولوېده: څه شی! سينگار؟ هلکان هم سينگار کوي؟ داسې سينگار چې تر ناويانو هم ښايسته ښکاره شي؟ درواغجنه درواغ مه راته وايه، سمه خبره وکړه. که سينگار دي کړی وای، نو په دې يوه شپه څه بلا ووهلې چې تور دېب (ديو) درڅخه جوړ شو؟ تا په هينداره کې يو وار ځان ته کتلي دي که نه؟ بيخي سپری درڅخه وېرېږي.

فريد په داسې حال کې چې کښته يې کتل په تپت اواز وويل: زه تشاب ته ولاړم او ولمېدم، هغه و چې له لمېدو سره سم مې سينگار پاک شو، کله چې له تشاب څخه راووتم، نو ناوي نه پېژندلم، دې چې ويل دا بل هلک دی.

په دې وخت کې ناوي له سر څخه شال ايسته کړ او په منډه له خونې څخه ووته، له دې سره سم ټولو په يوه خوله نارې کړې: هلئ ناوي لېونی شوه، راگرځوئ يې! په دې ډول واده په وير ولړل شو.

کليواله ناوي او پلارگنی يې تر دې مهاله نه د فوتوشاپ سافټ وېر پېژانده او نه په دې خبر ول چې اوس په ښارونو کې زوم هم د ناوي په شان سينگار کوي. پخوا به ناوي ماښام شاپېری غونډې ښکلې ښکارېده، خو سبا سهار به روې (شيشکه) ځنې جوړه شوه، خو اوس د جنسيتي مساوات قانون په پام کې نيولو سره زوم ته هم د تقلب او درغليو موقع برابره شوه. ماښام گلالي شاهزاده غونډې ښکاري، خو سبا سهار تور ديو ځنې جوړ شوی وي.

الوتونکی اوبس

نن په کابل ښار کې يو شمېر مدني فعالانو او سياسي څېرو د تابعيت تذکرو په اړه احتجاجي مظاهره وکړه. دوی له ځانو سره په ليکلې بڼه د (زه نر او که ښځه يمه؟) شعارونه په لاسونو کې نيولي ول.

د مظاهري يوي گاونوالې بودی ښځې چې خلکو د ډېر توروالي له امله (لونگينه) بلله، په زوره چيغه کړه: زه لکه شيدې تکه سپينه يمه، خو دوی په تذکره کې غنم رنگه ليکلې يمه. يوه شين سترگي هلک چې خلکو د شنو سترگو له امله (شينکوری) باله وويل: زما سترگې شنې دي، خو دوی زما په تذکره کې د سترگو رنگ (ميشي) ليکلې دی. ميش ياني مېړه، ايا زه د انسان او که د مېرې زوی يم؟ يو بل دنگ ځوان چې خلکو د جگوالي له امله (جگلابو) باله نارې وهلې چې زه د افغانستان تر ټولو جگ سړی يم، خو د احصائې ميرزاينو په تذکره کې زما ونه ميانه ليکلې ده.

يوه ښځه چې خلکو د پندوالي له امله (شلنډه) بلله او تازه يې په سينگارټون کې خپلې وروځې لکه تار داسې نری کړي وې، په ژيره غوني اواز وويل: دوی دي خدای په غضب اخته کړي زما وروځې يې پلنې ليکلي دي، تاسې ما ته وگورئ زه څومره ښې نری وروځې لرمه.

د مظاهره چيانو په ډله کې څو تنو بانجنې رنگه کالي اغوستي او نارې يې وهلې چې مور همجنس بازان يو، بايد په تذکره کې زمور هويت هم وليکل شي. د بانجنې رنگه ځوانانو په ډله کې د (استاد تور خان) په نوم يوه ناځوانه سړي خپله تذکره په لاس کې کړخوله او نارې يې وهلې چې زه افغان نه يم، خو دوی زما په

تذکره کې (افغان) لیکلی دی.

یو بل ځوان چې څیري څیري کاوبای پتلون یې اغوستی او داسې ښکارېده لکه سپانو چې دارلې وي، په انگلسي ژبه وویل: زما مور انگرېزه او مورنۍ ژبه مې انگلسي ده، خو میرزایانو زما په تذکره کې زما مورنۍ ژبه پښتو لیکلې ده. د (پنډ سردار) په نوم یوه چاغ سړي چې لکه مست اوبن تر خوله ځگونه بادوله خپل ټټر ته اشاره وکړه او په قهر یې وویل: زه په قبيله (خرزی یم)، خو بې سواده میرزایانو زما په تذکره کې (خرزی) لیکلی دی.

ده پر حکومت تور ولگاوه چې د احصائې مامورین بې سواده او یوازې په یوه ژبه خبرې کولای شي، ده وړاندیز وکړ چې باید د دې ریاست مامورین په پښتو او دري ژبو هم خبرې او هم لیکل وکولای شي، که دې ټکي ته پام و نه شي، نو زما په شان به ډېر د سړي زامن د خره زامن یاني د (خرزي) په نوم ثبت کړل شي. له بلې خوا د نرښځیانو د اتحادیې مشر (سپینې پانتا) په دې اړه پر خپله فیسبوک پاڼه لیکلي چې د تابعیت په تذکره کې د دریم جنس یاني نرښځي لپاره ځای نشته چې دا کار ښکاره جنسي تبعیض دی، په داسې حال کې چې په افغانستان کې زرگونه داسې افغانان ژوند کوي چې نه نر او نه ښځې دي. سپینې پانتا د نرښځیانو یوه عمده نښه هم یاده کړې او داسې یې لیکلي دي: ((هغه څوک چې هم یې د حکومت مهم پوستونه اشغال کړي او هم په ورته وخت کې د اپوزیشن نارې وهي شترمرغان دي، ځکه چې دا مرغه د بار پر وخت ځان مرغه او الوتلو پر وخت اوبن بولي)).

د سپينې پانټا د دې پوست په اړه يو چا په کمنټ کې ليکلي چې ته د فيل په غور کې ویده يې، بې سواده ته دومره هم نه يې خبر چې اوس اوبن هم الوزي، که نه الوتلاي، نو د افغانستان تاريک څنگه تر امريکا او اروپا پورې رسېږي، دا اوبنان د ايران، ترکمنستان او ازبکستان تر پولې پورې پر پښو ځي او تر هغه وروسته الوزي.

د (ايکس) په نوم يوې تحقيقاتي ادارې په خپل ويب سايت کې ليکلي چې دوی د پنځه لکه تذکرو معلومات څېړلي او ورته ثابته شوې چې په دې تذکرو کې د ټولو افغاني اتباعو مشخصات يو ډول ليکل شوي دي.

د مدني فعالانو د اعتراض په ځواب کې د مرکزي احصائې وياند (کهنه پيخ خان) دندهوره راډيو ته وويل: څرنگه چې د افغانستان د اساسي قانون له مخې ټول اتباع برابر حقوق لري، نو په دې اساس مو د ټولو افغانانو په تذکرو کې سترگې ميشي، ونه ميانه، پوستکي غنم رنگه، وروځې پلنې او جنس نارينه او يا بنځينه ليکلی دی.

کهنه پيخ خان په دې اړه خلک هم په تمبلۍ گرم وبلل او زياته يې کړه چې خلک خپلو اولادونو ته په ماشومتوب کې تذکرې نه ورجوړوي. کله چې د نارينه عمر تر شپېتو کالو واوړي، نو لمسی يې را په شا کړي او زموږ دفتر ته يې راولي، وايي د حج لپاره تذکرې ته اړتيا لرو. د دغسې بوداگانو سرونه تر څپه پورې رژېدلي، پر ملاکروپ شوي، د پوستکي رنگونه يې بدل شوي، وروځې يې بېرې شوي او سترگې خو يې بيخي کار نه کوي، سړی نه پوهېږي چې کوم رنگ ورته

ولیکي .

بل ځوان بيا خپله اويا کلنه بوډی انا را په شا کړې او وایي چې له دې امله تذکره ورته جوړوو چې د علاج لپاره یې هندوستان ته بیاو. دې ډول سبځو خپل د وړیو غوندې سپین وېښتان طلايي رنگ کړي او وروځې یې د ناوي په شان نری جوړې کړي وي، که څه هم په اصل کې به توره توتکی غوندي وي، خو دې به په مخ پورې دومره پوډر وهلي وي چې سپینه کوتره به ښکاري. همدا دلیل دی چې د دوی د عمر تشخیص هم گران کار دی، په دې صورت کې مور مجبور یو چې د دوی عمر ته ولیکو ((به رویت چهره ظاهری سن مذکور بیست ساله تعین گردید)).

د نرنځي په اړه کهنه پیڅ خان وویل چې په نویو تذکرو کې به هغو خلکو ته (خنثی مشکل) ولیکي چې له یوې خوا د حکومت لوړپوړي چارواکي او په ورته وخت کې یې د اپوزیشن په نوم ډلې ټپلې هم جوړې کړي وي. کهنه پیڅ خان د افغان کلمې په اړه وویل: هغه څوک چې په افغانستان کې اوسېږي، خو ځان افغان نه بولي په تذکره کې به یې د ملیت پر ځای (مهاجر مرغه) لیکل کېږي.

د افغانستان د کورنیو چارو وزارت یوه چارواکي د نوم نه ښوولو په شرط (ډنډوره) راډیو ته وویل چې حکومت له غلو، تراهگرو او قاچاق کوونکو سره لاس پټ کړی او له هغوی څخه یې د الیکټرونیکي تذکرو د نه وېشلو په بدل کې ملیارډونه ډالر رشوت اخیستی دی.

دی وایي که چېرې په تذکرو کې د خلکو پېژندگلوي په دقیق او واقعي ډول

ولیکل شي بيا هيڅ يو مجرم له قانون څخه نه شي پتېداى .
بلي خواته د کورنيو چارو وزير (سرپرې کړى مجاهد) دا خبره ردوي او زياتوي
چې دوى پلان لري د نړۍ له گوټ گوټ څخه د خوبونو د تعبير ستر علما راټول
کړي چې په افغانستان کې د اليکترونيکي تذکرو خوب تعبير کړي .

ڊيروي او برپتوري مجسمي

زمور د کلي څنگ ته يو کنډواله کلي دی چې خلک يې (د تراهرگرو کلي) بولي. مشران وايي چې په دې کلي کې پخوا دوې قبيلې اوسېدې چې يوې قبيلې اورېدې او بېرې ږيرې او بلې قبيلې بيا لوی برېتونه درلودل، خو په دې دوو قبيلو کې يوې يې له ږيرو او بلې يې له برېتو سره حساسيت درلود، هغه و چې د دې حساسيت له مخې د دوی تر منځ شخړه جوړه او وروسته په لويه دښمنۍ واوښته. په دې دښمنۍ کې نه يوازې دا چې دوی يو د بل وينې توی کړې، بلکې ډېر عام خلک يې هم ووژل.

يوه ورځ چې کليوال سهار له خوبه راکښناستل، نو گوري چې د پورې غره په لمنه کې د ږيرو او برېتو لوی لوی څلي ولاړ دي. له ليري څخه د څلو غونډې ښکارېدل، خو له نژدې څخه د غرونو د څوکو غونډې جگ او تېره ول، يوې خوا ته شنه او بلې خوا ته سره څلي ولاړ ول، عجيبه دا وه چې شنو څلو د ږيرو او سرو څلو د برېتو شکل درلود، سم لکه لويې ږيرې او برېتونه چې قطار ولاړ وي.

د دې څلو شاته لويې لويې بلاگانې پتې وې، دوی به په کال کې يو وار پر ټاکلې نېټه پر کلي بريد کاوه. د ثور د مياشتې پر اوومه نېټه به د برېتو له شا څخه بلاوي راووتلې، په کلي کې چې به هر چا برېتونه نه درلودل هغه به يې واژه، د کورونو تر څنگ به يې مسجد او په مسجد کې قران شريفونو ته هم اور وراچاوه.

يوه ورځ وروسته، يانې د ثور پر اتمه نېټه به د ږيرو له شا څخه بلاوي راووتلې او د کلي په ويجاړولو به يې پيل وکړ، وروسته به يې د کورونو دروازې، کړکۍ او کورونو د چت لرگي هم وځوړل، د دې تر څنگ به يې ښايسته هلکان او نجونې هم له ځانو سره يووړې.

دې بریدونو څو کاله دوام وکړ، کوم خلک چې په دې بریدونو کې ژوندي پاته شول گاونډیو کلیو ته وتبتهدل او هلته یې په ډېرې بېوزلۍ کې ژوند کاوه. څو کاله وروسته له لمرلوېده خوا څخه شنه وریځ رابښکاره او د برېتورو څلو پر سر ودرېده، ورسره سم تېز باران شروع شو. مشرانو ویل چې دا باران (سوسیال) نومېږي. له دې باران سره سم سره څلي ویلي او یومخ اوبه شول، د کلي ویالې له برېتو ډکې شوې.

کله چې باران ودرېد، نو د برېتورو څلو شاته پټ شوي خلک راووتل، دا هغه خلک ول چې پخوا په وحشي بلاگانو اوبنتي، خو اوس بیرته انسانان ځنې جوړ شوي ول، دوی ټول زموږ خپل کلیوال ول، څوک د کلیوالو ورور، پلار او یازوی و، دوی اوس عادي خلک ول، خو بس یوازې یې برېتونه نه درلودل.

څو کاله وروسته یوه توره وریځ راغله او دا وار د برېورو څلو پر سر تېز باران شروع شو، مشرانو ویل چې دا باران ډیموکراسي نومېدله، دې باران شنه څلي ویلي او اوبه کړل، په څو شېبو کې د کلي لښتي له برېرو ډک شول، ځینې برېرې دومره اوږدې او بېرې وې چې د اوبو لښتي یې بندي کړل، د برېرو سیلاب پر کورونو ور واوښت او د کلي څو کورونه یې له بېخه وایستل.

څو ساعته وروسته له برېورو څلو شاته پټ شوي خلک راووتل، دوی هم بیرته په عادي خلکو اوبنتي ول، بس یوازې یې برېرې نه درلودې.

څو ورځې وروسته یوه ډله خلک پر آسونو سپاره کلي ته راغلل، خلکو ویل چې دا د لویې کورنۍ پیران دي او د برېرو او برېتو تر منځ روغه کوي. د کلي تر څنګ زیارت کې جرګه جوړه شوه، دواړو ډلو جرګې ته واک ورکړ، پیرانو وویل چې باید دواړې ډلې تر خپل منځ پرتوگونه سره بدل کړي.

ليکوال: عبدالنافع همت

دواړو ډلو د جرگې پرېکړه ومنله، په څو شېبو کې سور کاليو شنه او شين کاليو سره پرتوگونه واغوستل، د يوې ډلې پرتوگ شين او کميس يې سور و، د بلې ډلې بيا پرتوگ سور او کميس يې شين و.

دوی اوس ډېر نرم شوي ول، د پرتوگانونو پر ځای يې پرتگونو ته کشک وراچولی و، آن دا چې د ځينو خو به عورت هم ښکاره و، خو دوی به بده نه گنله، د جرگې په پای کې دواړو ډلو يو بل ته غبرې سره ورکړې او په دې ډول يې د کلونو کلونو دښمني په دوستي واوښته.

په همدې ورځ يې د کلي تر څنگ د (فقير آباد) په نوم بل نوی کلی جوړ کړ، خو د دوی د پلرونو او نيکونو اصلي کلی کنډواله پاته شو او اوس يې خلک (د تراهگرو کلی) بولي.

سياسي روغتون

د ډاکټر د کوټې مخ ته مې غالمغال تر غورځ شو. يوه سياسي رهبر ويل د ډاکټر کوټه دغه ده، بل يوه ويل نه هغه بله کوټه ده. گورم چې يو رهبر يوې خوا ته او بل يې بلې خوا ته زورونه وهي، يو رهبر بوډا او بل يې پوخ سپری دی، يوه يې وطني کالي اغوستي او بل ډېره فېشنې دريشي اغوستي ده.

کله چې ښه ورته ځير شوم، نو گورم چې د دوی د ملاتير يو، خو سرونه، پښې او لاسونه يې سره جلا دي. په دې وخت کې سپين ريرې رهبر په زوره چيغه کړه او بل رهبر يې په ځان پسې کش کړ، په همدې کښولو کښولو کې د ډاکټر کوټې ته ورسېدل.

د ناروغ پايوازانو ډاکټر ته د معياناتو راپور ور وړاندي کړ. ډاکټر ټول معيانات په ځير سره وکتل او بيا يې وويل: دا ناروغي جان بې ادبي معاف (جان کيري) نومېري او علاج يې له امريکا پرته بل ځای امکان نه لري، مور يې هم علاج کولای شو، خو د جوړېدو چانس يې خورا کم دی. علاج يې دا دی چې بايد دوی پنځه کاله نور هم يو ځای سره پاته شي، په دې ډول به يې د ملاتير وروست شي او خپله به سره جلا شي، خو دا خطر ورسره تړلی دی چې دواړه مشران فلج شي.

د دې خبرې په اورېدو دواړو رهبرانو په خندا وويل: بس همدا علاج مو قبول دی، خو په امريکايانو علاج نه کوو، ځکه له دوی راپېښه ده. ډاکټر زياته کړه: که دا ډول علاج مو خوښ وي، نو پرهبز به هم کوئ، هغه دا چې د روغې جوړې

او موقت حکومت په اړه به هیڅ ډول خبرې نه اورئ، ځکه چې ناروغي مو نوره هم پېچلې کېږي او بیا یې په امریکا کې هم علاج نه شي کېدای. یوه شېبه وروسته یې یو بل رهبر په کت کې د ډاکټر کوټې ته راوړ. رهبر ډېر بودا او سترگې یې چونگنبې ته ورته وې. یو بل بودا سپری هم ورسره ملگری و چې تر ناروغ ډېر بودا و. ډاکټر وویل: ورورکيه دا دي زوی دی؟ پایواز بودا په خندا وویل: نه صاحب دا مې پلار دی، ډېر مبارک انسان دی، خو واره مړ شوی دی، خو د خدای فضل دی بیرته راژوندی شي. پخوا یې صحت ډېر ښه و، بس کله چې ترمپ له افغانستان څخه د خپلو عسکرو د ایستلو اعلان وکړ، د ده عقل کار پرېښود او ژبه یې هم گونگۍ شوه.

ډاکټر څو شېبې چورت یووړ، خو ناڅاپه موسکي شو، ویل بس پوه شوم، دا ناروغي (BSA) نومېږي، مستقما د انسان پر عقلي او عصبي سیستم برید کوي او په نتیجه کې یې د ناروغ په مغز کې یو چینجی پیدا کېږي.

(BSA) په حقیقت کې حیواني ناروغي ده، په تېره بیا په غواوو کې ډېره پیدا کېږي، خو اتلس کاله کېږي چې انسانانو ته یې هم سرایت کړی دی. علاج یې ډېر اسانه دی، جراحي عملیاتو او درملو ته اړتیا نشته، په استراحت او پرهېز یې علاج کېدای شي.

باید ناروغ تر دې وروسته له هیڅ یوه بهرني سفیر سره و نه ویني، باید څوک د امریکایي عسکرو په اړه بحث ورسره و نه کړي، باید د ده په مخکې د غوا نوم هم یاد نه شي.

بل دا چې ناروغ به د نصرت فتح علي خان، لټا منگيشکر او استاد سرآهنگ سندري نه اوري، ځکه چې په دې ډول يې په مغز کې په خواږه خوب ويده چينجی له خوبه راويښېږي او نڅا پيل کوي. بله مهمه خبره دا ده چې د ښکلو نجونو اکروباټيک حرکات خو به گرسره نه ويښي.

څو شېبې وروسته د ډاکټر د کوټې دروازه په درز خلاصه شوه، د ډاکټر تر خوله بې واره ووتل: خدايه فضل وکړې! يو ناروغ رهبر له اجازې پرته د ډاکټر کوټې ته راننوت. غوښتل يې څه ووايي، خو يوه پايواز يې خبره ونيوله: ډاکټر صاحب دا ناروغ څلوېښت کاله کېږي چې د گوند مشر دی.

ناروغي يې دا ده چې کله په اجرائيه شورا کې څوک د گوندي انتخاباتو نوم ياد کړي، نو دی وار ورباندې کوي او وايي چې زه مهدي اخر زمان يم، د هيچا خبرو ته غوږ نه نيسي، په ټول گوند کې بس يوازې د خپلو زامنو او زومانو خبره مني. له دې سره سم يې د التراساونډ او معايناتو راپور د ډاکټر پر مېز کښېښود.

ډاکټر د التراساونډ راپور وکوت او بيا يې په ډار وويل: د مشر په نس کې يو لوی چينجی پيدا شوی او د ده په معده او کولمو کې يې زرگونه هگۍ اچولي دي. هره هگۍ چې بچۍ شي، نو دا چينجی يې سمدلاسه خوري، بس همدا يې خوراک دی، ځکه خو دومره لوی شوی دی.

دا ناروغي (GHQ) نومېږي او په دالو کې پيدا کېږي. علاج يې هيڅ امکان نه لري، که جراحي عمليات يې وکړو او له خټې څخه يې چينجی راوباسو، نو په خټه کې يې هره هگۍ په خپل نوبت بچۍ کېږي او دې ته ورته بل چينجی ځنې

جوړپېري، خو موقت علاج يې کېدای شي، هغه دا دی چې د يوې مياشتې لپاره به دال نه خوري، په دې ډول به چينجی د يوې مياشتې لپاره بې سده شي، تاسې بايد په يوه مياشت کې گوندي کنگره راوغوړئ او د گوند لپاره بل مشر وټاکئ! پايوازن د ډاکټر په خبرو ډېر خوشاله شول، خو ډاکټر پسې زياته کړه: دا علاج پرهېز هم لري، هغه دا چې ناروغ به له خپلو زمانو او زومانو سره نه وينی او هيڅ ډول پاکستانی خواړه به هم نه خوري.

له دې خبرې سره سم رهبر له علاج څخه انکار وکړ، خو پايوازنو د خبرو نوبت ور نه کړ، تر اوږو يې ونيو او په کښولو کښولو يې د ډاکټر له کوټې څخه وايست. خو شېبې وروسته څو نفرو يوه بوډی سياستواله تر اوږو نيولې راوستله. جالبه دا وه چې د خاصرې له لگن سره يې چوکۍ کلکه نښتې وه. پايوازنو وويل چې اتلس کاله کېږي دا چوکۍ کلکه ورپورې نښتې ده، مشر لومړی څه ښه وه ځوانه وه، خو اوس چې بوډی شوې، نو دا چوکۍ له ځانه سره نه شي وړای.

ډاکټر وويل چې دا ناروغي (تعصب) نومېږي، په پاکستان کې ډېره ده، په تېره بيا پوځي جنرالان اکثره په دې ناروغي ککړ دي، کېدای شي چې دې ته هم له کوم جنرال څخه د جنسي اړيکو له لارې ورغلي وي، دا ناروغي لکه ايليز هيڅ علاج نه لري، ځکه چې چوکۍ هم په هډوکو بدله شوې ده، که جراحي عمليات يې کوو او چوکۍ ځنې جلا کوو، نو نورو هډوکو ته يې زيان رسېږي، وينه ځنې بهېږي او مړه کېږي، بس يوازې دومره مرسته ورسره کولای شو چې تر څو ژوندی وي لږ به ارامه وي، بايد په پرله پسې ډول ورته وويل شي چې ته په

افغانستان کې د بشري حقونو اتله يې، ستا له برکته په ټول افغانستان کې تعصب ختم شوی دی، ته د افغانستان نيلسن منډيلا يې، خو سپينه منډيلا.

دا هم ورته وواياست چې له طالبانو سره د سولې خبرې ناکامه شوي دي، هغوی به په زور ځپل کېږي، بايد په مياشت کې يې يو ځل په مشهد کې د پاکستان د يوه پخواني جنرال زيارت ته هم وروئ!

د ولسمشر مهال که د آله دین څراغ؟

يو چا کيسه راته کوله، ويل شو کاله مخکې ولسمشر په ارگ کې ملال راځي، خو زه يې هغه مهال په ارزښت نه پوهېدم، ما ويل دا ملال نو څه په درد خوري؟ بچيانو ته به مې ډوډۍ ورکړي، کور به راځي او که به مې د ناروغي مېرمنې علاج وکړي؟ خو خبر نه وم چې دا ملال نه، بلکې سم د آله دين څراغ دی او هره ستونزه مې حل کولای شي.

په سبا مې له راډيو څخه واورېدل چې (گلخان) دننگرهار والي وټاکل شو. په پاکستان کې د مهاجرت وختونه مې سترگو ته ودرېدل چې د ځينو موټرو پر شا به ليکل ول: ((هم کيسې سي کم نهی)). ما ويل چې گلخان ته ولايت ورکول کېږي زه خو بيخي د وزارت وړ يم، په دې وخت کې مې د ولسمشر دا شعار رايا د شو: ((زه تاسې ته ډاډ درکوم چې د ارگ په دېوالو کې به نه محاصره کېږم او تل به ستاسې سره يم)).

بس لکه ملا صاحب چې مجردو زلميانو ته د جنت د حورو وعدې ورکوي پر وچو شونډو مې ژبه تېره کړه او خولې مې اوبه وکړې، سمدلاسه ولاړ شوم او ملال مې راواخيست، د ولسمشر پورتنی شعار مې درې واړه ووايه او بيا مې پر ملال لاس تېر کړ، ملال رښتيا هم چې د آله دين څراغ و، له ملال څخه يوه لويه او جگه ماڼۍ جوړه شوه، په ماڼۍ کې د ننه يو ډاروونکی کيغ کيغ واورېدل شو، گورم چې يوه دومره لويه تکه توره بيزو ځنې راووته لکه اوبښ.

د بيزو په ليدو مې د غړو شيمه وخته او پښې مې مړې شوې، هرڅومره هڅه چې مې وکړه منډه مې نه شوای وهلاي، بيزو راته وخنډل، داړې يې سپينې کړې او

راته ويې ويل: ډارپره مه، زه د ولسمشر خانگړې استازې او له خپلې ټولې کورنۍ سره په ارگ کې اوسېږم، زه ستا په خدمت کې يم، هره غوښتنه چې لرې زه يې ولسمشر ته رسولای او په هغه يې منلای شم.

په بنده بنده ژبه مې ورته وويل: زه غواړم چې په يوه وزارت کې معين مقرر شم. بې لکۍ بيزو په خدا وويل چې دا کار خو بيخي اسانه دی، همدا اوس يې کوم، له دې سره سم پر دوو پښو ځولۍ ځولۍ روانه شوه او په مډال نئوته.

يوه شيبه وروسته يې د ولسمشر فرمان راوړ، ويل مبارک دي شه د شهيدانو او معلولينو چارو معين وټاکل شوې. په سبا د معينيت مامورينو ته وروپېژندل شوم او په رسمي ډول مې کار پيل کړ.

تر کار وروسته د کور انډېبنو په مخه کړم، خو ژر مې په زړه کې راوگرځېده چې هيڅ انډېبنه مه کوه، د آله دين خراغ خو درسره دی، هره ستونزه دې ځای پر ځای حل کوي، هغه و چې بيا مې پر مډال لاس تېر کړ، دا وار مې د مډال له دننه څخه سيو سيو واوريد، گورم چې له مډال څخه لکه فيل دومره لوی مورک راووت، خو دې مورک بربټونه نه درلودل او په انگرېزي يې خبرې کولې.

دا وار بيا زما څخه ژرنده او مسجد ورک شول، پښې مې مړې شوې، منډه مې نه شواى وهلاى، مورک ويل ډارپره مه، زه دې په خدمت کې يم، وايه څه غواړې؟

- کور غواړم

- چېرې يې غواړې؟

- د کابل په ښار کې يې غواړم

- ما له ارگ څخه هرې دولتي ادارې او هرې سيمې ته نغمونه (تونلونه) ايستلي دي، ته يې يوازې نوم ياد کړه چې زه هلته کور درکړم - که ارگ ته نژدې وي ښه به وي.

مورک سيو سيو شروع کړ او په منډه بيرته په ملال ننوت. يوه شيبه وروسته بيرته راووت، ويل مبارک دي شه، ښکمرغه سپرې يې چې د کور کار دې لکه د مېرمن شربت گلي داسې ژر خلاص شو، ها واخله دا يې د کور قبالة او دا دې هم د کور کيلي.

لومړی مې فکر کاوه چې دا به يو فقيرانه کور وي، خو کله چې کور ته ورکډه شوم، گورم چې يوه ډېره لويه او ښکلې ماڼۍ ده. څرنگه چې دا ماڼۍ سپېدار ماڼۍ ته ډېره نژدې وه، نو ما فکر کاوه چې د دې ماڼۍ نوم به هم شاعرانه وي، مثلاً انار ماڼۍ او يا بهار ماڼۍ، خو د دې ماڼۍ نوم (اچار ماڼۍ) وه. له ځانه سره مې وويل: خير نوم يې پروا نه لري، متل دی وايي: د ښايستي ښځې يو عيب نه عيب دی.

په دې وخت کې مې د ناروغې مېرمنې زگېروى تر غوړو شو، اوس نو د آله دين څراغ راسره و، هره ستونزه چې به راته پيدا شوه، نو پر ملال به مې لاس تېر کړ او هغه ستونزه به سمدلاسه حل شوه.

څرنگه چې د مېرمنې د علاج لپاره مې پيسې نه درلودې، نو بيا مې پر ملال لاس تېر کړ، دا وار د ملال له دننه څخه د اسونو شيشنې (شنيهار) او ډاروونکي اوازونه واورېدل شول، گورم چې له ملال څخه يو لوی لښکر راووت، دا عجيبه عسکر

ول، یوازې سر او اوږې یې درلودې، نور نه ښکارېدل، ټولو ږیرې او برېټونه خریلي او اوږدې څښي یې پرې ایښي وې. عسکر له راوتوسره سم له اسونو څخه راکښته او اسونه په منډه بیرته ملال ته ورننوتل. عسکرو څو شپې یو بل ته سره کتل، که رښتیا ووایم سخت ووېرېدم، نژدې و چې چيغې کړم، خو په دې وخت کې څو منډې عسکرو قرسک سندرې شروع کړه او نورو اتني ورته شروع کړ. ما چې اتني ته وکتل، نو وېره مې لږ له زړه ووتله، خو گورم چې ناڅاپه ټول عسکر د ډالرو په نوټونو بدل او هرې خوا ته چوپتیا خپره شوه، زه هیښ پاته شوم چې دا څه پېښه شوه، ژر ژر مې څه ډالر راټول او ومې گڼل، گورم چې پوره یو لک ډالر دي.

په سبا مې د برېښنا محصول، د اولادونو د پوهنتونونو او کورسونو فیسونه او د پخواني کور د شپږو میاشتو کرایه ورکړه، ما ویل اوس به مې نو مېرمن د علاج لپاره هندوستان ته بوزم.

په دې وخت کې مې د ماشومانو چيغو په غوږو کې ازانگه وکړه، ویل هله بابا راشه په مور څه وشوه؟ گورم چې نه معینیت، نه اچار مانی او نه پیسې شته، بس هغه کرایي نمجن کور دی او د ژيرو یو وچ ملال مې په لاس کې دی، گورم چې د ملال په اړه د ولسمشر په فرمان کې مې د نوم املا هم غلطه ده.

ملال مې همدلته پرېښود او په منډه مېرمنې ته ورغلم، گورم چې د هغې تر خوله ځکونه راغلي او ماشومانو مې په ژړا کې کالي ورباندې خیرلي دي.

د مېرمنې د جنازې لپاره مې خپلوانو او انډيوالانو ته زنگونه ووهل، خو هغوی هم هر يو زما په شان د حکومتي او سياسي مشرانو درواغجنو وعدو مسموم کړي او په جواب کې يې راته وويل چې په غونډه کې يو.

تر دي وروسته پر عورت هم مسح کږي

دا د هغه کمیسیون غونډه وه چې د ولسمشر د فرمان په اساس له وچکالی سره د مبارزې لپاره جوړه شوې او د څو وزارتونو او خپلواکو ریاستونو له استازو څخه تشکیل شوی و.

د غونډې مشر حاجي ډیموکراټ لکه د چا له سر څخه چې شپږې راکاري د پیسې پر قطی گوتي په څیر سره تېرولې، ایله چې دوې دقیقې وروسته یې پر کړۍ گوته برابره شوه، د پیسې د قطی تپس د غونډې ټول برخه وال ووېرول. د پیسې په څښلو سره یې لکه د واورې لپوه تر خوله توبن (بخار) وخت، وروسته لکه غوا چې رمبره وکړي یو لوی تېغ وکینن او بیا یې د غونډې یوه یوه غړي ته داسې په څیر څیر وکتل لکه د هوس وری زلمی چې د ښوونځیو او پوهنتون نجونو ته په لاره کې گوري.

کله چې یې د حج او اوقافو وزارت پر استازي ستر جنرال پنچرمن لنډي سترکې ولگېدې، نو خوله یې ویره شوه او په موسکا یې وویل: جنرال صاحب تاسې د وچکالی د مخنیوي او اوبو د سپما لپاره څه طرحه لرئ؟ جنرال لنډی چې تر دې مهاله د خپلې خپتې شا ته ناست و، لږ څه راوړاندې شو، څنگ ته ناستې ښخې ته یې د سترگو تر کونجو د مشتري په سترگه وکتل، لکه میلیونر خیرات خور پر شونډو یې ژبه تېره کړه او بیا یې په فاتحانه انداز وویل: زموږ وزارت له جیدو قوماندانو، مقاومت سالارانو او مشهورو پنچرمنانو سره ډېرې سلا مشورې وکړې او په نتیجه کې مو یې دا طرحه چمتو کړه:

۱: په مسافر پسې پاكي اوبه شيندل حرام كار دى، ځكه چې دا د مجوسيانو رواج دى، خو د تفدانې مايعات پروا نه لري، ځكه اكثره ملايان نسوار كوي، له همدې امله يې تفدانې ته هم د تقدس زيم وروتلى دى.

۲: په پاكو اوبو باندي استنجا وهل حرام كار دى، ځكه پاكي اوبه پر دبور او فروج باندي شيندل د اوبو ككړول او ضايع كېدل دي، بايد له پاكي لوتې او تشاب كاغذ څخه كار واخيستل شي، خو كه تشاب كاغذ او پاكه لوتې نه پيدا كېدل، نو د استنجا پر مقاماتو دې مسحه وكړي.

۳: د اهل سنت والجماعت د عقيدې له مخې كه په خوب كې د چا باد پرې شو، اودس يې نه ماتېږي، كه چا يې اواز واورېد، شاهدي يې د منلو وړ نه ده، ځكه چې شاهدي د ليدلو وړ فعل دى او باد په سترگو نه ليدل كېږي.
۴: په افغانستان كې ټول مرگونه او وژني د كفارو د لاسوهنې نتيجه ده، فلهدا كه هر افغان مري او يا وژل كېږي پاك شهيد دى، غسل ته اړتيا نه لري او په خپلو كاليو كې دي دفن كړل شي.

۵: څرنگه چې موټر په اور چلېږي او شيطان هم له اوره پيدا شوى دى، په دې اساس موټر له شيطان سره پوره مشابهت لري، له همدې امله د موټر پرېولل حرام كار دى.

۶: څرنگه چې په احتلام (په خوب كې د شيطان غولولو) كې د انسان اراده نه ده شامله، نو كه څوك په خوب كې شيطان خطاايست، غسل نه دى ورباندي واجب.

۷: څرنگه چې ماشومان د فطري ايمان له پلوه د الله (ج) بې گناه او معصوم بنده گان دي، نو د بلوغ تر وخته پورې د هغوی مخونه، پښې او لاسونه پرېولل او يا هغوی لمبول د اوبو اصراف بلل کېږي، خو که د ځينو ماشومانو سنت د پزې بهېدلو له امله ډېر زير شو، نو مور او پلار يې د اوبو پر ځای له رېگمال څخه کار اخيستلای شي.

محترم رئيس صاحب! که مور په دې اړه د افغانستان د ټولو مسجدونو ملامانو ته حکم وکړو چې دا موضوعات په خپلو خطبو او ويناوو کې ځای کړي، خلک يې خامخا مني، په دې ډول به په ورځ کې شل مليونه متره مکعبه اوبه وسپمول شي.

تر دې وروسته د ښارواليو معينيت استازي بلند منزل خان شيرچور پکول پر تندي راڅوړ کړ، د توتي د مښوکې غونډې کره پزه يې په خپل برگ دسمال پاکه کړه او په ډډ اواز يې وويل: د ښارواليو معينيت تر گڼ شمېر څېړنو وروسته دا طرحه چمتو کړې ده:

۱: افغانان ټول زمريان دي، د زمري مخ چا په ځنگله کې ورپرېولی دی؟ زمور طرحه دا ده چې تر دې وروسته بايد د ښاروالۍ ټول مامورين سهار تر راکښېناستلو وروسته خپل مخ او لاسونه پرې نه مينځي، ما د اوبو سپما لومړی له ځانه پيل کړه، همدا نن سهار مې هم مخ او لاسونه نه دي پرېولي.

۲: الله (ج) وعده کړې ده چې ټولو ژونديو موجوداتو ته روزي ورکوي او په روزی کې اوبه هم راځي، په دې اساس ونې هم ژوندي موجودات بلل کېږي،

مور په پام کې لرو چې تر دې وروسته د ښار گلاتو او ونو ته اوبه ورنه کړو، همدا د باران او واورې اوبه کفایت ورته کوي.

۳: باید د ښار ټول حمامونه وټرل شي، خو د ښځو حمامونه دي پرانیستي پاته وي.

۴: هوټلونه باید خپل ټول لوبښي د اوبو پر ځای په بهرنۍ پیپسي او معدني اوبو باندې پرېولي.

۵: هیڅوک حق نه لري چې خپل موټر په اوبو پرېولي، باید په ښارونو کې د موټر پرېولو ټول ځایونه وټرل شي.

۵: په ښارونو کې دي ټول تشابونه وټرل شي او باید ټول خلک پمپر وټري، دا دی ما خپله هم پمپر ترلی دی.

تر دې وروسته د عامې روغتیا وزارت استازي ډاکټر گلخان بقراط شکن ته د خبرو نوبت راوړسېد. گلخان د حیواني طب شپږ میاشتنی کورس ویلی او اوس تازه د صحي قوانینو د ارزونې رئیس ټاکل شوی و، د ښي لاس خچې (وږه) گوته یې تر نیمایي پورې په پزه ننه ایسته او بیا یې په لوړ اواز وویل: زموږ د وزارت پلان په دې ډول دی:

۱: عام خلک زموږ د وزارت پر سروې گانو ژر باور کوي. مور څو کاله مخکې د چرگانو د والگي اوازه واچوله چې ډېر ژر ټولو خلکو ومنله، هغه وخت د وزیر صاحب د تجارتي شرکت دېرش ملیونه ماسکونه په یوه میاشت کې خرڅ شول، اوس هم په پام کې لرو چې د پوستکي د یوې ناروغۍ اوازه خپره کړو. غواړو

اعلان وکړو چې افغانستان ته له گاونډي هیواد څخه یو ترهگر وایرس راغلی دی، دا وایرس د ځان مینځلو پر وخت د انسان په پوستکي پورې نښلي، بیا له دې لارې له وینې سره گډېږي او انسان په دريو ورځو کې وژني، په دې ډول به خلک ووېرېږي او ځان به نه مینځي.

۲: د رسنیو له لارې به هم دا پیغامونه خپاره کړو چې د انسان د کالیو په خپرو کې داسې باکټریاوي ژوند کوي چې انسان له هر ډول جلدي ناروغیو څخه ساتي، نو له دې امله باید خلک په میاشت کې یوازې یو وار کالي تبدیل کړي.

۳: دا مهال په افغانستان کې څو لکه ځوانان په هیروینو معتاد دي، دوی په کال کې یو ځل هم ځانونه نه مینځي، نو موږ باید د دوی درملنه ودروو، ځکه که دوی جوړ شي، نو هره ورځ به څو ملیونه متره مکعبه اوبه مصرف کړي او د اوبو د سپما بهیر به له ځنډ او ځنډ سره مخ شي، موږ په پام کې لرو د دوی علاج په داسې ډول وکړو چې تر علاج وروسته بیرته نشو ته مخه کړي. که د ولس ځوانان معتاد وي خیر دی، خو باید دولت له بې آبی څخه وژغورل شي.

تر دې وروسته د زراعت او مالدارۍ وزارت نوبت راوړسېد. د دې وزارت استازي قوماندان غورک داسې ستونی صاف کړ، تا چې ویل په ستوني کې یې د بیت المال ټراکتور بند دی، تر ډېر (ټر، ټر) او (خور، خور) وروسته یې په نري اواز وویل: رئیس صاحب زموږ کار خو له حیواناتو او نباتاتو سره دی، د انسانانو په کارو چندان نه پوهېږو، خو بیا مو هم دا څو ټکي یادانست کړي دي:

۱: لکه څنگه چې د عامې روغتيا وزارت معين صاحب وويل دا مهال په افغانستان کې څو لکه ځوانان په هيروينو اخته دي، مور پلان لرو چې په افغانستان کې د کوکنارو کښت دوه برابره ډېر شي، له دې کار سره به د پوډرینو شمېر هم دوه برابره ډېر شي، په دې ډول به څو لکه نور ځوانان هم په کال کې خپل ځان او کالي نه مينځي او اوبه به وسپمول شي.

۲: دا چې اوبس لږ اوبه څښي، بايد تر دې وروسته کوچيانو ته له اوبانو پرته د نورو څارويو ساتلو اجازه ور نه کړل شي.

۳: د راتلونکي مني لپاره دي د نياليگو پر ځای په ښارونو او پارکونو کې پلاستيکي نيالگي کښېښوول شي.

اوس نو د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د پلان نوبت شو، د دې وزارت په استازيتوب مېرمن زرافه چناره راغلې وه. دې مېرمنې تازه د ډيموکراتيک عدالت په زور له خپل زاړه مېړه څخه طلاق اخيستی او له يوه ښکلي (فولبرايټر) ځوان سره يې واده کړی و، د مخ پخوانۍ گونځې يې تازه اوتو کړي او خورا جذابه ښکارېده، د غونډې مشر خو د سترگو پر ځای بيخي په خوله ورته کتل.

مېرمن زرافې پورنې راټول کړ، په دسکول کې يې واچاوه او بيا يې په ډيموکراتيکو کرشمو سره وويل: رئيس صاحب مور تر گڼ شمېر څېړنو وروسته دا پلان چمتو کړی دی:

۱: افغانان ځينې اضافي او بې ضرورته کالي اغوندي، لکه سدری، لنگوټه، کورتي، چپنه، قره قل خولی، پتو او داسې نور چې په پرېمنځلو يې ډېرې اوبه

مصرفېري، مور په پام کې لرو چې بايد تر دې وروسته ټول خلک پتلون او کميس واغوندي، په دوبي کې خو يې يو نېکر هم بس دی.

۲: د ځوانانو چارو معينيت دي د ولور غندلو کمپاين ودروي، ځکه که ولور ټيټ شي، ودونه به هم ورسره ډېر شي او تر واده وروسته خو نو ټول پوهېرو چې ډېرې اوبه مصرفېري. د افغانستان د اوبو په سلو کې شل اوبه يوازې په غسلونو او اودسونو کې مصرف کېږي، مور بايد په افغانستان کې غسلونه او اودسونه راکم کړو.

۳: اوس خو د ډيموکراسۍ عصر دی، پخوا وختونه تېر شول چې هرې ښځې به وېښتان چوټي کول، کله چې به يې وغوړول او بيا به يې پرېولل، نو دومره اوبه به يې ضايع کړې لکه يوه غالی چې مينځې، مور به تبليغ وکړو چې بايد ټولې ښځې خپل وېښته لنډ کړي، يو شاعر څه ښه ويلې دي، بيا يې دا بيت په ترنم کې ووايه:

جانانه زلفي مې اوږدې دي، سبا يې لنډومه

نور يې وړای نه شمه درنې دي، سبا يې لنډومه

د مېرمن زرافې له دې شعر سره د غونډې تالار چکچکو او شپېلکيو پر سر واخيست، مېرمن زرافې غاړه نوره هم اوږده کړه او زياته يې کړه: ښځې به وهڅوو چې چادري، لوی کميسونه او لوی پورني ليري کړي، بس يو کميس او پرتوگ يې بس دی. که چېرې د چاپېريال ساتنې رياست د هوا د ککړتيا له امله اندېښنه درلوده، بايد ټول نارينه او ښځې يو څادر او يو تنگ او ساونډ پروف يانې داسې پتلون واغوندي چې غبر نه ځنې تېرېږي، ها دا دی وگورئ ما خپله هم اغوستی

دی. دا پتلون د غبر ضد دی، پایڅې مي يې کلکې ورتړلي دي، نه اواز ځني تېرېږي او نه بوی، ډېر بڼه پتلون دی، په بوش بازار کې مې په سل افغانۍ رانیولی دی.

د غونډې مشر د غوره مالی په ډول داړې جینګې کړې او په خدا يې وویل: آغلي دا خو ډېر بڼه پتلون دی، زه هم اکثره وخت په غونډو کې ویده کېرم، خو اندېښنه لرم چې خدای مه کړه شرمنده نه شم. که څه هم باد پرې کېدل اوس په مدني ژوند کې هيڅ عیب نه دی، خو زموږ خلک ډېر زاړه افکار لري، پر دې کوچني او عادي کار هم په خلکو ملنډې وهي، زه هم غواړم چې دغسې يو دانه پتلون رانیسم، بیا يې په لوړ اواز وویل: دوستانو غونډه په رسمي ډول پای ته ورسېده، ما ته اجازه راکړئ چې ځان ته د آغلي زرافې غونډې يو سونډپروف پتلون رانیسم، له دې خبرې سره سم په چټکو گامونو د تالار د دروازې خواته روان شو.

څو گامه لا نه و تللی چې په تالار کې يې پر اړه، تېشه، څټک او نجاری پر نورو وسایلو سترګې ولگېدې، سمدلاسه يې په لوړ اواز وپوښتل: دا شيان چا دلته راوړي دي؟ د کانو او لاسي صنايعو وزارت استازي لاجوردخان پنج ټايرې په غرور وویل: صاحب مور د خبرو نه، بلکې د عمل خلک يو، دا مو نجار او دا يې وسایل. وزير صاحب راته وویل چې که مور هر څومره بڼه پلان ولرو، خو چې چوکاټ مو نه وي ورته جوړ کړی نړيواله ټولنه يې نه مني، نو ما نجار او وسایل د دې لپاره راوړي دي چې د پلان لپاره يو د لرګي چوکاټ جوړ کړو.

د دې خبرې په اورېدو سره تالار خنداوو پر سر واخيست، خنداوي دومره په زوره وې چې د چا د غور پر دې يې ورپرې کولې، لکه څو مليونه خلک چې په يوه لوی دښت کې راټول شوي او په زوره زوره خاندي.

دا د يوه برمه شوي ملت وجدانونه ول چې د زندان له پنجره څخه يې د ملنډو په ډول د خپلو واکمنانو پر حماقت په زوره زوره خندل، خو د غونډې برخه وال لکه غوړونه چې يې کانه وي، يوه هم دا خنداوي نه واورېدې او يو په بل پسې له تالاره ووتل.

دجال د افغانستان

ولسمشرۍ ته ځان کاندیدوي

د (راسا) تحقيقاتي ادارې په تازه راپور کې راغلي چې خردجال (دجال) په مريخ کې ليدل شوی او ډېر ژر به په افغانستان کې رابنکاره شي. د دې ادارې تحقيقاتي ډله چې څه موده مخکې مريخ ته د څېړنو لپاره ختلې د خپلو څېړنو په بهير کې يوه غار ته ورننوتلي، هلته يې (دجال) ليدلی چې له خپل شپېته نفري اجرائيوي شورا سره يې غونډه درلوده.

دې څېړونکو د دجال غونډې ته پټ غوږ نيولی او د غونډې پوره جريان يې ثبت کړی دی.

دجال ويلي چې په ځينو اديانو کې د ده او تيم ځانگړتياوي، امکانات او عامو خلکو د غولولو تاکتيکونه ياد شوي دي، ځکه يې نو د خلکو د غولولو لپاره نوې ستراتيژي جوړه کړې ده.

دجال پلاستيکي سرجري کړې او ځان يې د بڼکلي ځوان په ډول جوړ کړی دی، پلاستيکي سترگه يې هم ايښې، تورې عينکې يې پر سترگو کړي او خپله ظاهري څېره يې د روحاني شخصيت په ډول جوړه کړې ده.

په راپور کې راغلي چې دجال خورا پرمختللي ټيکنالوژي هم په واک کې لري، دی به په دومره لويه الوتکه کې ځمکې ته راکښته شي چې پنځوس زره کسه ځايوي او دا الوتکه دومره چټکه ده چې په يوه ثانيه کې زر كيلومېټره واټن وهلاي شي. دا الوتکه له اوره جوړه شوې چې نه يې رادار موندلای او نه يې هم هيڅ ډول وسله په نښه کولای شي.

دجال ويلي چې دوی د خپل تبليغاتي کمپاين ستراتيژي بدله کړې او د ديني کرکټر پر ځای د سياسي کرکټر په نوم او لباس کې ځمکې ته راکښته کېږي او تر بريالي کېدو وروسته د خدايي دعوه کوي.

دجال پرېکړه کړې چې ځمکې ته د راکښته کېدو ځای يې افغانستان ټاکلی دی، استدلال يې دا دی چې په اوسنيو شرايطو کې افغانستان د دوی لپاره تر ټولو مناسب ځای دی، ځکه چې خلک له موجوده نظام او اپوزيشن دواړو څخه تنگ شوي او يوې معجزې او نامرېي قوت ته سترگې پر لاره دي. دجال مخکې لا افغانستان ته يو تخنیکي ټيم رالېږلی چې د انتخاباتو سيستم په لاس کې واخلي. دجال او ملگرو يې ځانو ته تذکرې او پاسپورټونه جوړ کړي دي. د راسا په راپور کې د دجال د برياليتوب تر ټولو ستر راز دا ښودل شوی چې څو زره ټريليوڼه امريکايي ډالر او پرمختللي وسلې ورسره دي. دوی ځمکې ته د راکښته کېدو لپاره دا وخت ځکه مناسب بللی چې په افغانستان کې د ولسمشرۍ په انتخاباتو کې درغلی اسانه او خلک ورسره عادي شوي دي.

د دجال سياسي مشاور (ډيويد خېټور) ويلي چې د دوی يو هيئت کابل ته رسېدلی او هلته د بهرنيانو په نوم په پټه د لويو سياسي گوندونو، سياسي ائتلافونو، سياسي شخصيتونو، قومي او قبيلوي دلالانو او شيطاني مفتيانو سره په خبرو لگيا دی او هدف يې دا دی چې د هر مهم سياسي کرکټر هدفونه او د وجدان بيه ځان ته معلومه کړي.

د دجال وياند (جورج سوېن) ويلي چې د ولسمشرۍ انتخابات به له سره کېږي او دجال به ځان کانديدوي، خو د کانديد کېدو اعلان به د افغانستان د يوه مشهور روحاني شخصيت تر استخارې وروسته کوي.

د راسا د دې راپور په اړه سياسي تحليلگر (گنگس ماما) اندېښنه لري چې که دجال سياسي مشران په پيسو رانيسي، د پرمختللي ټيکنالوژۍ په مرسته درغلی وکړي، په سلو کې سل امکان لري چې انتخابات وگټي.

سياسي شنونکي له دې امله د دجال د بريالي کېدو چانس ډېر بولي چې هغه د افغانستان په ټولو ژبو باندې روانې خبرې کولای شي او هغه کانديدان به چيلنج کړي چې د خپل ملت په دوو رسمي ژبو نه پوهېږي.

د دجال لوی درستيز (ستر جنجال ميډيکات بلر) ويلي چې د انتخاباتو تر گټلو وروسته به سمدلاسه يو لوی او مجهز پوځ جوړ کړي، خو تر هغو پورې چې دوی د نوي انساني پوځ تشکيلات جوړوي، د پاکستان پوځ به کرايه کوي او پرمختللي وسلې به ورکوي.

له بلې خوا د افغانستان يوه ديني عالم مولانا صراف هم ويلي چې همدا د دجال د راتلو وخت دی، ځکه چې ټولې نښې نښانې يې ښکاره شوي دي.

د افغانستان د انتخاباتو کميسيون يوه غړي په دې اړه اندېښنه ښودلې او د ولسمشرۍ په انتخاباتو کې د بايوميتريک په سيستم کې گډوډي او درغلي يې د دجال کار بللي او خپله اداره د دې پرمختللي ټيکنالوژۍ پر وړاندې کمزورې بولي، خو د دجال په غونډه کې يادونه شوې چې هغوی د انتخاباتو د کميسيون په تخنیکي سيستم کې مستقيماً گوتې نه دي وهلي، بلکې د هغوی مامورينو ته يې پيسې ورکړي او هغوی په خپله درغلی کړي دي. سياسي شنونکي باور لري چې په انتخاباتو کې له درغليو څخه داسې ښکاري چې انتخابات به خامخا دجال گټي.

د راسا د دې راپور له خپرېدو سره سم ولسمشرۍ ته د کانديد کېدو لپاره د خلکو لهوالتيا ډېره شوې ده. په دې کانديدانو کې اکثریت يې غواړي چې د پيسو په مقابل کې دجال ته تېر شي او خپلې کولمې غوړې کړي.

په دې ډول کانديدانو کې څوک د چرگو او څوک د پچو غله دي. په دې ډله کې د داسې (احتلامي) کانديدانو نومونه هم ياد شوي چې د دوو خرو اوربشي نه شي سره پېلولای، خو د ډالرو په ټولولو او غلا کولو کې هر يو مفکر دی.

د لوی لالا خر څنگه ورک شو؟

سهار لا د لمر سترگه د مخامخ غره له شا څخه نه وه رابنکاره شوې چې په کوڅه کې زوږ او شور پورته شو. په دې وخت کې لوی لالا کالي تبدیلول چې دا غالمغال یې واورېد، له ډېرې وارخطایۍ څخه یې پام نه شو چې پرتوگ یې چپه اغوستی دی، دوی پښې یې خپلې وې او دوی یې نورې پور کړې او په یوه سا له کوره ووت، گورې چې د مسجد مخ ته کلیوال راټول شوي او د تور ښادي لاسونه وربنکلوي.

تور ښادي پنځه ویشته کلن ځوان و چې اووه کاله مخکې یې د حاجي اکرم پر خره جنسي تېری کړی و، خو څرنگه چې د دې صحنې شاهد ډېر درواغ ویله، نو دا خبره د کلیوالو زړه ته و نه لوېدله.

تور ښادي له شرمه کلی پرېښود او په کلي کې یې اواز وچوله چې په لاهور کې د لوی پیر مرید شوی دی. په کال کې به یو وار کلي ته راغی، اوږدې تسبیح به یې په غاړه کې وې او له چا سره به یې خبرې نه کولې، بس یوازې به یې خوله ښوروله، خلکو به ویل چې ذکر کوي.

لوی لالا لومړی نه پوهېده چې څه خبره ده، وروسته یو چا ورته وویل چې تور ښادي ته (پیر چوکا بکواس) برخه ورکړې او زموږ په ولایت کې یې خپل خلیفه ټاکلی دی. لوی لالا د خلکو په گڼه گڼه کې په تېلو ځان تور ښادي ته ورورسواه او لاسونه یې وربنکل کړل.

مانښام مهال د لوی لالا خر نابیره ورک شو، لکه ځمکه چې چاودلې او خر په ننوتلی وي. لوی لالا تورې ځمکې ورپسې سپینې کړې، خو خر یې و نه موند.

درې ورځې وروسته يوه شپه د کاکوجان د باغ خوا ته د ډوول اواز واورېدل شو. لوی لالا ته اندېښنه ورولوبده او ژر له کوره راووت، گوري چې په کوڅه کې ډله ډله کليوال تېرېږي او د خليفه صاحب د ذکر خبره کوي.

په دې وخت کې د لوی لالا گاونډی حاجي سپين اکا هم له کوره راووت، ويل خليفه صاحب د کاکو جان په باغ کې ذکر کوي او ټول کليوال ورغلي دي. لوی لالا که څه هم د تصوف له ځانگړي طريقې او پير سره اړه نه درلوده، خو پيرانو ته يې ډېر احترام درلود او سخت ورباندې گران ول، بس هغه و چې لکه تازي په منډه يې ځان د کاکو جان باغ ته ورساوه.

د دې لپاره چې ځان ژر تور بنادي ته ور ورسوي، نو لکه غل باغ ته پر دېوال ورواوبست، څو گامه چې ولاړ، نو پښه يې له يوه تور شي سره ولگېده، سمدلاسه ودرېدل، له جېب څخه يې برقي څراغ راوکښ او ويې لگاوه، په دې وخت کې يې د خپل خره بې رنجو تورې سترگې او ښکلي کاره بانوگان وپېژندل، ډېره يې خوا بده شوه، خو نه پوهېده چې خر يې په کومه گناه او چا صحرايي محاکمه کړی او سر يې ځنې پرې کړی دی.

د خپل خره سر يې همدلته پرېښود او دی تور بنادي ته ورغی. گوري چې د باغ په پای کې د تورو وڅکو (ميمزو) پر ډاگ يو ځوان ډوول وهي، تور بنادي نارې ورته کوي او څو څنورو ځوانانو آتن اچولی دی. تور بنادي دا ناره کوله چې لوی لالا ور ورسېد:

يو پيره لنډه کوه مزلونه

بل درپسې دي مريدان ببر سرونه.

لوی لالا په نیولو گامونو د نورو کلیوالو په قطار کې آرام کښېناست، سر یې پر زنگنو کښېښود او د آتن نارو ته یې غور شو، یوه شېبه وروسته حاجي اکرم هم راغی، ښادي چې ورته وکتل، نو ډوول یې بس کړ، ویل بس ده نور ذکر به بله شپه وکړو، بیا سهار لمونځونو ته نه شو راپورته کېدلای.

لوی لالا که څه هم د تور ښادي له خوا پر خرې باندې د جنسي تېري خبره یې زړه ته نه لوېدله، خو دا چې تازه یې د خپل تور سترگي خړه پرې کړی سر لیدلی و، نو د حاجي اکرم غټه سپینه خړه یې سترگو ته جگه ودرېده. یوه اوونۍ وروسته جانو لالا تور ښادي ته خپله لور (چمکلی) وروبڅښله او یوه میاشت وروسته یې واده وشو. د تور ښادي ملگري به د ورځې له خوا لکه اسمان څکالي (شب پره کان) پټ ول او د شپې به د کاکوجان په باغ کې سره راټولېدل، ذکر معلوم و، یوه ځوان ډوول واهه، تور ښادي نارې کولې او مریدانو به یې آتن ورته کاوه.

څو ورځې وروسته د سالار اکا غوا ورکه شوه او سبا په سپینه ورځ د اسلم خان آس تری تم شو.

یوه شپه لوی لالا په کوڅه کې د یو چا د پښو د منډو تریې او سونپهاری واورېد، هغه و چې خنجر په لاس او لڅې پښې له کوره راووت، گوري چې لاپک تور ښادي تر گربوان نیولی او په ټیټ اواز ښکښل ورته کوي: ((تورمخې غلا په مور کوي او خورې یې یوازي ته ها؟؟)).

لوی لالا چې دا خبرې واورېدې، نو ورنژدې شو او په آرامه یې وپوښتل: لاپکه څه خبره ده، له خلیفه صاحب سره دي پر څه شي جنجال دی؟ لاپک په درد

وویل: لوی لالا مه رانژدې کپړه، دا خلیفه نه دی، سور غل دی، ستا خر هم ده
حلال کړ او له خرمنې څخه یې ډوول جوړ کړ.

په دې وخت کې د کوڅې په بل سر کې د اسلم خان غږ واورېدل شو، ویل
هلکانو څوک یاست، څه خبره ده؟ لایټک چې د اسلم خان غږ واورېد، نو تور
ښادي یې تر گړپوان نیولی روان کړ او په کوڅه کې بیرته چوپتیا خپره شوه.

په دې وخت کې د لوی لالا سترگو ته د خپل خره بې رنجو تورې سترگې او
ښکلي کاره بانوگان ودرېدل چې سر یې په وینو لړلی او د کاکوجان په باغ کې
پروت و.

سبا سهار چې خلک مسجد ته راغلل، گوري چې مسجد ته مخامخ د بې دانه
توت په بناخ کې د تور ښادي ډوول راڅوړند او یوه ډله خلک ورته ولاړ دي.
کلیوالو ویل چې تور ښادي د شپې په تیاره کې کله بار کړې او یوه نامعلومه
ځای ته کله شوی دی.

له دې سره سم تصوفي حلقه هم ږنگه او ذکر پاته شو، خو تر دې وروسته په کلي
کې بیا غلا و نه شوه، دغه ډول د ښځینه خرو عزت او نارینه حیواناتو ژوند هم
خوندي شو. اوس د ټولو کلیوالو زړه ته ولوېده چې د تور ښادي له خوا د حاجي
اکرم پر خره جنسي تېری رښتیا و او غلاوي هم د تور ښادي ډلې کولې.

اوس چې هر وخت لوی لالا له راډیو څخه د صحرايي محکمې خبر واورې، نو
خپل خر یې سترگو ته ودرېري او سمدلاسه د لعنت په ډول نسوار توف کړي،
خو اوس یې نه په خوله، نه په ژبه او نه په غاښونو کې پخوانی زور پاته دی، نسوار
یې لیري واټن نه شي ویشتلای، لکه ناکامه توغندی په بریره کې راولېري.

لکه څنگه چې تور بنادي ورک شو، چمکلی هم تری تم شوه، نه یې د مرگ او نه یې د ژوند درک معلوم شو. د چمکلی مور په خپلې لور پسې په سترگو ږنده شوه او اوس یې د کلي ماشومان لېونی توږی بولي.

سياسي اولياء

په نيمه شپه کې د کور دروازه په زوره وټکېده، سخت وارخطا شوم، ياره که اميدواره ښځه وای، نو له وېرې به مې نقصان کېږي وای. دروازه مې خلاصه کړه، گورم چې د کور مخ ته يوه ډله مېلمانه ولاړ دي، يو نارينه او دوې ښځې ورسره دي او يوه ډله يې هم اولادونه دي، يو په نس کې، يو په غېږ کې او شپږ اووه نور ور پسې. سمدلاسه مې د ورا دا سندره را په ياد شوه:

د کلا پر سر کوچي دي

خېښه وزې ننوزي

سل اويا يې چنگوتي دي.

مېرمنې مې راته وويل چې په کور کې وچه ډوډۍ، هگۍ، پټاټې، پياز او روميان لرو، خو غوړي يو مخ خلاص شوي دي، اوس به څه کوو؟ ما ويل غم مه کوه زما يې چم زده دی، ته يوازې يو ستل پاكي اوبه راوړه، نور ما او کار سره پرېږده. مېرمنې ته مې درد ورغی، ويل دا وخت د ټوکو نه دی ژر يوه چاره وکړه، که د کوم رستورانټ والا شمېره درسره وي زنگ ورته ووهه چې پخه ډوډۍ راوړي.

ما په فاتحانه انداز ورته وويل چې د خپل کور پير چا ته نه معلومېږي، اوس يې گوره چې زه څه کوم؟ مېرمنې مې بله چاره نه درلوده، مجبوره وه چې دا صحنه وگوري، سمدلاسه يې منډه کړه او يو ستل اوبه يې راوړې.

ما ويل دا دی اوس يې گوره! سمدلاسه مې لاس جېب ته ننه ايست، له هغې خوا مې موبت کړی لاس راوکښ او په ستل کې مې وواهه، بس د خدای کړه دي او د بنده ورته کاته دي، له دې سره سم د ستل اوبه په ژيرو غوړو واوښتې.

مېرمنه مې هيښه او حيرانه پاته شوه، ويل ته لاس ښکاره کړه په موبت کې دي څه شی دی؟ ما په خندا موبت خلاص کړ، گوري چې په ورغوي کې مې يو فلش (ميموري کارډ) دی. ويل دا څه شی دی؟ ما ويل دا هغه ميموري کارډ دی چې د جمهوري رياست د يوه کانديد غوړې ويناوې مې پکې خوندي کړي دي.

د مېلمنو د ډوډۍ چاره خو وشوه، اوس هغه يو ستل غوړي لکه د کارېز اوبه گرسره نه خلاصېږي، خو ډلې نور مېلمانې هم راغلل، خو غوړي مو وړيا دي، بس په ستل کې اوبه واچوو او ميموري کارډ پکې ووهو او هغه ژير غوړي شي.

اوس دا وېره راسره ده که د ولسمشرۍ د نويو انتخاباتو موسم راغی، نو دا غوړي به تر وخت تېر شي، ځکه د نويو کانديدانو ويناوې به تر دې هم غوړې وي، کېدای شي چې د هر کانديد له وينا څخه پوره يوه وياله غوړي جوړ شي، نو ما

ويل تر خو چې د ولسمشرۍ بله دوره انتخابات رارسېږي او د دې غورځيو ميعاد تېرېږي، زه بايد دا غورځي پر درباري او طالبې خياطانو او غورمالانو باندې خرڅ کړم.

کلیوال بودا او ژبپوه خبريال

خبريال: بابا (بني چاري)

كليوال بودا: بني چاري له كومه شوې بچيه، سم د سره تناره پر سر ژوند كوو
خبريال: ستاسې په ولسوالۍ كې كله ناكله ناټو (شپني) عمليات كوي چې
(ناپوځي) وگړو ته مرگ ژوبله پكې اوږي، تاسې ولې په دې اړه (غبرگون) نه
بناياست؟

كليوال بودا: شپون خو خپله شپني كوي، هغه بېچاره به په تش لاس څنگه خلكو
ته مرگ ژوبله ورواږوي، زموږ شپون عمليات نه دي كړي، روغ سپرې دي، دا
هسې خوشي چټي خبرې دي

خبريال: نن ستاسې د ولسوالۍ خلكو (لاريون) كړي دي او خپل (هټوځي) يې
تړلي دي، تاسې ولې په دې لاريون كې برخه نه ده اخيستې؟
كليوال بودا: (په قهر) ولې زه لېونۍ يم چې په لوی لاس په ناورين كې برخه
واخلم؟ خدای دي مو له ناورينه وساتي.

خبريال: بابا زه لاريون يادوم، ما ويل نن ستاسې د ولسوالۍ وگړي د افغانستان
(پلازمېنې) ته تللي او د هغو (ناپوځي) وگړو په اړه يې (دولتمشر) ته (غاو) كړي
چې څو ورځې مخكې د ناټو ځواكونو د چورلكو په هوايي بمباريو كې ووژل
شول

كليوال بودا: نور پوه نه شوم، خو تا د غاو خبره وكړه. نن زموږ خلك پاچا ته په
چيغو او بوغارو ورغلي دي، خواران بڼه وايي. د خدای پار دی حکومت مور
ولې وژني؟ څه گناه مو كړې ده؟ نه مو بلوا كړې ده او نه پر حکومت راپور ته
شوي يو

خبريال: تاسې د نن په (غاو) او (پرلت) کې (شتون نه لرئ) ايا تاسې يې (غورځاون) نه ياست؟

كليوال بوډا: (په قهر) ته نه شرمېږې چې ما ته په دې سپينه ږيره (گوزاون) وايې؟
خبريال: بابا گوزاون نه يادوم، (غورځاون) يادوم، مانا تاسې د دې غورځنگ غړي نه ياست؟

كليوال بوډا: زه نه د چا (غړی) يم او نه (حلوا)، خپله خواري او بزگري کوم
خبريال: څه موده مخکې ستاسې په کلي کې يو ډېر (وگړمين) قومي مشر حاجي
عبدالله خان (ترور) شو، ستاسې په (آند) دا چارې به څوک کوي؟

كليوال بوډا: بچيه د بل چا په مخ کې ونه وايې چې عبدالله خان ترور شو، (ترور)
د پلار خور ته وايي، حاجي عبدالله خان خو نر و

خبريال: زما موخه دا ده چې حاجي عبدالله خان ووژل شو

كليوال بوډا: خو دغسې ووايه چې ووژل شو

خبريال: بڼه دغه ډول (موخنې وژنې) څه انگېزه لري؟

كليوال بوډا: دغه ډول وژنې (انگروزه) نه ده، رښتيا ده، زموږ خلک په سپينه ورځ
وژل کېږي او ټول يې ويني، خو څوک مو نار نه اوري

خبريال: پوهان وايي چې دغه ډول موخنې وژنې د افغانستان په ټول (کرکېښ)
کې هيڅ (مخينه) نه لري، د ترهگرو دغسې (گروهه) له کوم (کېت) او (وند)
سره اړه لري؟

كليوال بوډا: تا (وند) دي ياد کړ، مطلب دي وندر دی؟

خبريال: نه زه بل څه وایم، خو خیر اوس بلې پوښتني ته راځم. که هره ورځ قومي مشران وژل کېږي، ایا تاسې (گروهمن) یاست چې په وطن کې به (ټیکاو)، (ستاره) او (خوندینه) راشي او اوسنی (ړنگن) حالت به پسې ډېر نه شي؟ کلیوال بودا: گړنگن حالت به ولې نه پسې ډېرېږي، چې گړنگن او سپېره خلک مو مشران شي، نو ولس به ولې نه بدمرغه کېږي خبريال: دغې پوښتني ته (بیا ځلي) راځم، د ترهگرو (موخه) څه ده چې ناپوځي افغانان وژني؟

کلیوال بودا: موخه یانې موخې یادوي؟

خبريال: موخې څه ته وايي؟

کلیوال: موخې په پښتو کې د نجونو بدل ته وايي، خو شکر دی زموږ په کلي کې اوس خلک نجوني په موخې کې نه ورکوي خبريال: بابا څلوېښت کاله کېږي چې په افغانستان کې دغه (شخه شولانگه) او (اړنگ بړنگ) روان دی، ایا نور دغه حالت (بسنه) نه کوي؟

کلیوال: که دا اوسني خلک مو مشران وي، وطن به خود دغسې پنگ بنگ وي. خبريال: موخه مې دا ده چې دغه (شخړيز) حالت (بسنه) نه کوي؟

کلیوال بودا: په بس او بسنه دي نه پوهېږم، خو موږ نور له جنگه ستړي يو، کورونه مو له کونډو او يتيمانو ډک دي، په هر کور کې چيغې او ژړاوي دي، ټول وطن مو هديره شو، اوس مو نو بيخي په سترگو کې اوبښکي وچې شوې، تر فرضي لمونځونو مو د جنازې لمونځونه ډېر دي

خبريال: بابا ستا په اند په افغانستان کې سوله (شونې) ده؟

کلیوال بوډا: هو زموږ کلی له شنو ډک دی، ډېر یې تنگ کړي یو، ټول چرگان یې نیولي دي، نه پوهېږم چې تا به شینې له نژدې لیدلي وي که نه؟ شینې یو ډول وړې خزندې دي چې د چرگانو په پوست پورې کلکې نښلي او بیا یې ناروغه کوي

خبريال: نو دا خو نه (نړۍ پنځۍ) او نه یې (څړۍ) وایي چې په خلکو کې تره خبره کړه، دا ترهگر ډېر (شاتگپالي) او (پورۍ پال) وگړي نه دي؟
کلیوال بوډا: بچیه پوه نه شوم، په پښتو راته ووايه!

خبريال: ښه بابا اوس به ستاسې شخصي ژوند ته راشو، څه موده مخکې مو یو ځوان زوی (اورپکو) وواژه او تاسې هم بوډا یاست، اوس د کور لپاره (لگښتو کي) او (خوړلتو کي) څنگه چمتو کوئ؟

کلیوال بوډا: دا اوس ته څه وایې؟ زموږ په ژړاوو زاره وچاوده او ته وایې چې (ټو کي)، ته دا ناورین وگوره او ستا ټو کي وگوره، زموږ په کلي کې اوس ټو کي او ټو کيان خلک نشته

خبريال: بابا ټو کي نه، تو کي یادوم

کلیوال بوډا: تو کي نه پېژنم، دا نوي خبرې بیا دا تاسې هلکانو راوايستلې

خبريال: په کور کې مو بل (کارندوی) زلمی (شتون لري)؟

کلیوال بوډا: نه په کور کې مو (شپون) نشته

خبريال: شپون نه، شتون یادوم، شتون

کلیوال بوډا: ما درته وویل چې په کور کې نه شپون لرو او نه شکون، زه یو زوی لرم چې سپین گل نومېږي او په مدرسه کې سبق وایي

خبريال: تاسې وويل چې يو زوی مې (زده کړيال) دی او ستاسې د ژوند (وټه ييز) اړخ هم ويچار دی، ستا د زده کړيال زوی (اړين) توکي لکه (ليکنی)، (يادبنتليکچه)، (لوبخی) او (لېرد چارو) لگښت څوک ورکوي؟

کليوال بوډا: (په خدا) ياره بچيه که رښتيا درته ووايم په دې ټيز ميز دي نه پوهېږم. خبريال: بابا (ټيز) نه، (وټه ييز) يادوم، وایم پيسې به نه لرې زده کړيال زوی ته دې اړين توکي لکه (يادبنتليکچه) او نور څنگه پېرې؟

کليوال بوډا: نو زما زوی خو سبق وايي، بېلگه څه کوي؟

خبريال: موخه مې د اړينو توکو پېرل و .

کليوال: ياره بچيه که رښتيا درته ووايم په دې (کړ مکړ) نه پوهېږم، له (کارکړن) څخه دي مطلب وحشي کرگدن دی؟

خبريال: ما ويل (کارډگر) دي څه دی، يانې د کار ساحه دي څه شی ده، څه کار کوي؟

کليوال بوډا: بزگر يم

خبريال: زه چې گورم ستاسې لاسونه تناکي شوي دي، لکه چې (شاقه) کارونه کوي که څنگه؟

کليوال بوډا: نه د شاه کاکا کارونه نه کوم، خپله يوه ټوټه ځمکه لرم، هغه کرم.

خبريال: ډوډۍ له (ټيکلېخ) څخه رانيسئ او که يې خپله پخوئ؟

بوډا: نه له ټيکلېخ کافر څخه به يې ولې رانيسو، شکر دی خدای لاسونه راکړي دي، خپله يې په کور کې پر تبي پخوو

خبريال: (په خدا) بابا له ټيکلېخ څخه مې موخه نانوای دی

کلیوال بودا: نو خو دغسې ووايه چې نانواى، زه حيران شوم چې دا ټيکليخ يې بيا څه بلا ده.

خبريال: ښه بابا اوس دا راته ووايه چې (منگ) به دي څو وي؟

کلیوال بودا: پوه نه شوم؟

خبريال: وایم څو کلن يې؟

کلیوال بودا: ياره خداى مې دي غاړه نه بندوي سل کلن به يم

خبريال: ستاسې په کلي کې ستا (هم منگه) او (همپېرى) خلک شته؟

کلیوال بودا: هو خلک وايي چې زمور په کلي کې پېريان شته، خو ما تر اوسه پورې نه دي ليدلي.

خبريال: يوه سليزه منگ لرې او بيا هم بزگري کوي، ايا (تکړښت) کوي؟

کلیوال بودا: هو نو عمر دى کمپري، هره ورځ کمښت کوم

خبريال: بابا په ځوانۍ کې به دي خامخا (وختتېرى) او لوبې کړي وي، کومې

لوبې دي کولې؟ (يخنخا)، (يخلوبه)، (وزلوبه) او که (خرځغلو نه يا خردواني)؟

کلیوال بودا: ياره هر ډول لوبه مې کړې ده، خو دا خرتوبي ده که خردواني ده

دا مې نه ده کړې.

خبريال: بابا ستاسې په کلي کې خو (کتوڅى) او (لنگتون) نشته، آن دا چې يو

عادي (هلېدرملی) هم نشته، نو که کومه مېرمنه مو (بلاربه) شي، د لنگواله لپاره

يې چېرې وړئ؟

کلیوال بودا: (په قهر) هرگوره چې مېلمه يې، که نه نو مردارولې مې او ځان مې

درباندي غازي کاوه.

خبريال: (په وارخطايي) ولې بابا ما کومه (نااړونده)، (نااړينه) او (ناجوته) خبره وکړه چې پر تاسې بده ولگېده؟
کليوال: بده خبره لا توره وي که سپينه؟ ته انسان يې که غويي؟ څوک اميندواري بنځي ته بلاربه وايي؟ بلاربه خو سړی اميندواري غوا، اوسني، وزې، مېرې يا خري ته وايي.

خبريال: بڼه بڼه اوس پوه شوم، کور مو ودان چې مرکه مو راسره وکړه
کليوال بودا: ستا يې هم کور ودان، خو گوره بل وار که زموږ کلي ته راتلې، نو يو پښتون ترجمان درسره راوله او له خولې سره دې هم لږ پام کوه، اوس هرگوره چې مېلمه يې، که مېلمه نه وای، نو دغه د بېل لاستی به مې درباندي کتلی وای او يا به مې دومره ډبولی وای لکه د پېشلمي ډوول، اوس دې سر خلاص شو؟
خبريال: هو سر مې خلاص شو.

د چونگبڼو آچار

سوسيالستي برېتونه

جهادي معده

د مقاومت کولنگ

د موچي تار

ډيموکراتيک پرتوگ

د جنسي تېري ضد ډال

د چونگوشو آچار.

دا اثار په يوه مجل تالار کې د ليلام لپاره پر يوه لوی مېز ايښودل شوي او حاجي غټ ماما د مېز شاته ولاړ و. مخ ته يې مېلمانه پر چوکيو ناست او د شا په قطار کې خبريالان ولاړ ول.

د دې اثارو رانيولو لپاره گڼ شمېر سياستوال او تاريخي اثارو مينه وال راغلي ول. د پلچرخي له زندان څخه يو شمېر مشهور غله او جنايتکاران هم په ضمانت راوستل شوي ول، په مېلمنو کې بهرني مېلمانه هم ول چې ډېری يې بنځې وې. حاجي غټ ماما په داسې حال کې چې پرتوگانن يې تر لمنې يوه لوېشت راوتلی و، مايکروفون راپور ته کړ او په جگ اواز يې وويل: درنو مېلمنو، آغلو او بناغلو! ليلام پيل کېږي، زه هر جنس راپورته کوم او ځانگړتياوي يې درته وایم، زما شا ته پر لويه پرده يې انځور هم ښه لوی او روښانه ليدلای شئ.

بيا يې يوه وچه کلکه کڅوړه راپورته کړه، خوله يې وپړه کړه او په جگ اواز يې وويل: ها دا دی وگورئ! دا د يوه مرحوم جهادي رهبر وچه معده ده. که څه هم په ظاهره يوه لوېشت ښکاري، خو په حقيقت کې تر ارام سمندر هم لويه او ژوره

ده. دا معده خورا ډېر کمالونه لري. يو کمال يې دا دی چې هيڅ نه ډکېږي. که د ټول افغانستان کورونه، ځمکې، موټرونه او ټولې نړۍ ډالر ورواچول شي، نو گرسره پکې معلومېږي هم نه.

بل کمال يې دا دی چې د ايکسرې شعاع نه ځنې تېرېږي، دې مرحوم رهبر په ژوند کې څو واره اروپا او امريکا ته تارياک پکې تېر کړي دي. دا معده د قاچاقو لپاره ډېره ښه ده، د افغانستان ټول تارياک په يوه وار پکې قاچاق کېدای شي، بيه يې يو ميليارډ امريکايي ډالره ده.

يوه بهرني سړي لاس پورته کړ، ويل زه يې رانيسم، ورپسې نورو مېلمنو يې لوړې کړې، دوه ميليارده، درې ميليارده، څلور ميليارده... لس ميليارده.

يو سړی چې وچ مغزی او نری کړه پزه يې درلوده، برگ دسمال يې په غاړه کې اچولی و، په قهر له ځايه پورته شو: ((دا اثر د چا پلار هم نه شي رانيولای، مور جهاد او مقاومت کړی دی، دا معده زمور حق دی، زه چا ته اجازه نه ورکوم چې بيه يې نوره لوړه کړي، زه يې رانيسم)).

له دې خبرې سره سم يې ورمنايه کړه، راواخيستله او بيرته پر خپل ځای کېښناست. په دې وخت کې يوه بل نري پزي ځوان چيغه کړه: ناره تکبير! خو چا سپون هم و نه واهه، يوازې د شا په صف کې يوه سړي کرار وويل: باوووو! وروسته حاجي غټ ماما يو څيري او سوری سوری پرتوگ راپورته کړ، په جگ اواز يې وويل: ها دا دی وگورئ! دا پرتوگ ډېر زوړ او شورېدلی دی او د پرتوگابن پر ځای کشک وراچول شوی دی، خو که له کمالونو يې خبر شئ، نو د ايمان په بيه به يې هم رانيسئ.

دا ډيموکراتيک پرتوگ دی چې څو زره کاله پخوانی دی او له لرغوني يونان څخه راوړل شوی دی. يو کمال يې دا دی که چا واغوست، بيا که هر څومره ډېر جنايتونه وکړي، نو د خلکو زړه ته نه لوېږي، عام خلک فکر کوي چې دا سړی جنايت نه، بلکې عبادت کوي، ټول بد کارونه يې عالمانه او ستره فلسفه ورته ښکاري، که چا دا پرتوگ اغوستی وي، نو د دنيا هيڅ يو قانون او محکمه يې نه شي محاکمه کولای.

بل کمال يې دا دی چې سونډ پروف دی، هر چا چې واغوست بېغمه دي يې ولي، ملت يې نه اوري او نه يې بد بوی احساس کولای شي. دا پرتوگ يوازې په افغانستان کې لسگونو وزيرانو، سلگونو واليانو او زرگونو رئيسانو اغوستی دی، ډېره ښه نتيجه يې ورکړې ده، د سياستوالو لپاره ډېر گټور دی. څرنگه چې دا پرتوگ ميليارډونه پيسې گټلای شي، نو بيه يې په لس ميليارډه ډالره پيل کوو. د کابل بانک يو په ونه ټيټ او بيلر غونډې سړي له لاس پورته کولو سره سم د ستيج خوا ته ورمنډه کړه، په لاره کې يې داسې نارې وهلې: ((دا پرتوگ زما دی، اول ما اغوستی دی، دا زما حق دی، ولاکه يو سينټ لا ورکم...)). د حاجي غټ ماما له لاسه يې پرتوگ کش کړ او ژر ژر يې پر خپل کڅوړه پتلون سربېره واغوست.

له دې سره سم ټولو مېلمنو په يوه اواز چيغې کړې: ((هو تاسې رښتيا وياست، دا پرتوگ ستاسې حق دی، تاسې يو سپېڅلی انسان ياست، کابل بانک بل چا چور کړ، پر تاسې ناحقه د غلاتور پورې شوی دی. بايد تاسې ته دا پرتوگ وړيا درکړل شي)).

تالار د خلکو چکچکو، شپيلکيو او شور پر سر واخيست. حاجي غټ ماما په لکه غاړه او وياړ سره وويل: ((گورئ زه رښتيا وایم، د دې پرتوگ کمال مو وليد که نه؟ دې سړي چې پرتوگ واغوست اوس يې څوک بيخي پېژني نه چې دا د کابل بانک غل دی. زه باور لرم چې دا بناغلی به له دې ځايه پلچرخي زندان ته نه، بلکې سيده به ارگ ته ځي)).

د مخ په ليکه يو لوښتکی او پنډوگي سړی چې گيل ماله کړې لنگوته يې تړلې وه، په ماته گوډه پښتو چيغه کړه: ژوندۍ دي وی ډيموکراسي، تل دي وي د افغانستان خپلواکي ... په دې وخت کې د غونډې برخه والو يو بل ته په حيرانۍ سره وکتل، په تالار کې ورو ورو بونگي پيل شو: ((کومه ډيموکراسي؟ کومه خپلواکي؟ دا سړی څه وايي؟ زه خو هيڅ پوه نه شوم)).

د خلکو شور لا پوره نه و ارام شوی چې حاجي غټ ماما يو نری تار راپور ته کړ او په موسکايې وويل: ((ښايي تاسې به دا ارزښتناک اثر سم نه وينئ، دا د موجي ساده تار دی، خو خورا ډېر کمالونه لري، په دې تار زرگونه انسانان پر نس حلال شوي دي.

کمال يې دا دی چې په ناریه او جارحه وسلو کې نه راځي، له همدې امله جواز ته هم اړتيا نه لري. تر ټولو ستر کمال يې دا دی چې په دې تار هر څوک حلال شي، نو هغه کافر بلل کېږي، که خپل سکه مسلمان ورور هم ورباندې حلال کړې، نو امريکايي، انگرېز يا بل کافر بلل کېږي، له دې تار سره زرگونه فتواگانې تړلي دي.

په دې وخت کې يو انگرېز جنرال اوچت شو او په جگ اواز يې وويل: ((دا تار زموږ دی او د بریتانیې په شاهي کورنۍ پورې اړه لري، څو کاله مخکې زموږ

ملکې یوه پاکستانی جنرال ته امانت ورکړی و، خو پاکستانی جنرال ویل چې زما څخه القاعده وو غلا کړ، دا دی اوس مې پیدا کړ. حاجي غټ ماما به ما ته هم دا تار وړیا راکوي او هم به راته وایي چې دا تار چېري و، له چا څخه یې تر لاسه کړ او څنگه یې تر لاسه کړ؟

د دې پر ځای چې انگریز سټیج ته ورشي، حاجي غټ ماما پر څلورو ورغی او تار یې بهرني جنرال ته ورکړ. له دې سره سم هر چا یو وار د موچي نري تار ته وکتل او بیا یې په ببخوندی پر خپله گېډه لاس تېر کړ، ورسره سم په تالار کې بد بوی شو، د غونډې برخه والو یو وار شاته وکتل او بیا یې خولو ته د سملونه ونيول. تر څو ثانوي چوپټیا وروسته حاجي غټ ماما یو کولنگ راپور ته کړ او په لوړ اواز یې وویل: ((وگورئ دا یو عادي کولنگ نه دی، دا د مقاومت کولنگ دی چې په فرانسه کې په خاص فرمایش جوړ شوی دی، خورا ډېر کمالونه لري، په دې کولنگ د افغانستان د قیمتي ډبرو خورا ډېر کانونه را ایستل شوي دي، همدا اوس یې هم د بدخشان د لالونو، زمردو او لاجوردو بوی ځي. تر ټولو ستر کمال یې دا دی که هر چا رانیو، نو سمدلاسه ملي قهرمان کېږي)).

تر څو چې حاجي غټ ماما نور څه ویل، نو یوه ځوان یې کولنگ له لاسه وکینس او ویې ویل: ((دا کولنگ زموږ څخه ورک شوی و، هیڅوک یې نه خرڅولای او نه یې رانیولای شي، دا کولنگ زموږ دی)). د غونډې برخه والو یوه او بل ته وکتل، خو څه یې له وسه پوره نه وه.

بیا حاجي غټ ماما یو لوی پولادي ډال یا سپر راپور ته کړ، د سترگو تر کونجو یې بهرنیو بنځو ته وکتل او په موسکا یې وویل: ((دا د مدني فعالیت ډال دی او یوازې یې مدني فعالان رانیولای شي. دا ډال خورا ډېر کمالونه لري، مثلاً که

څوک يې د مخ او شا له خوا د شرم په ځای پورې وتړي، نو هيڅوک جنسي تېری نه شي ورباندې کولای.

بل لوی کمال يې دا دی که کومې مېرمنې د شرم په ځای پورې وتاړه او يوازې يو وار په ښار کې لوڅ مخ وگرځېده، نو د نړۍ هر پرمخ تللی هيواد ډېر ژر تابعيت ورکوي، خو يوه کمزوري لري، هغه دا چې د ملا لنډي د جنسي تېري مخه نه شي نيولای، نو هر چا چې دا سپر په ځان پورې وتاړه بايد ډېر ژر له افغانستان څخه اروپا يا امريکا ته ولاړ شي، بيه يې يو لک ډالر ده، خو دا ډال يوازې مېرمنې او همجنس بازان رانيولای شي)).

مېرمنو لاسونه نه وه پورته کړي چې د غونډې ټولو افغان برخه والو لاسونه پورته کړل. په دې وخت کې يو سپين ريری سړی په ژړا له ځايه پورته شو او په عاجزی يې وويل: ((زه دومره پيسې نه لرم چې دا ډال رانيسم، خو ډېر ضرورت ورته لرم، ټوله نړۍ خبره ده چې څه موده مخکې د حکومت يوه لوړ پوړي چارواکي جنسي تېری راباندې وکړ، هيله لرم چې دا ډال ما ته وړيا راکړئ)).

په دې وخت کې يوه سړي خپل څنگ ته ناستي د يوې بهرنۍ مېرمنې پر لوڅ وړانه لاس تېر کړ، هغې په لوړ اواز چيغه کړه: ((هلئ ما وژغورئ! دا سړی غواړي چې پر ما جنسي تېری وکړي)).

يوې افغانې مېرمنې خپله لنډه لمن پر وړنو ورتوله کړه او په ژړا يې وويل: ((زما څخه څو واړه د جنسي تېري غوښتنه شوې، خو ما نه ده منلې، زه ډارېرم چې اخير به جنسي تېری راباندې وکړي، هيله ده چې دا ډال ما ته راکړئ)).

يوه بهرني ډيپلوماټ په جگ اواز چيغه کړه: ((دا مېرمن ښه وايي! ښځو ته بايد لومړيتوب ورکړل شي، بايد دې ښځي ته ډال بېخي وړيا ورکړل شي، که نه

ورکول کېږي مور انتقاد کوو چې په افغانستان کې ښځو ته حقوق نه ورکول کېږي)).

حاجي غټ ماما هيڅ و نه ويل، مېرمن ولاړه شوه، ډال يې واخيست، د شاله خوا يې په ځان پورې وتاړه او سيده له تالاره ووته.

د حاجي غټ ماما برېتونه راڅوړ او تندي يې تريو شو، څه يې و نه ويل، خو ژر يې ځان کنترول کړ، مصنوعي موسکا يې پر لويو شونډو خپره شوه، بيا يې د نسوارو يو دېلی (قطی) راپور ته کړ، خلک حيران شول چې دا به څه شی وي؟ ټولو څير څير کتل چې اوس به له قطی څخه څه شی راوباسي، خو حاجي غټ ماما دا شيبه لنډه کړه او په جگ اواز يې وويل: دا د برېتو يو تار دی، خو ډېر قيمتي تار دی، يوه شاگرد له خپل رهبر له بریت څخه کښلی، بيا اروپا ته وړل شوی او هلته د سوسيال په مقدسو اوبو اووه واره پرېولل شوی دی.

دا وېښته هم ډېرې گټې لري. يوه گټه يې دا ده چې څوک يې د سوسيال په اوبو اووه واره پرېولي او بيا هغه اوبه وڅښي، نو ټول پخواني چپي افکار يې له حافظې څخه پاکېږي، په اتومات ډول ليبرال ځنې جوړېږي، آن دا چې (کارل مارکس) د (ادم سمیت) په بڼه ورته ښکاري.

بل کمال يې دا دی چې په هر سياسي قالب کې جوړېږي او هيڅ وخت يې لاس نه بندېږي، د دې تار بيه لس مليونه ډالره ده.

په دې وخت کې تالار د (هورا) نارو پر سر واخيست، يوه برېتور سپين ږيري نارو کړه: دوولس ميليونه، پنځلس ميليونه، شل ميليونه (...)) د برېت بيه وار په وار پسې لوړېده، خو يو ډنگر برېتور جنرال چې برېتونه يې تازه تور کړي، په احساساتي او رېږدېدلي اواز وويل: دا برېت زموږ د رهبر فکري ميراث او زموږ حق دی،

مور پيسې نه لرو، زه دلته د ناټو له قوماندان جنرال کريستل څخه هيله کوم چې مور ته د دې برېت پيسې راکړي، ځکه مور خپله لاره پرې ايښې او اوس مو د دوی د غواتی په خوله کې دی. د ناټو جنرال هم د (هو) په ډول سر وښوراوه او حاجي غټ ماما هم تار ډنگر جنرال ته ورکړ.

تر دې وروسته حاجي غټ ماما يو سرپوښلی حليبي قطی راپور ته کړ او بيا يې په خدا وويل: دا د چونگنبو آچار دی چې سياسي نوم يې (گلوبل آچار) دی او خورا ډېرې گټې لري، په تېره بيا د پيسو گټلو لپاره ډېره ښه وسيله ده، د سياسي سوداگرو لپاره ډېر گټور دی.

دا آچار که هر چا وخورل، نو سمدلاسه به د چونگونبې په شان ژوند ورته اسانه شي، لکه چونگونبه چې (ذوحیاتين) حيوان دی، يانې هم په اوبو او هم پر وچه ژوند کولای شي، دغه سړی به بيا (ذوتابعتين) شي، هم به په خارج او هم به په افغانستان کې ژوند کولای شي. کورنۍ به يې له افغانستان څخه دباندې ارامه او خوندي وي، خو دی به دلته ولسمشر، وزير يا رئيس وي، بس دلته به يې گټې او په بهر کې به يې څټي.

بل کمال يې دا دی چې که په هر څومره غلا، چور، رشوت او فساد کې لاس ولري، نو د افغانستان عدلي او قضايي ارگانونه يې نه شي تعقيبولای، ځکه چې بهرنی تابعيت لکه د پير سوتي بابا تاويز له هرې بلا څخه يې ساتي. د دې آچارو بيه لس ميليونه ډالره ده، گورئ دا چانس له لاسه مه ورکوی! که يوه پروژه مو واخيسته، نو سل ميليونه پکې گټلای شئ! هلئ واخلي!

په تالار کې شور جوړ شو، بيه په هره ثانيه کې پسي لوړېده: دوه ميليونه ډالره، درې ميليونه ډالره، پنځه ميليونه ډالره، لس ميليونه ډالره... سل ميليونه ډالره! په دې

وخت کې د خلکو خبرې غلي شوې. غټ ماما وويل: ((سل ميلونه ډالره والاد چونگوبښې آچار وگټل، ورته مبارک دي وي)). په دې وخت کې د خلکو په منځ کې يو فولبرايتېر ځوان په چټکو گامونو راتېر شو او د چونگوبښو آچار يې واخيست.

حاجي غټ ماما په جگ اواز وويل: درنو آغلو او ښاغلو! ليلام پای ته ورسېد، خو يوازې درې آثار پاته دي، دلته زما سره شپږو نفرو خپل نومونه ليکلي او وايي چې دوی د دې اثارو مينه وال دي، هيله ده چې نور مېلمانه ولاړ شي او يوازې دي هغه مېلمانه پاته شي چې زه يې نومونه وایم.

سبا په ورځپاڼو کې ليکل شوي وه چې د افغانستان يو څو سياستوالو د افغانستان خپلواکي، ملي غرور او تاريخ پر پرديو باندې يوازې په څو ميلونو ډالرو خرڅ کړل. ورځپاڼې په بازار، کوڅو، دوکانونو، دفترونو او کورونو کې لاس پر لاس وگرځېدې، ټول ملت خبر شو، خو نه چا مدني حرکت، نه لاريون، نه اعتصاب، نه انتقاد او نه هم تشه گيله وکړه، ځکه چې ضميرونه يې سياسي مشرانو خرڅ کړي ول.

د تخرگ وېستان څنگه

په تاريخي اثارو کې شامل شول؟

د مظاهره چيانو په مخکې څو خلک په منډه روان ول، سترگې يې تر دوو غوږو پورې تورې کړي، رنگارنگ دسملونه په لاسونو کې نيولي، ږيرې په نکريزو سرې کړي او دومره اوږدې تسبيح يې په غاړه کې وې چې د نامه له غوټې سره لگېدلې او سپرې ته يې د آتن دا نارو وريادوله:

آتن مې د بوري نجوني کوينه

پر ملا کبرې وږې شي

امېل يې د نامه غوټې وهينه

د مظاهره چيانو دا ډلگۍ خورا ځلانده او برېښنده ښکارېدله، سپرې فکر کاوه چې زيارت راروان دی. يو بوډا مظاهره کوونکی چې تر خوله يې ځگونه بادېدل او پر ږيره يې نسوار پراته وه په ژيرغوني اواز چينې وهلې: ((مرگ پر حکومت، مرگ پر کافرانو، مور به د خپل پيرگل کسات خامخا اخلو)).

ما د رسنيو کارډ په غاړه، مايک په لاس کې نيولی او عاجز د سپرک پر غاړه ولاړ وم. يوه سپين ږيري ته مې اشاره وکړه چې خپل نظر راته ووايي. سپين ږيري هم لکه مست اوبس په غږومبي زما مخ ته ودرېد. ما ويل بابا ولې مو مظاهره کړې ده؟ سپين ږيري د خولې ځگونه په زرغونه دسماک پاک کړل او په لوږ اواز يې وويل: ((د پيرگل سپکاوی شوی دی، د هغه مبارکه ږيره او څښي يې ورخړيلي دي)).

په دې وخت کې له مظاهري څخه يو بل سپرې هم راجلا او زما خوا ته راغی. دا سپرې چې ښکلې دريشي يې اغوستې، ږيره او برېټونه يې پاک خړيلي وه د بوډا خبرې پرې کړې: ((دا پير صاحب زرغون شاه نومېده، تل به يې زرغونه کالي اغوستل، اوږده ږيره، بېرې څښي او لوی برېټونه يې درلودل، کټ مټ (کارل مارکس) ته ورته و. دا دوه سمبولونه په افغانستان کې د دوو لويو سياسي

آیديالوژيو د نژدېوالي او پخلاينې سمبول و چې يو سوسياليزم او بل اخوانيزم دی. ده مور ته دا درس راکاوه چې يو مجاهد رهبر چې د تحصيل کولو په جرم به يې د نجونو پر مخونو تېزاب ورشيندل، نن يې خپله لور ماډله ده او دی يې وياړ بولي او هغه برېتور کمونيست چې خلک به يې د (بي بي سي) راډيو د خبرونو اورېدلو په تور وژل، نن غربي ډيموکراسۍ ته مست آتن کوي او په لندن کې خورا په خوند خوند سوسيال خوري)).

د پېښې په اړه په سيمه کې يوه عيني شاهد راته وويل: ((زرغون شاه ملنگ يو لېونی و، نه يې خبرې کولې، نه چا پېژانده او نه يې چا عبادت ليدلی و، هيڅوک نه پوهېده چې دا سړی مسلمان او که کافر دی. څو کاله کېدل چې د خښتو په يوه کنډواله بټۍ کې اوسېده، خلکو به له زړه سوي څخه ډوډۍ ورکوله)).

دا جنجال هغه وخت راپيدا شو چې زرغون شاه ملنگ ناروغ او يوه خواخوږي سړي ډاکټر بشير زړه سواند ته بوت. په دې اړه ډاکټر بشير زړه سواند وايي: ((ما چې زرغون شاه ملنگ معاینه کړ، نو په سر او ږيره کې يې خورا ډېرې دانې راختلې وې، د دې لپاره چې ښه درملنه يې وشي بايد ږيره، برېتونه او د سر وېښتان مو يې ورخړيلې وای. د دې کار لپاره مي نايي ته واستاوه، خو زرغون شاه ملنگ لا بيرته زما کلينیک ته نه و راستون شوی چې څو نفره سوتې په لاس کلينیک ته راغلل او زه يې وډبولم)).

په دې اړه د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت له خوا په يوه خپره شوې خبرپاڼه کې راغلي: ((د زرغون شاه ملنگ په وېښتانو کې داسې سپرې اوسېدلې چې په تاريخي اثارو کې گڼل کېدې، دا سپرې بل ځای نه موندل کېږي او دا يې اخيری نسل و. ډاکټر بشير زړه سواند يو تاريخي اثر ضايع کړی دی، له همدې امله مور له پوليسو څخه غوښتنه کوو چې ډاکټر بشير زړه سواند ژر تر ژره ونيسي او

څارنوالۍ ته يې معرفي کړي. بايد خلک پوه شي چې کوم شيان تاريخي اثار گڼل کېږي. نوې لرغونپوهنه وايي که چا د يوه کال لپاره د خپلو تخرگونو وېښتان و نه خريل بيا حق نه لري چې ويې خريي، ځکه چې اوس د تخرگ وېښتان هم په تاريخي اثارو کې گڼل کېږي)).

د راپورونو له مخې نن پوليسو د نايي پر دوکان چاپه وهلې ده. د پوليسو هدف دا و چې د زرغون شاه ملنگ خريلي وېښتان راواخلي او د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت ته يې وسپاري، خو نايي تر چاپې مخکې خپل دوکان جارو کړی او د دوکان ټول خريلي وېښتان يې پر ډېران غورځولي ول.

تر دې اخ وډب وروسته گڼ شمېر ولسي خلکو ته د خپل وجود د اضافي وېښتانو په اړه اندېښنې پيدا شوي دي. د سپين گل په نوم يو شپون وايي: ((خو کاله کېږي چې تر نامه لاندې او تخرگ وېښتان مې د ډېر مصروفيت له امله نه دي خريلي او اوس سخت ځنې په تکليف يم، خو ډاډېرم چې دا وېښتان هم د حکومت ملکيت نه وي)). خو د زرغون شاه ملنگ پر سر راپورته شوي جنجالونه ناڅاپه هغه وخت ارام شول چې د امريکا د فرهنگي ميراثونو ادارې رئيس (مايکل سمپل) د افغانستان د ځينو سياسي مشرانو د جسدونو رانيولو اعلان وکړ.

ښاغلي سمپل وويل: ((د دې کار هدف دا دی چې د دې ډول سياسي مشرانو په مغزو کې د انسانانو د لومړي نسل حجرات تر اوسه پورې هم ژوندي پاته دي. دې سياسي مشرانو که څه هم په يوويشتمه پېړۍ کې ژوند کړی، خو فکرونه يې کټ مټ لومړنيو انسانانو ته ورته ول، کېدای شي دا حجرات زموږ سره په څېړنو کې مرسته وکړي، موږ به د دې جسدونو په مرسته وکولای شو چې د لومړنيو انسانانو جسمي او ذهني جوړښت په دقيق ډول مطالعه کړو.

حاجي غت ماما

حاجي غټ ماما د چرگ پښه په لاس کې نيولې او غوړونه يې د اذان لپاره د مسجد خوا ته څک نيولي ول. د چرگ غوړي يې د لستوني له لارې تر څنگلو پورې ورسېدل، خو د اذان درک نه و، اخير يې زړه تنگ شو، کړکۍ ته ورولاړ شو او پورې غره ته يې وکتل، لکه مست اوښ غرومب يې وهل: ((ياره يو خو د زمور ملايان هم ولاکه په وخت پوهېږي، په خداى سم دم ماښام دى)). له دې خبرې سره سم يې د چرگ پښه خولې ته ورواچوله، لکه څرمنکۍ چې مچ ونيسي په يوه سا يې تر ستوني تېره کړه.

په دې وخت کې يې ځوانانو زامنو او مېلمنو هم پر دسترخوان بريد وکړ، په څو شېبو کې پر دسترخوان يوازې هډوکي، د مېوو پوستکي، د څښاک تش بوتلونه او د خوراک تش لوبښي پاته شول، د دسترخوان په يوه څنډه کې د پاکستانې (روح افزا) يو گيلاس چپه شوي سره شربت لکه سرې وينې ډنډ ولاړ ول، دسترخوان داسې ښکارېده لکه تازه چې چاودنه شوې او هرې خوا ته غوښي، هډوکي او وينې ښکاري.

دسترخوان لانه و ټول شوى چې حاجي غټ ماما پر توشکه اوږد وغځېد، داسې ښکارېده لکه مردار شوى خر چې پرسېدلى وي، پر لويه خېټه يې لاس تېر کړ او لکه د غوا رېمباره يو لوى ټېغ يې وکښ، تر نامه لاندې يې لمن جگه ښکارېده، لکه د چرگ پښه چې يې تر نس راوتلې وي، څو دقيقې همداسې ستوني ستخ پروت و او بيا په تکليف راپورته شو، پر خېټه يې لاس تېر کړ او دسترخوان ته يې وکتل: ((ياره قربان يې شم رښتيا چې روژه د برکت مياشت ده، په خداى که مې تر روژې مخکې په دريو وختو کې دومره ډېره ډوډۍ خوړلې وي لکه نن په روژه مات چې مې وخوړه، د روژې برکت ته وگوره پخوا به مو ماښام ته يو يا دوه

ډوله خواړه پخول، خو په روژه کې هر روژه مات ته لس ډوله خواړه پخوو، وچې او لنډې مېوې هم دغسې وېوله)).

حاجي غټ ماما ته مخامخ ناست مېلمه خانو لالا چې نسوار يې خولې ته اچولي په کنډو خوله ورغبرگه کړه: ((رشتيا هم روژه ډېره د برکت مياشت ده، په دې مبارکه مياشت کې بازار ته داسې ډول ډول خواړه او مېوې راشي چې سپرې يې گرسره نه پېژني. زموږ د کور مخ ته تازه يو رستورانټ جوړ شوی دی، ياره داسې خارجي خواړه پخوي چې سپرې گوتي ورسره خوري)).

د دې لپاره چې خانو لالا د رستورانټ کيسه بڼه په تفصيل سره بيان کړي، د غالی څنډه يې راپورته کړه او نسوار يې توف کړه. ده لا خبره نه وه شروع کړې چې حاجي غټ ماما يې په خبره کې ورولوېد: ((خانو لالا خواړه خو لا څه کوي، دا داسې د برکت مياشت ده چې زموږ د ټول کال گټه يوې خوا ته او د دې مبارکې مياشتې گټه بلې خوا ته ده. زموږ اکثره خوراکي مواد تر وخت تېر دي، بڼاروالی والا چې راشي يو څه خاوري يې په خوله کې ورواچوو، بيا مو څو مياشتې غوږونه پر ارامه وي، خو قربان يې شم د روژې له برکته د هېچا هم د خوراکي شيانو تاريخ ته نه پام کېږي. زما د يوه کال تر وخت تېر اوږه، غوړي، روب او نور شيان په يوه هفته کې خرڅ شول. په روژه کې نه د چا اعصاب چندان کار کوي، نه دومره حوصله لري چې هر شی سم وگوري او نه يې خوند کتلاي شي، موږ هم دغه موقع غنيمت وگڼو او د لسو افغانيو شی په سلو افغانيو خرڅوو، متل دی وايي: پښو پښو ارمان کارئ غالی دي، نو موږ هم خپل ارمان کارو او تر وخت تېر خوراکي مواد ټول په روژه کې خرڅوو، څه وکړو په نورو مياشتو کې گټه نه شو کولای، کله چې روژه تېره شي بيا هر مشتري د پنځو افغانيو پر سر يو ساعت چنې راسره وهي او تاريخ تېره شيان خو بيخي ولاکه پر خرڅ کړې)).

مېلمه چې پر زيره يې د شنو نسوارو شنو توتيانو سپل له ورايه ښکارېده د حاجي غټ ماما خبره پرې کړه: ((حاجي ماما تا د تاريخ تېره خوراکي موادو او گټې خبره وکړه.

ياره که دا د کفر مکتب نه وای هره میاشت به مو د روژې په ډول گټې کولای، اوس خو چې چا یو صنف مکتب هم ویلي وي، نو د خوراکي شيانو پر قطی په تاریخ پسې گرځي، که د خوراکي موادو پر یوې قطی یې تاریخ ته پام شو، نو ټول ښار خبروي)). خانو لالا خبره اوږدوله خو حاجي غټ ماما چې برتونه یې په آمو لړلي وه خبره ونيوله: ((ستا خبره دې په گل بدله وي زه به ستا تر خبرې پورې یوه کیسه درته وکړم. وایي یو چاله خړې سره دا درنه معامله کوله چې د کلي ملک ورباندې راغی. درنې معاملې والا چې هر څه زاری وکړې چې چا ته مه وایه، خو ملک ویل خدای یو مالگې تروې دي که دې داسې پر ارامه پرېږدم، خو یوه ځواني درسره کوم، هغه دا چې کلي درخبر کم او که تور سردار؟ درنې معاملې والا ویل کلي خبر که، خو تور سردار مه راخبروه، ځکه چې هغه ناځوانه ښار هم راخبروي، نو مطلب مي دا و چې اوس بیا دا غم لړلی فیسبوک پیدا شوی دی، که یو شی دي گران خرڅ کړ او یا یې تاریخ تېر و، نو خلک لکه تور سردار ښار خو څه کوي چې ټوله دنیا درخبروي، خو د روژې داسې برکت دی چې د هر چا سترگي عین و غین وي، هر سړی کوشن کوي چې ژر یو شی رانیسي او ځان تر کوره پورې ورسوي، په تاریخ پسې یې نه گرځي، په روزگان کې زما یو دوکاندار مشترې دی، نن راغلی و یو موټر تر وخت تېر پنجابي اوږه مې پر یوه ځای ورباندې خرڅ کړل، ما ویل یاره رښتیا چې روژه د برکت میاشت ده، که روژه مبارکه نه وای دا اوږه به مې پر چا خرڅولای)).

په دې وخت کې د حاجي غټ ماما په نس کې د غایطه موادو یو لوی پاڼ و نړېد چې گرمب یې ټول مجلس واورېد. لکه غوا ته چې ډول ووهې د حاجي غټ ماما سترگې رډې راوختلې، د دې لپاره چې د مجلس پام بلې خوا ته واړوي ولاړ شو او د خونې تر کړکۍ لاندې یې وکتل. تر پنځه پوریز کور لاندې یو څو ډنگر او سپره ماشومان پر انبار (ډېران) باندې لڅې پښې گرځېدل او په چټلیو کې یې خواږه لټول.

ڊيموکرات خر

دا د برابرزیو قومي شورا ځانگړې غونډه وه چې مشري يې (آس بلو) کوله. تر دوډۍ خوړلو وروسته آس بلو په خپلو غورو گوتو اوږده ږیره خلال کړه، لکه د غوايي رمباړه لوی تیغ يې وکینس او بیا يې د غونډې برخه وال مخاطب کړل: ((ټول قومونه غواړي چې د ولسمشرۍ لپاره کانديد ولري، متل دی وايي: خر چې تر خره پاته شي لکۍ يې د پرې کېدو وړ ده. تاسې وواياست چې مور تر چا پاته یو؟ بايد مور هم د ولسمشرۍ لپاره کانديد ولرو)).

تر دې وروسته (د خټو چاچا) په داسې حال کې چې په يوه لاس يې خپله واگه پرتوگابن ورتول کړ او په بل لاس يې پزه پاکه کړه، د آس بلو خبره ورغبرگه کړه: ((حاجي وزير صاحب ښه وايي، هيڅوک د چا غم نه دی اخيستی، انتخابات منتخبات نشته، هر څوک خپل جېب ډکوي، زه وایم يارانو که پيسې گټې، نو دغه يې وخت دی، بیا په خدای که دغسې موقع پيدا کړئ! يو څوک به کانديد کړو، بیا به يې يوه ښه غوښتن او شتمن کانديد ته تېر کړو، انتخابات خو دغه کار دی چې تېر شه، راتېر شه، وايي، واوړه راواوړه، غنچه گلونه راوړه. ټول خلک دغه کار کوي، مور به يې هم وکړو)).

(سرفیکول ماما) لمن پر زنگنو ورکش کړه، اواز يې لکه نرښځی نری کړ او بیا يې په فاتحانه انداز وويل: حاجي والي صاحب ښه خبره وکړه، خو دا کار دومره اسانه هم نه دی، هونښياري غواړي، ژبه غواړي، تعليم غواړي، زور غواړي، له خارجيانو سره انډيوالي غواړي، که دغسې وړ څوک په مور کې شته بسم الله کړئ!).

د سرفیکول ماما خبره لا نه وه خلاصه شوې چې (آکوک لالا) يې خبره ورپرې کړه: ((وا وروړه مور تر چا کم یو؟ که د زور کار وي په زور يې ورسره معلومو،

که لوچگي وي، لوچگي ورسره کوو، په رمبکي او خاشپاشک کې هم تر چا کم نه یو، وایم په هره لاره یې ورسره معلومو)).

(مار آغا) چې تر دې مهاله یې لکه وری په مېوه دانۍ کې نرۍ خوله وهله او د نخودو کړپي یې ټول مجلس اورېد، سر راپورته کړ: ((بڼه سمه ده، داسې یې وبولئ چې په قوم کې مو یو بڼه پهلوان او مناسب کاندید پیدا کړ، که خرڅ نه شو، بیا به څه کوو؟)). (کمیس رحیم) چې لمن یې لکه د طاوس لکۍ نیم متر مخ ته غوړېدلې پرته او د نسوارو د قطۍ په هېنداره کې یې خپل برېتونه سمول په ډډ اواز وویل: ((یاره حاجي وکیل صاحب په خدای بیخي د چوغکي (مرغۍ) زړه دي دی، انسان خو پرېره، نور قومونه شین خر کاندید کړي، څو کاله وروسته خیرالله خان ځنې جوړ شي، ته وایې که خرڅ نه شو بیا به څه کوو؟ ولې به نه خرڅېري؟ په خالق تعالا چې په لس چنده گټه یې درخرڅ کړم، بڼه اوس پر دې موضوع خبرې وکړئ چې څوک به کاندید کړو؟)).

(حاجي خر سردار) لکه مار چې چونگوبڼه تېره کړې او په ستوني کې یې بنده وي، په پرسېدلي ستوني وویل: ((حاجي کوکو ماما به کاندید کړو، هم یې وزارت کړی دی او هم سواد لري)).

(صوفي تورک ماما) مخ ته پرته توفدانی ورپورته کړه، نسوار یې توف کړه، په سپینه بڼه بریره کې یې لکه شنه توتیان چې ناست وي، د نسوارو څو ټوټې بڼه روښانه برېښېدلې، په جگ اواز وویل: ((وا وروره تاسې ولې ځان خطاباسی، زه دا منم چې حاجي کوکو ماما هم دینداره سپری دی، هم سواد لري او هم په سیاست پوهېري، خو هغه کله پر بل کاندید خرڅولای شو؟ هغه زمور شورا ته نه راځي، هغه په دې شورا گرسره شرمېري، وایي دا قومي شوراگانې افغانان سره

وېشي او د قومي دلالتونو د شخصي گټو دوکانونه دي، که زما خبره منی تر دې سړي به تېر شو، پر یوه بل چا به لاس کښېږدو)).

(حاجي غټ ماما) چې تر دې مهاله یې خبرې نه وې کړي، یو ځل د شا خوا ژر ژر وگړوله او بیا یې مجلس مخاطب کړ: ((زه خو چې مجلس ته گورم کانديد نه لرو، خو باید سر سره خلاص کړو، اصلي خبره دا ده چې مور نه پاچهي گټو او نه یې گټلای شو، مور غواړو چې هم مو قوم یو څه مشهور شي او هم یو څو غیرانه پیدا کړو، ښه نو چې پیسې پیدا کوو، بیا یې زما چم زده دی. زه له بدو سترگو دې خوندي وي یو زور خر لرم، نن مې یو زرنج هم رانیو، زرنج تر خره هم ډېر بار وړي او هم بې مصرف کم دی، نو خر بېکاره دی، راشئ چې دا خر کانديد کړو)).

پر دې خبره ټول مجلس وخنډل. شاگل ماما چې په دې وخت کې یې بادرنګ خوړل دومره په زوره وخنډل چې تر پزه یې لوی سغولی راووت، خو ژر یې په لمن پاک کړ. په دې وخت کې (چاچا ملنگ) چې تازه یې په (پیسې) لاسونه پرېولي او د سگرېټي بوی یې د ټول مجلس تر سرمو شو، مجلس ته راغی، یوه پنډه بالنبت ته یې تکیه وکړه او بیا یې وویل: ((زه خو اوس مجلس ته راغلم، بس یوازې مې د خره خبره واورېده، زه د خره په کانديد کې ستاسې ملگری یم، زه ښه پوهېږم چې دا انتخابات نه دي سمه خرابزي ده، خو که نور قومونه انسانان کانديدوي او مور خر کانديد کړو خلک به څه وايي؟ حاجي مولوي صاحب تاسې د خره په باره کې څه نظر لرئ؟)).

(حاجي ملا غور اخوند) لکه منتر چې پخوي، اول یې څو ثانيې خوله ښوروله، پر خپله لویه خېټه یې لاس تېر کړ او بیا یې په صاف اواز وویل: ((گورئ وروڼو خر په دین کې خورا لوی مقام لري، په قرانکریم کې یې دوه ځله یادونه شوې ده. زمور پیغمبر (ع) هم یو خر ساتلی و چې (یعفور) نومېده. حضرت عذیر (ع)

هم خر درلود او بل دا چې موسى (ع) هم خر درلود، آن دا چې تورات به د همدې خره په وسيله له يوه ځايه بل ځای ته وړل کېده. زموږ په وطن کې هم خرو اسلام ته ډېر خدمتونه کړي دي، له روسانو سره د جهاد پر وخت مجاهدينو وسلې، مهمات او خوراکي مواد پر خرونو باندې له يوه ځايه بل ځای ته وړل)).

په دې وخت کې (لنډې اخوند زاده) چپنه پر لويه خېټه راټوله کړه، لکه پيشي چې تازه مورک خوړلی وي، پر شونډو يې ژبه تېره کړه او بيا يې وويل: ((سبحان الله! زه خو ولاکه خبر وم چې خر په اسلام کې دومره لوی مقام لري. د حاجي غټ ماما يې کور ودان چې د قوم لپاره دومره لويه قرباني ورکوي، خوزه هم يوه اندېښنه لرم، هغه دا چې ايا دا خر به د انتخاباتو کميسيون راسره ومنې؟)).

حاجي ملا غور اخوند بيا د خبرو نوبت واخيست، تر پخوا ډېر جدي شو، سترگې يې داسې رډې راوختلې لکه غوا ته چې ډوول ووهې، په لوړ اواز يې وويل: ((وا وروره خر څه مشکل لري؟ هسې هم په اساسي قانون کې د ولسمشر لپاره د پوهې او سواد يادونه نه ده شوې، څلوېښت کاله عمر يې شرط دی، هغه خو حاجي غټ ماما وويل چې خر زور دی، يانې هغه مشکل هم حل دی، بل شرط يې افغانيت دی، هغه مشکل هم حل ويوله، ځکه چې خر (ټامي) نه، بلکې خپل وطني خر دی. بل دا چې کانديد بايد د با صلاحيته محکمې له خوا د کوم جرم په تور نه وي محکوم شوی، نو خر بېچاره به څه جرم کړی وي؟ دلته يوازې د اسلام مشکل پاته دی، په اساسي قانون کې د ولسمشر لپاره يو شرط دا دی چې بايد ولسمشر د نورو شرطونو تر څنگ مسلمان هم وي)).

(ډاکټر خلنجی) چې په اصل کې د غواوو ډاکټر و او خلکو په غياب کې (خر ډاکټر) باله او تر دې مهاله يې يوازې نخود خوړل، بې نوبته خبرې شروع کړې:

((بس هغه چم يې زما زده دی. زما يو زوی لږ لېونحاله دی، مور يې له نازه (سورلنډی) بولو، داسې لېونی نه دی چې په هيڅ نه پوهېږي، خبرې، خوراک، فيشن ... بس په هر څه پوهېږي، څلوېښت کلن هم دی، خو دا يو مشکل لري چې عقل يې د ماشوم دی. داسې به وکړو چې خر او زما زوی به چين ته بوزو، هلته به يې عمليات کړو، د خره ماغزه به زما د زوی د سر په کوپړه کې کښېږدو، هغه دی چې د کانديد زور او خويونه به د خره وي، خو رنگ او خبرې به يې د انسان وي)).

خره ډاکټر لا خپلې خبرې نه وې پوره کړي چې حاجي ملا غور اخوند دوعا وکړه، ويل بس خدای دي يې د خير کړي، شکر چې مور هم د نورو قومونو په شان خپل کانديد پيدا کړ.

څو ورځې وروسته حاجي غټ ماما، خر ډاکټر او د قوم څو سپين ږيري په گډه چين ته ولاړل، هلته يې سورلنډي ته د خره ماغزه ورواچول، عمليات بريالي شول او د قوم سپين ږيري بيرته افغانستان ته راغلل. په سبا يې سورلنډی د انتخاباتو کميسيون ته بوت او هلته يې کانديد کړ، لومړی مرستيال يې حاجي غټ ماما او دوهم مرستيال يې لنډی اخوندزاده وټاکل شول.

سبا ته د ورځپاڼو په لومړيو مخونو کې د خرو لوی لوی تصويرونه چاپ شول او دا کار ډېر ستايل شوی و. يوې ورځپاڼې د يوه مدني فعال له خولې ليکلي وه: ((زه د برابرزيو د قومي شورا دا کار ستايم، په افغانستان کې يوازې انسانان نه، بلکې حيوانات هم اوسېږي، مور خوشاله يو چې اوس په خرو کې هم مدني فعالان پيدا شوي او دا دی خر يې ولسمشری ته کانديد کړی دی. دا ټول د غربي ډيموکراسۍ برکت دی، که افغانستان ته غربي ډيموکراسي نه وای راغلې، نو خرو به د پخوا په شان زور فکر درلودای او له امريکايانو سره جهاد کې به يې هم برخه اخيستې وای، خو شکر دی اوس خره هم ډيموکراټان شوي او له مدني فعالانو سره اوږه پر اوږه مبارزه کوي)).

تیاره خوبونه او رانه تعبیرونه

که کوم والي خوب لیده چې برېښنا یې لږ مصرف کړې، خو څو میلیونه افغانۍ بیل ورته راغلی، نو تعبیر یې دا دی چې کار یې لږ او وعدې یې ډېرې کړي دي. که چا خوب لیده چې پلاستيکي ناوکی (نانڅکې) خرڅوي، نو تعبیر یې دا دی چې د (عروج بالفروج) کاروبار ته به مخه کړي، لوني به لوړپوړو دولتي چارواکو ته ورکړي او د خپلو زومانو په واسطه به غټه بلا ځنې جوړه شي.

که د ژبو او ادبیاتو یوه محصل خوب لیده چې پېغمبر شوی، نو تعبیر یې دا دی چې په پوهنتون کې به استاد شي او د ژبپوهنې مضمون به تدریسوي، ټول پخواني ژبپوهان او ژبپوهنه به باطله وبولي او ځان به د ژبپوهنې خاتم الانبياء ورته ښکاري.

که د ولسمشرۍ یوه کانديد خوب لیده چې په مجلس کې یې باد پرې شي او هیڅوک ورباندې و نه ځاندي، نو تعبیر یې دا دی چې په انتخاباتو کې به ناکام شي.

که د ولایتي شورا یا پارلمان یوې ښځینه وکېلې خوب لیده چې خپل زور موبایل یې مات کړی او نوی ماډل موبایل یې رانیولی، نو تعبیر یې دا دی چې خپل پخوانی مېړه به له کوره وشړي او پر ځای به یې له یوه نوي، ځوان او صفر کیلومیتر هلک سره واده وکړي.

که یوه جنگي مشر خوب لیده چې په پاکو اوبو کې ولاړ دی، خو د (بې آبی) احساس کوي، نو تعبیر یې دا دی چې خدای به په وطن کې سوله راولي او خلک به نور د ده بابولالو ته غور نه نیسي.

که کوم سپین ږيري سیاستوال خوب لیده چې غویي ځنې جوړ شوی، د خپل اخور کونجاړه یې خوړلې او د بل غویي اخور ته خوله ورغځوي، خو خوله یې

نه ورسپري، نو تعبير يې دا دی چې د سياسي قدرت لپاره به هر ډول روا او ناروا هڅې وکړي، خو بيا به هم تش لاس پاته شي.

که يوه وزير خوب لیده چې په دالیز کې مراجعین لیکه ولاړ وي او دی له يوې بنکلي نجلۍ سره د فیسبوک له لارې مينه ناک چټ کوي، نو مانا يې دا ده چې ډېر ژر به ځان ته د بنایسته سالارۍ پر بنسټ يوه چټه پېغله مشاوره وټاکي او په بهرنیو سفرونو کې به هم ورسره ملگري وي.

که کوم حقوقپوه خوب لیده چې په زانډه بدل شوی او د خپلې اوږدې مینوکې په وسیله له سیند څخه کبان راکاږي، نو تعبير يې دا دی چې په يوه مهم ولايت کې به د څارنوال په صفت مقرر شي، په يوه میاشت کې به د رشوت له لارې دومره ډېرې پیسې پیدا کړي چې په کابل او دبی کې به بنکلي کورونه رانیسي.

که د پولیسو يوه ظالم قوماندان خوب لیده چې خزدکې (گونگتې) چټلي په پښو کې نیولې او د ده د موټر له مخکې بنیښې سره لگېږي، نو تعبير يې دا دی چې ظلم به يې نور دوام و نه کړي، موټر به يې پر سړک پر يوه لويه او تکه ژیره ډبه (بوشکه) وربرابر شي، تر څو چې ملگري يې ورسپري، نو د ده چټلی به مخکې لا خزدکو خپلو خوراکی گودامونو ته وړي وي.

که کوم نارینه محصل خوب لیده چې امیدواره شوی او په روغتون کې يې دوه غبرگولیان بچېان پیدا شوي، نو تعبير يې دا دی چې لارښود استاد ته به پنځه سوه امریکایي ډالر رشوت ورکړي او هغه به يې مونوگراف له دفاع پرته په پټو سترگو ومنې.

که کوم ارشد مشاور خوب لیده چې په زرافه بدل شوی او د ونو د لوړو بناخونو پانې خوري، نو تعبير يې دا دی چې په داسې لویو او غوښنو پروژو کې به ونډه

ورورسپري چې د بل چا لاس به نه وررسپري .
که چا خوب لیده چې لېونی شوی، لڅ لغړ ولاړ او خپله چټلي په ډبرو ولي، نو
تعبیر يې دا دی چې درواغ ويل به شروع کړي او دې درواغو ته به سياسي تحليل
وايي .

که يوه قومي مشر خوب لیده چې په شنه خره بدل شوی، د خوراک او څښاک
پر مهال د ويالې خرې اوبه نه څښي، خود ډېران وچه چټلي لکه نقل په خوند
خوند خوري، نو تعبیر يې دا دی چې د خټې مړولو او پيسو لپاره به يوې دولتي
غونډې ته ورشي، په غونډه کې به ټول خلک د ملي سرود د درناوي لپاره ولاړ
شي، خو دی به مړې سترگې ناست وي او دا کار به گناه بولي .

که چا خوب لیده چې د خياطۍ دوکان لري او يوازې غار غار او څيري پتلونونه
گنډي، نو تعبیر يې دا دی چې په يوه اداره کې به وياند مقرر شي .
که کوم مفتي خوب لیده چې اوبس ځنې جوړ شوی، نو تعبیر يې دا دی چې په
خپل هيواد کې به هره ورځ د مسلمانانو وژل نه ويني او ورته مهم به هم نه وي،
خو د عراق، سوريې، فلسطين، میانمار او کشمير د مسلمانانو په خواخوږۍ کې
به تر خوله ځگونه بادوي .

که کوم هلک خوب لیده چې د جراحي عملياتو له لارې يې ځان نجلۍ کړی،
نو تعبیر يې دا دی چې په فیسبوک کې به د نجلۍ په نوم پاڼه جوړه کړي او
نجوني به غولي .

که چا خوب لیده چې پرتوگ يې ایستلی او پرتوگان يې تر سر تړلی، نو تعبیر
يې دا دی چې د ریا او شهرت لپاره به حج ته ولاړ شي، د حج د ټولو مراسمو
سیلفي عکسونه به واخلي او د فیسبوک له لارې به يې خپاره کړي .

ولسمشر خپلې مېرمنې ته څه وويل؟

(ډرامه)

لومړۍ صحنه:

وزير: (په قهر) ته دلته راشه، دا وگوره په دې ورځپاڼه کې څه لیکل شوي دي!

د نشراتو رئیس: (په وراخطایی او بنده بنده ژبه) صاحب تاسې یې راته وښایاست، څه لیکل شوي دي؟

وزير: دا ژورنالستان خو د بیان له ازادۍ څخه دومره ناوړه گټه اخلي چې اوس نژدې دي زموږ پر اوږو راسپاره شي، په وزیرانو پسې خو هره ورځ چټیات لیکل کېږي، اوس یې ولسمشر ته هم لاس ور واچاوه

رئیس: (په عاجزی) وزیر صاحب ډېر وبخښئ زه پوه نه شوم؟
وزير: (رئیس ته گوته نیسي) ته څنگه د نشراتو رئیس یې چې تر اوسه نه یې خبر؟

د نشراتو رئیس: (په عاجزی) صاحب زما سترگې خو کار نه کوي، عینکې مې هم په شعبه کې راڅخه پاته شوي دي
وزير: (په پټکه) که سترگې دې کار نه کوي، عقل خو به دې کار کوي، دا ټول ستا له لاسه چې اوس ژورنالستان د جمهور رئیس هغه شخصي خبرې هم چاپوي چې په خپل کور کې یې له خپلې مېرمنې سره کړي وي.

رئیس: (په حیرانتیا) څه شی؟ د ولسمشر په اړه یې څه شی لیکلي

دي؟ تاسې يې راته ولولئ!

وزير: (د ملنډو په ډول خاندې) اوس ښه شو، درته لولم به يې هم زه ها؟ (تندی ټکوي) دا زما تور بخت دی چې د نشراتو د رئیس مې نه سترگې کار کوي او نه عقل، ښه سانسور به وکړې ها؟ احمقه راکه ورځپاڼه!

رئیس: (د غوره مالی په ډول) ها صاحب! دا ده ورځپاڼه واخلي! وزير: (د خواشینی په ډول) ډېره د شرم خبره ده، مطبوعات يې وشمول، دا دی دا وگوره! دلته يې ليکلي چې ولسمشر بي بي ته وويل: ((زمور دولت د ښځو حقوقو ته ځانگړې پاملرنه کوي)).

دومره سپين سترگي مې په خپل ژوند کې نه وه ليدلې
رئیس: (د تائيد په ډول) ياره دا خو يې رښتيا هم چې ډېره بده خبره ليکلي ده.

وزير: (د عينکو له پاسه رئیس ته گوري) بده خبره څه چې بيخي ملي خيانت دی، له خپلې مېرمنې سره خو سپری هر څه وايي، بس دا سپين سترگي ژورنالستان به يې چا پوي؟

رئیس: (نه پوهېرم ژورنالستان څنگه خبر شول چې جمهور رئیس خپلې مېرمنې ته داسې خبره کړې ده؟

وزير: (د افسوس په ډول سر ښوروي او سوړ اسوبلی باسي) زه هم نه پوهېرم چې دا ژورنالستان دي که جاسوسان؟ د دې ورځپاڼې چلونکی خامخا د داعش او القاعده شبکې سره اړيکي لري او بايد سزا وويني.

ليکوال: عبدالنافع همت

رئيس: (د غورمالي په ډول) هو صاحب بايد داسي سزا ورکو چي بيا بل څوک داسې بې ادبي و نه کي.

وزير: (سور اسوبلی کاري او سر ښوروي) که جمهور رئيس خبر شي، نو ډېره به بده شي، شرم دی شرم، خو په هر صورت ته اوس يو کار وکه!

رئيس: (د غورمالي په ډول) قربان مو شم، امر وکئ!
وزير: مخکي تر دې چې ولسمشر د خپل کار دفتر ته ولاړ شي او دا ورځپاڼه وويني، د دې ورځپاڼې د بندېدو خبر له دولتي راډيو او تلوېزون څخه خپور که!

رئيس: (د غورمالي په ډول) صاحب پر دواړو سترگو، پر دواړو سترگو! همدا اوس دستي دا کار کوم
وزير: گوره يو بل کار هم وکه
رئيس: مهرباني وکئ، کوم کار وکم؟

وزير: نن لسو بجو ته يوه خبري غونډه هم راوغواړه چې زه وينا ورته کوم

رئيس: پر غبرگو سترگو صاحب، دا دی همدا اوس دستي ځم
وزير: (د ملنډو په ډول خاندې) ولاړ خو به شې، خو چې بېرته ژر راشې، ته خو په درې ساعته په زينو کې نه شې راپورته کېدای، (خپل تندي ټکوي) ته دا تور بخت وگوره چې ټول بوډاگان زما په پېڅکه شوي دي

رئيس: نه صاحب، تاسې ډاډه اوسئ، ژر ځم او ژر بېرته راځم (لرې)

کبیري)

وزیر: (په برېتوکې خاندي او له ځان سره وايي) یاره که جمهور رئیس خبر شي، چې ورځپاڼه مې ده ته د سپکاوي په تور بنده کړې ده، نو خامخا د سرو زرو مډال راکوي او ډېر به ورباندې گران شم.

دوهمه صحنه

وزیر: (د تېلفون غوړۍ راپورته کوي او نومره وهي)

بلې!

وزیر: سلام عیلكم!

لوی څارنوال: وعیلكم السلام!

وزیر: څارنوال صاحب زه د اطلاعاتو او فرهنگ وزیر خبرې كوم.

لوی څارنوال: (په خدا) او هو وزیر صاحب جوړ په خیر، جوړ په

خیر، څنگه یاست، صحت مو ښه دی؟

وزیر: مننه، خیر یوسئ!

لوی څارنوال: وزیر صاحب مهرباني وکئ، مور ته خدمت

وویاست!

وزیر: څارنوال صاحب تاسې دن ورځپاڼې لوستي؟

لوی څارنوال: (په خدا) نه ولا وزیر صاحب زه ورځپاڼې دومره نه

لولم، که رښتیا درته ووايم وخت هم نه لرم، ولې څه نوې پېښه ده که

څنگه؟

وزیر: نوې څه چې ډېره بده پېښه ده

لوی څارنوال: (په حیرانتیا) ولي خدای دې خیر کي، څه بده پېښه

ده؟

وزير: (شهرناپرسان) ورځپاڻي د جمهور رئيس سپکاوی کړی دی، داسې سپکاوی چې زموږ او ستاسې ټولو لپاره د شرم خبره ده. لوی څارنوال: (په خواشینی) که داسې وي، دا خو رښتیا هم چې ډېر بد کار شوی دی.

وزير: بد کار خو وشو، خو اوس باید مجرمین سزا وويني. لوی څارنوال: مجرمینو ته خو به سزا ورکو، خو لومړی باید جرم وگورو او بل باید خپله جمهور رئيس هم څارنوالی ته شکایت وکړي. که موږ خپله سزا ورکو بیا به جمهور رئيس وايي چې دا دومره خبره نه وه، ولې مو ورځپاڼه بندوله.

وزير: څارنوال صاحب! د جمهور رئيس په شکایت پسې مه گرځئ، زموږ د شکایت په اساس دوسیه ورته جوړه کئ! د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د مطبوعاتو د څارنې کمېسیون د دې ورځپاڼې چلوونکی مجرم گڼلی دی، ان دا چې موږ د دې ورځپاڼې د بندېدو اعلان هم خپور کړ.

لوی څارنوال: موږ خو به دوسیه ورته جوړه کو، خو زموږ جمهور رئيس ډېر ډيموکرات او د بیان د ازادۍ پلوی دی، که دغه مجرم ورته مراجعه وکړي، نو خامخا یې بخښي، هسې نه چې بېخايه د ژورنالستانو بدي را په غاړه شي.

وزير: (په خدا) د ژورنالستانو بدي په ما پورې اړه لري، ته خو ما پېژني چې د څو ژورنالستانو خولې مې ور پټې کړي دي.

(وزیر او څارنوال دواړه خاندي)

لوی څارنوال: (په خدا) بس چې دعوه ستا له خوا را پیل شي، نور نوزه هم نه يم ورته وارخطا.

وزیر: (په خدا) زما يې چل زده دی، خو تاسې داسې وکئ چې د دې ورځپانې چلوونکي ته د داعش او القاعده په نوم دوسيه جوړه کئ، تر هغو چې جمهور رئیس خبرېري او يا دی ځان ته مدافع وکیل نيسي، نو د مور نوم به يې شاه بيو وي.
(دواړه خاندي).

لوی څارنوال: صاحب تاسې ډاډه اوسئ، دوسيه جوړول اسانه خبره ده، خو زه به يو وار د ورځپانې مقاله هم ولولم چې څه خبره ده؟
وزیر: سمه ده، مقاله ولوله، خو مخکې تر دې چې جمهور رئیس دا مطلب ولولي، بايد موږ او تاسې خپل اجراءت وکو.
لوی څارنوال، بېخي سمه ده، تاسې ډاډه اوسئ.
وزیر: د خدای پامان.
لوی څارنوال: په مخه مو بڼه.

درېيمه صحنه

(د شعبي دروازه ټکپري)

وزیر: (په لوړ اواز) راځه

(د شعبي دروزه خلاصپري)

د نشراتو رئیس: جناب وزیر صاحب اجازه ده؟

وزیر: راځه راځه!

ليکوال: عبدالنافع همت

د نشراتو رئيس: وزير صاحب ما خو دا ورځپاڼه ولوسته، خبره...
وزير: (په خدا په خبره کې ورلوېږي) و دي لوسته؟ ښه شو چې
اوس دي سد سر ته راغی

رئيس: صاحب خبره هغسې نه ده لکه مور چې فکر کړی و.
وزير: (د ملنډو په ډول خاندي) نو خبره څنگه ده؟ ستا سترگې تر ما
ښه کار کوي او که دي عقل؟

رئيس: نه صاحبه زما خو نه سترگې دومره کار کوي او نه عقل، خو
زما په شعبه کې يوه بل مامور را پام کړ
وزير: څه شي ته يې درپام کړ؟

رئيس: صاحب! د ورځپاڼې اصلي سرليک داسې دی: (جمهور
رئيس بي بي سي ته وويل چې...) خو په چاپ کې له بي بي سي
څخه (سي) کلمه پاته شوې ده، ځکه نو (بي بي) ځنې جوړه شوې
ده، خو په حقيقت کې بي بي نه ده، صاحب که تاسې وخت لرئ،
نو دغه پاراگراف ولولئ، د دې سرليک په تفصيل کې خبره بيخي
سپينه ده.

وزير: (په وارخطايۍ سره) څه شی! بي بي سي؟

رئيس: بلې صاحب، بي بي سي

وزير: بي بي سي راډيو يادوې؟

رئيس: هو بي بي سي راډيو يادوم

وزير: (په وارخطايۍ) اوففف دا خو ډېره بده شوه، ښه په راډيو او

ټلويزيون کې د ورځپاڼې د بندېدو اعلان څنگه شو؟

رئیس: صاحب اعلان خپور شو

وزیر: مطبوعاتي کنفرانس خو به دې نه وي راغونښتی؟

رئیس: صاحب مطبوعاتي کنفرانس مې هم را وغونښت

وزیر: (په قهر) خدای دی وړک که، نور وختونه هم دغسې گړندی وې، که یوازې نن گړندی شوې؟ (دېوالي ساعت ته متوجه کېږي او په زوره چیغه کوي) اوف! د کابینې غونډه راڅخه تېره شوه، نن خو کلنی بودیجه هم تصویب کېده

رئیس: (په غوږه مالی) خیر دی وزیر صاحب، تاسې ډېر مصروفه یاست.

وزیر: (په درد) مصروفه دي تا ووهي، اوس ورشه یو بل اعلان خپور که، ووايه چې دا ورځپاڼه د تخنیکي کیفیت د کمزوری له امله بنده شوه، زموږ سره دومره وخت نه شته چې د ورځپاڼو پروف هم وگورو او نه دا زموږ وظیفه ده، ته دا یوویشتمه پېړۍ وگوره او د دوی پروفی غلطی وگوره، دا ټوله د دوی له لاسه چې زما څخه نن د کابینې غونډه تېره شوه.

رئیس: هو صاحب ډېره بڼه فیصله مو وکړه، د دې ورځپاڼې دغه سزا ده.

وزیر: ته اوس ژر ورشه ماته د اېران د سفر لپاره یو ټکټ رابرابر که، پاسپورټ خو تیار لرم او بل ټولو دولتي خپرونو ته اعلان ورکړه چې زه د صحي معایناتو لپاره اېران ته ولاړم. بله خبره دا ده چې زما دواړو معینانو ته ووايه چې د دې ورځپاڼې په باب پټه خوله پاته شي.

رئيس: بېخي سمه ده، پر دواړو سترگو.
وزير: يو خو به ټكټ راوړې او بل دا چې د مطبوعاتي كنفرانس په
تالار كې يو ياداشت وڅړوه چې زما د ناروغۍ له امله مطبوعاتي
كنفرانس وځنډېد.

رئيس: پر غبرگو سترگو صاحب، دغسې به وكم.
وزير: زه اوس يو وار كورته ځم، تر څو چې راځم بايد ټكټ تيار
وي (له شعبي وزي)

چوڀ شه بي ادبه مڀي خبري نه كوي

(ډرامه)

کليوال: (په زگړوي او ټيټ اواز) ډاکټر صاحب! وا ډاکټر صاحب
ډاکټر: (په قهر) بې ادبه دا کوم يو بې چې د مړو په سره خونه ننوتلی
يې؟ ته نه پوهېږې چې دا د مړو سپکاوی دی؟
کليوال: ډاکټر صاحب زه ژوندی يم، خو تاسې له مړو سره يو ځای
اينسې يم

ډاکټر: احمقه مړی نو کله خبرې کولای شي، خامخا روغ سړی يې
کليوال: روغ سړی نه يم، د سختو ټپونو له خاطرې بې سده شوی وم،
خو تاسې مړ وگنلم
ډاکټر: چوپ شه احمقه! ټول ډاکټران وايې چې ته مړ يې او ته وايې
چې زه ژوندی يم؟

کليوال: ډاکټر صاحب قسم په خدای چې زه ژوندی يم
ډاکټر: احمقه ډاکټران پوهېږې که ته؟ چې ډاکټران وايې مړ يې،
بس مړ يې نو

کليوال: ډاکټر صاحب ته خو مې يو ځل له دې ځايه دروباسه، بيا به
مې خپله ووينې چې زه ژوندی يم
ډاکټر: چوپ شه نورې خبرې مه کوه
کليوال: ولې؟

ډاکټر: ځکه چې مړی خبرې نه کوي ارام پروت وي
کليوال: نو زه خو ژوندی يم

ډاکټر: که ژوندی هم یې نو اوس په مړو کې شمار شوی یې
کلیوال: ډاکټر صاحب خیر دی ما دروباسه، واره واره بچي لرم
ډاکټر: ښه سمه ده راباسم دي، خو یو شرط لرم
کلیوال: څنگه شرط؟

ډاکټر: هغه دا چې سیده به کور ته ځي، چا ته به نه وايي چې څوک
په چاودنه یا بمبارد کي ټپي یا ووژل شي، نو د روغتون ځني
کارکوونکي د هغه موبایل، پیسې او نور قیمتي وسایل ځني غلا
کوي

کلیوال: پر غبرگو سترگو ډاکټر صاحب، کالي مې هم نه غواړم، په
همدې کفن کې کور ته ځم، چا ته بیخي دا کیسه نه کوم چې زه په
فلاني روغتون کې بستري وم، خو د خدی پار دی، ژر مې له دې
ځایه دروباسه، له یخني څخه مړ کېرم
ډاکټر: سمه ده راباسم دي (دروازه خلاصوي) هله ژر راووځه چې
څوک دې ونه ویني.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**